

CINC ASSAIGS FILOSÒFICS

MAO ZEDONG

EDICIONS EN LLENGÜES ESTRANGERES

EDICIONS EN LLENGÜES ESTRANGERES

38 rue Dunois, 75013 Paris

flpress@protonmail.com

Paris, 2022

ISBN:

Aquest llibre es troba sota llicència Atribució-NoComercial-CompartirSemblant 4.0 Internacional (CC BY-NC-SA 4.0)
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Índex de continguts

SOBRE LA PRÀCTICA¹

Sobre la relació entre el coneixement i la pràctica, entre el saber i el fer

Juliol de 1937

Abans de Marx, el materialisme va examinar el problema del coneixement al marge de la naturalesa social de les persones i al marge del seu desenvolupament històric, i era per tant incapaç d'entendre la dependència del coneixement en relació amb la pràctica social, això és, la dependència del coneixement pel que fa a la producció i a la lluita de classes.

Per sobre de tot, els marxistes consideraven l'activitat humana en la producció com l'activitat pràctica més fonamental. El coneixement humà depèn principalment de la seva activitat en la producció

¹ Hi va haver un nombre de camarades al nostre Partit que eren dogmàtics i els quals, durant un llarg període, van rebutjar l'experiència de la revolució xinesa, negant la realitat que «el marxisme no és un dogma sinó una guia per a l'acció» i intimidaren a la gent amb paraules i frases de les obres marxistes tretes de context. Hi havia també un gran nombre de camarades empiristes i que, durant un període llarg, es restringiren a la seva pròpia experiència fragmentària i no van entendre la importància de la teoria per a la pràctica revolucionària ni van veure la revolució en el seu conjunt, sinó que van treballar cegament encara que amb molt d'esforç. Les idees errònies d'uns i altres camarades, en particular dels dogmàtics, van causar pèrdues enormes per a la revolució xinesa durant el període entre 1931-34, i, tot i així, els dogmàtics que es disfressaven de marxistes, van confondre un gran nombre de camarades.

material, mitjançant la qual s'arriben a entendre els fenòmens, les propietats i les lleis de la natura, i les relacions entre un mateix i la natura; i mitjançant la seva activitat en la producció també gradualment s'arriben a entendre, en graus diversos, algunes relacions que existeixen entre les persones. Cap d'aquests coneixements es pot adquirir a banda de l'activitat de la producció. En una societat sense classes, cadascú, com a membre de la societat, unit a l'esforç comú amb els altres membres, accedeix a unes relacions de producció definides amb ells i es dedica a la producció per assolir les necessitats humanes materials. En totes les societats de classes, els membres de les diferents classes socials també estableixen, en formes diferents, unes relacions de producció concretes i participen de la producció per assolir les seves necessitats materials. Aquesta és la font primària per la qual es desenvolupa el coneixement humà.

L'activitat social de les persones no es redueix a una activitat de producció, sinó que pren moltes altres formes -lluita de classes, vida política, activi-

Sobre la pràctica es va escriure per desemmascarar els errors subjectivistes del dogmatisme i l'empirisme en el Partit, i especialment l'error del dogmatisme, des del punt de vista de la teoria marxista del coneixement. Va ser titulat *Sobre la pràctica* per emfatitzar que estava denunciant la forma dogmàtica del subjectivisme, que menysprea la pràctica. La idea continguda en aquest assaig va ser presentada pel camarada Mao Zedong en una conferència a l'Institut Polític i Militar Antijaponès de Yan'an.

tats científiques i artístiques; en resum, com a éssers socials, les persones participen en totes les esferes de la vida pràctica de la societat. D'aquesta manera, les persones, en diversos graus, arriben a conèixer les diferents relacions que existeixen entre les persones, no només a través de la seva vida material sinó també a través de la vida política i cultural (ambdues íntimament vinculades amb la vida material). D'aquests altres tipus de pràctica social, la lluita de classes, en les seves diverses formes, exerceix una influència profunda en el desenvolupament del coneixement de les persones. En una societat de classes cadascú viu com a membre d'una classe particular, i cada tipus de pensament, està estampat amb la marca d'una classe.

Els marxistes sostenen que l'activitat social humana en la producció es desenvolupa pas a pas des d'un nivell inferior a un de superior i que conseqüentment el coneixement de les persones, sigui de la naturalesa o sigui social, també es desenvolupa pas a pas des d'un nivell inferior a un de superior, això és, d'allò més superficial a allò més profund, d'allò unilateral a allò multilateral. Durant un període llarg de la història, les persones es veieren circumscrites necessàriament al coneixement unilateral de la història de la societat ja que, per una banda, el biaix de les classes explotadores sempre distorsionava la història i, de l'altra, la petita escala de la producció limitava la perspectives de les persones. No va ser fins que el proletariat modern va emergir juntament amb forces de producció immenses (indústria a gran

escala) que les persones van ser capaces d'adquirir un enteniment del desenvolupament de la societat global, històric i van convertir aquest coneixement en una ciència, la ciència del marxisme.

Els marxistes sostenen que la pràctica social humana és l'únic criteri de veritat del coneixement del món exterior. El que passa actualment és que el coneixement humà és verificat només quan assoleix els resultats anticipats en el procés de la pràctica social (producció material, lluita de classes o experimentació científica). Si una persona vol tenir èxit en la seva tasca, això és, aconseguir els resultats anticipats, ha de formular les seves idees en correspondència amb les lleis del món exterior objectiu; si no es corresponen, errarà en la seva pràctica. Després d'errar, n'extraurà les seves lliçons, corregirà les seves idees per fer-les correspondre amb les lleis del món exterior, i d'aquesta forma podrà capgirar el fracàs en èxit; és això el que s'entén per «el fracàs és la mare de l'èxit» i «una caiguda en el pou, un guany en el teu enginy». La teoria materialista dialèctica del coneixement posa la pràctica en una posició cabdal, sosté que el coneixement humà no pot ser separat de cap de les maneres de la pràctica i repudia totes les teories errònies que neguen la importància de la pràctica o el coneixement separat de la pràctica. Per això Lenin va dir: «la pràctica és superior al coneixement (teòric), perquè no només posseeix la dignitat de la universalitat, sinó també la de la realitat imme-

diata».² La filosofia marxista del materialisme dialèctic té dues característiques a destacar. Una és el seu caràcter de classe: afirma obertament que el materialisme dialèctic es troba al servei del proletariat. L'altra és la seva practicitat: emfatitza la dependència de la teoria en la pràctica, emfatitza que la teoria es basa en la pràctica i, alhora, serveix a la pràctica. La veracitat de tot coneixement o teoria és determinada no per sentiments subjectius, sinó per resultats objectius de la pràctica social. Només la pràctica social pot ser el criteri de la veritat. El punt de vista de la pràctica és el punt de vista primer i bàsic en la teoria materialista dialèctica del coneixement.³

Però, aleshores, de quina manera sorgeix el coneixement humà de la pràctica i serveix alhora a la pràctica? Això esdevindrà clar si mirem el procés de desenvolupament del coneixement.

En el procés de la pràctica, les persones al principi només veiem la banda fenomenològica, els aspectes separats, les relacions externes de les coses. Per exemple, algunes persones de fora venen a Yan'an en una gira d'observació. En el primer dia o al segon, veuen la topografia, els carrers i les cases; coneixen a moltes

² V. I. Lenin, «Aproximació a la *Ciència de la lògica* de Hegel» a *Obres escollides*, Edició russa, Moscou, 1958, vol. XXXVIII, pàg. 205.

³ Vegeu K. Marx, «Tesis sobre Feuerbach» a F. Engels, *Ludwig Feuerbach i la fi de la filosofia clàssica alemanya*, Edicions en Llengües Estrangeres, Beijing, 1976, p. 61-65 i V. I. Lenin, *Materialisme i empiriocriticisme*, Edicions en Llengües Estrangeres, Beijing, 1972, p. 155-62.

persones, assisteixen a banquets, vetllades i trobades de masses, escolten converses de diferents tipus i llegeixen documents varis; tots aquests són fenòmens, els aspectes separats i les relacions externes de les coses. Aquesta és la denominada fase perceptiva de la cognició, és a dir, l'estadi de percepcions sensorials i les impressions. És a dir, aquestes coses particulars a Yan'an actuen als òrgans sensorials dels membres de la gira d'observació, evoquen percepcions sensorials i fan sorgir als seus cervells moltes impressions juntes amb un esquema aproximatiu de les relacions externes entre aquestes impressions: aquest és un primer estadi de la cognició. En aquest estadi, les persones no poden formar conceptes encara, perquè aquests són més profunds, ni tampoc extreure conclusions lògiques.

A mesura que la pràctica social continua, les coses que van donar lloc a les percepcions i impressions de les persones en el curs de la seva pràctica són repetides moltes vegades; llavors un canvi brusc (salt) pren lloc al cervell en el procés cognitiu, i es formen els conceptes. Els conceptes ja no són els fenòmens, els aspectes separats i relacions externes de les coses, sinó que capten l'essència, la totalitat i les relacions internes de les coses. Entre conceptes i percepcions sensibles no només hi ha una diferència quantitativa sinó una de qualitativa. Si continuem endavant, mitjançant la valoració i la inferència, podem esbossar conclusions lògiques. L'expressió als

Sanguo Yanyi,⁴ «arruga les cel·les i vindrà a la ment una estratagema», o en llenguatge quotidià, «deixa'm pensar-hi», es refereix a l'ús de les persones de conceptes en el cervell per formar judicis i inferències. Aquest és el segon estadi de la cognició. Quan els membres de la gira d'observació han recollit diverses dades i, el que és més, després «d'haver-hi pensat», són capaços d'arribar a la conclusió que «la política del Partit Comunista sobre el front únic nacional antijaponès és conseqüent, sincera i genuïna». Havent fet aquest judici, ells poden, si també són genuïns en la proposta d'unir i salvar la nació, anar un pas més enllà i arribar a la conclusió següent, «el front únic nacional antijaponès pot triomfar». Aquest estadi de la concepció, el judici i la inferència és l'estadi més important en tot procés de comprendre una cosa; és l'estadi del coneixement racional. La tasca real del saber és, mitjançant la percepció, arribar al pensament, arribar pas a pas a la comprensió de les contradiccions internes de les coses objectives, de les seves lleis i de les relacions internes entre un procés i altre, això és, arribar al coneixement lògic. Repetint, el coneixement lògic difereix del coneixement perceptiu en que el coneixement perceptiu es refereix als aspectes separats, els fenòmens i les relacions externes de les coses, mentre que el pensament lògic fa un gran progrés per assolir la totalitat, l'essència i les relacions internes de les coses i posa

⁴ *Sanguo Yanyi* (*Contes dels tres regnes*) és una cèlebre novel·la històrica xinesa de Luo Guanzhong (finals del segle XIV i inicis del XV).

al descobert les contradiccions internes del món que ens envolta. Per consegüent, el coneixement lògic és capaç de copsar els desenvolupaments del món que ens envolta en la seva totalitat, en les relacions internes de tots els seus aspectes.

La teoria del materialisme dialèctic sobre el procés del desenvolupament del coneixement, que es basa en la pràctica i va d'allò superficial a allò més profund, mai va ser treballada per ningú abans de l'aparició del marxisme. El materialisme marxista va resoldre aquest problema correctament per primera vegada, assenyalant alhora materialment i dialèctica el moviment profund de la cognició, el moviment pel qual les persones que vivim en societat progressem des d'un coneixement perceptiu a un coneixement lògic en tota la seva complexitat, recurrent constantment a la producció pràctica i a la lluita de classes. Lenin va dir, «L'abstracció de la matèria, d'una llei de la natura, l'abstracció de valor, etc., en resum, totes les abstraccions científiques (correctes, serioses, no absurdes) reflecteixen la natura de la forma més profunda, veritable i completa.»⁵ El marxisme-leninisme sosté que cadascuna de les etapes del procés cognitiu té les seves característiques pròpies, amb el coneixement manifestant-se com a perceptiu a l'etapa inferior i lògic a l'etapa superior, però que ambdues són etapes d'un procés cognitiu integral. La perceptiva i la racional són qualitati-

⁵ V. I. Lenin, «Aproximació a la *Ciència de la Lògica* de Hegel», *op. cit.*

vament diferents, però no estan divorciades l'una de l'altra; es troben unificades sobre la base de la pràctica. La nostra pràctica demostra que el què és percebut no pot ser comprés a l'instant i que només allò que és comprés pot ser percebut més profundament. La percepció només soluciona el problema dels fenòmens; la teoria aïllada pot solucionar el problema de l'essència. La solució d'ambdós problemes no és separable en el més mínim de la pràctica. Qualsevol que vulgui conèixer una cosa no té cap altra manera de fer-ho que no sigui entrant en contacte amb aquesta, això és, a través de la vivència (pràctica) en el seu entorn. En una societat feudal era impossible conèixer les lleis de la societat capitalista per avançat perquè el capitalisme encara no havia emergit, mancava una pràctica rellevant. El marxisme podia ser el producte només de la societat capitalista. Marx, a l'era del capitalisme lliurecanvista, no podia concretament conèixer determinades lleis peculiars de l'era de l'imperialisme amb antelació, perquè l'imperialisme, la darrera etapa del capitalisme, no havia emergit i mancava una pràctica rellevant; només Lenin i Stalin podien dur a terme aquesta tasca. Deixant de banda el seu geni, el motiu pel qual Marx, Engels, Lenin i Stalin van poder crear les seves teories va ser principalment que ells personalment van prendre part en la pràctica de la lluita de classes i en l'experimentació científica del seu temps; sense complir aquesta condició, cap geni podria haver triomfat. L'expressió, «sense sortir fora de la seva porta, l'acadèmic sap tot el

que passa al món sencer», era una expressió buida en temps passats quan la tecnologia estava subdesenvolupada. Encara que aquesta expressió pot ser vàlida a l'època present de desenvolupament tecnològic, les persones amb un coneixement real són aquelles involucrades en la pràctica arreu de l'ampli món. I és només quan aquestes persones han arribat a «saber» mitjançant la seva pràctica i quan el seu coneixement ha assolit mitjançant l'escriptura i els mitjans tècnics que l'«acadèmic» pot indirectament «saber sobre tots els assumptes de l'ampli món sencer». Si vols saber una cosa concreta o una determinada classe de coses concretes directament, has de participar personalment en la lluita pràctica per canviar la realitat, per canviar aquesta cosa o classe de coses, doncs només així podràs posar-te en contacte amb aquestes com a fenòmens; només a través de la participació personal i la lluita pràctica per canviar la realitat pots descobrir l'essència d'aquesta cosa o classe de coses i comprendre-les. Aquest és el camí al coneixement pel qual cadascú passa, encara que alguns, deformant deliberadament els fets, argumentin el contrari. La persona més ridícula del món és el «setciències» que, prenent uns quants coneixements dels quals ha sentit a parlar, es proclama a si mateix «l'autoritat mundial número ú»; això només mostra que no és conscient de la seva pròpia mesura. El que cal és definitivament el contrari -honestedat i modèstia. Si vols coneixement, has de prendre part en la pràctica de canviar la realitat. Si vols saber el gust d'una pera, has de transformar la pera men-

jant-te-la. Si vols conèixer l'estructura i les propietats d'un àtom, has de dur a terme experiments físics i químics per canviar l'estat de l'àtom. Si vols saber la teoria i els mètodes de la revolució, has de formar part de la revolució. Tot el coneixement genuí s'origina de l'experiència directa. Però un mateix no pot tenir experiència directa de tot; de fet, la majoria del nostre coneixement prové de l'experiència indirecta, per exemple, tot els coneixent dels temps passats i de terres estrangeres. Pels nostres avantpassats i pels estrangers, aquest coneixement era -o és- una forma d'experiència directa, i aquest coneixement és fiable si en el transcurs de la seva experiència directa el requisit de l'«abstracció científica», del qual parlava Lenin, era -o és- el reflex de la realitat científica completa i objectiva; d'altra banda no és fiable. Per tant el coneixement de les persones consisteix només en dues parts -la provinent de l'experiència directa i la provinent de l'experiència indirecta. A més a més, el que és experiència indirecta per a mi és experiència directa per a altres persones. Consegüentment, considerat en conjunt, el coneixement de tota mena és inseparable de l'experiència directa. Tot coneixement s'origina en una percepció del món extern objectiu a través dels òrgans sensorials físics de les persones. Qualsevol que nega aquesta percepció, l'experiència directa o la participació personal de la pràctica que canvia la realitat, no és materialista. És per això que el «setciències» és ridícul. Hi ha un antic proverbi xinès: «com pots prendre cadells de tigre sense entrar al cau del tigre?» Aquest proverbi

conté la veritat sobre la pràctica de les persones i també conté la veritat sobre la teoria del coneixement. No hi pot haver coneixement separat de la pràctica.

Per deixar clar el procés materialista i dialèctic de la cognició que sorgeix sobre la base de la pràctica per la qual es canvia la realitat -per deixar clar el moviment gradualment aprofundit de la cognició-, proporcionem a sota uns exemples addicionals concrets.

Pel que fa al coneixement de la societat capitalista, el proletariat només es trobava en l'etapa perceptiva de la cognició en el primer període de la seva pràctica, el període del ludisme i la vaga espontània; només coneixia alguns aspectes de les relacions espontànies dels fenòmens del capitalisme. El proletariat era llavors encara una «classe en si». Però quan va assolir un segon període de la seva pràctica, el període la conscienciació i les lluites econòmiques i polítiques organitzades, el proletariat va ser capaç d'entendre l'essència de la societat capitalista, les relacions d'explotació entre classes socials i la seva pròpia tasca històrica. Va ser capaç de fer-ho degut a la seva pròpia pràctica i perquè de la seva experiència en la lluita prolongada, de la qual Marx i Engels van resumir científicament en tota la seva varietat per crear una teoria del marxisme per a l'educació del proletariat. Va ser llavors quan el proletariat va esdevenir una «classe per a si».

Una cosa similar va passar pel que fa al coneixement de l'imperialisme per part del poble xinès. El

primer període va ser un de superficial, de coneixement perceptiu, com mostren les lluites contra els estrangers del Moviment del Regne Celestial Taiping, el Moviment Yi Ho Tuan, i d'altres. Va ser només en un segon període que el poble xinès va assolir l'estadi del coneixement racional, veié les contradiccions internes i externes de l'imperialisme i veié el fet essencial que l'imperialisme s'havia aliat amb les classes feudals i compradores xineses per oprimir i explotar les grans masses del poble xinès. Aquest coneixement es va iniciar al voltant de l'època del Moviment del 4 de maig de 1919.

A continuació, considerem la guerra: si aquells que lideren una guerra manquen d'experiència militar, llavors en el període inicial no entendran les lleis profundes que a la direcció d'una guerra específica (com la nostra Guerra revolucionària agrària de la dècada passada). A l'estadi inicial, merament experimentaran una bona dosi de combats i, a més, patiran moltes derrotes. Però aquesta experiència (l'experiència de les batalles guanyades i especialment de les batalles perdudes) els permetrà de comprendre els fils interns de la guerra sencera, és a dir, les lleis d'aquesta guerra concreta, entendre la seva estratègia i tàctica, i consegüentment dirigir la guerra amb seguretat. Si, des d'aquest moment, el comandament passa a una persona sense experiència, llavors també haurà de patir un nombre de derrotes (guanyar experiència) abans que pugui comprendre les veritables lleis de la guerra.

«No estic segur si ho podré assumir». Sovint sentim aquest comentari quan un camarada dubta a l'hora d'acceptar una tasca. Per què no està segur de si mateix? Perquè no té un enteniment sistemàtic del contingut i les circumstàncies de la tasca, o perquè ha tingut un contacte petit o nul amb aquest tipus de feina. Després d'una anàlisi detallada de la naturalesa i les circumstàncies de la tasca encomanada, es sentirà més segur de si mateix i ho farà de bon grat. Si es dedica un temps a aquesta tasca i guanya experiència, i si és una persona disposada a contemplar les coses amb una ment oberta, i no una que s'aproxima als problemes de manera subjectiva, unilateral i superficial, llavors n'extraurà conclusions per ell mateix de com procedir amb la feina i fer-la amb molt més coratge. Només aquells que són subjectius, unilaterals i superficials en la seva aproximació als problemes emetran ordres o directives presumptuosament tan bon punt arriben a l'escena, sense considerar les circumstàncies, sense contemplar les coses en la seva totalitat (la seva història i la situació actual com un tot) i sense arribar a l'essència de les coses (la seva naturalesa i les relacions internes entre una cosa i l'altra). Persones com aquestes estan destinades a entrebancar-se i caure.

Així, es pot veure que el primer pas en el procés cognitiu és prendre contacte amb els objectes del món extern; això pertany a la fase de la percepció. El segon pas és sintetitzar les dades de la percepció tot ordenant-les i reconstruint-les; això pertany a la fase dels conceptes, els judicis i les inferències. És només

quan les dades de la percepció són molt riques (no fragmentàries) i corresponen a la realitat (no són il·lusòries) que poden ser la base per formar els conceptes i teories correctes.

Aquí s'han d'emfatitzar dos punts importants. El primer, que s'ha assenyalat abans però hauria de repetir-se aquí, és la dependència del coneixement racional respecte el coneixement perceptiu. Qualsevol que pensi que el coneixement racional no necessita derivar del coneixement perceptiu és idealista. En la història de la filosofia hi ha l'escola «racionalista», que admet la realitat només de la raó i no de l'experiència, creen que només la raó és fiable mentre que l'experiència perceptiva no ho és; aquesta escola falla capgirant les coses. Allò racional és fiable precisament perquè té la seva font en els sentits perceptius, d'altra manera seria aigua sense una font, un arbre sense arrels, subjectiu, engendrat a si mateix i indigne de confiança. Pel que fa al procés cognitiu, l'experiència perceptiva ve primer; subratllem el significat de la pràctica social en un procés cognitiu precisament perquè només la pràctica social pot donar lloc al coneixement humà, i ella sola pot iniciar per a les persones l'adquisició d'experiència perceptiva des del món objectiu. Per una persona que tanca els seus ulls, es tapa les orelles i s'aïlla totalment del món objectiu no hi pot haver tal cosa com el coneixement. El coneixement comença amb l'experiència -aquest és el materialisme de la teoria del coneixement.

El segon punt és que el coneixement necessita ser aprofundit, que l'estadi perceptiu necessita ser desenvolupat vers un estadi racional -això és la dialèctica de la teoria del coneixement.⁶ Pensar que el coneixement es pot aturar en l'estadi perceptiu, l'inferior, i que el coneixement perceptiu per si mateix és fiable mentre el coneixement racional no ho és, significaria repetir l'error històric de l'«empirisme». Aquesta teoria erra quan falla a l'hora d'entendre que, mitjançant les dades de la percepció es reflecteixen certes realitats del món objectiu (no estic parlant aquí de l'empirisme idealista el qual redueix l'experiència a l'anomenada introspecció), són merament unilaterals i superficials, reflecteixen les coses incompletament i no en reflecteixen la seva essència. Per reflectir les coses en la seva totalitat, per reflectir la seva essència, les seves lleis inherents, és necessari, a través de l'exercici del pensament, reconstruir les àmplies dades dels sentits perceptius, descartant-ne la brossa i seleccionant-ne l'essencial, eliminant allò fals i conservant allò vertader, procedint d'un a l'altre i de l'exterior a l'interior, per tal de formar un sistema de conceptes i teories -cal fer un salt del coneixement perceptiu al racional. Aquest coneixement reconstruït deixa de ser buit o deixa de ser dubtós; al contrari, qualsevol cosa que ha estat reconstruïda científicament en el procés cognitiu, en base a la pràctica, reflecteix, com Lenin va dir,

⁶ «Per tal d'entendre-ho, és necessari començar a comprendre, estudiar de manera empírica, i elevar-se d'allò empíric a allò universal.» (*Ibid.*)

la realitat objectiva, de manera més profunda, més veritable, més plena. En contra d'això, les «persones pràctiques» vulgars respecten l'experiència però menystenen la teoria, i per tant no poden tenir una visió completa d'un procés objectiu en la seva totalitat, manquen d'una direcció clara i una perspectiva de llarg abast, i són complaents amb els seus èxits ocasionals i amb només entreveure la veritat. Si aquesta mena de persones lideren una revolució, la conduiran a un carreró sense sortida.

El coneixement racional depèn del coneixement perceptiu, i el coneixement perceptiu resta pendent de desenvolupar-se en coneixement racional -aquesta és la teoria materialista dialèctica del coneixement. En la filosofia, ni el «racionalisme» ni l'«empirisme» entenen la naturalesa històrica i dialèctica del coneixement, i tot i que cadascun d'aquests corrents de pensament conté un aspecte de la veritat (aquí m'estic referint al racionalisme i empirisme materialistes, no idealistes), ambdós estan equivocats pel que fa a la teoria del coneixement en el seu conjunt. El moviment materialista i dialèctic del coneixement des d'allò perceptiu a allò racional és vàlid ja sigui per un petit procés cognitiu (per exemple, conèixer una sola cosa o tasca) o per un gran procés cognitiu (per exemple, conèixer una societat o una revolució en el seu conjunt).

Tanmateix el moviment del coneixement no s'atura aquí. Si el moviment dialèctic-materialista del coneixement s'aturés en el coneixement racional, només s'hauria resolt mig problema. I pel que fa a

la filosofia marxista, només es tractaria de la meitat menys important. La filosofia marxista sosté que el problema més important no rau en entendre les lleis del món objectiu i per tant ser capaços d'explicar-lo, sinó en aplicar el coneixement d'aquestes lleis de forma activa per canviar el món. Des del punt de vista marxista, la teoria és important, i la seva importància es troba completament expressada en l'afirmació de Lenin, «sense teoria revolucionària no hi pot haver moviment revolucionari».⁷ Però el marxisme emfatitza la importància de la teoria precisament i només perquè pot guiar l'acció. Si tenim la teoria correcta però només ens en servim per xerrar, l'encasellem i no la posem en pràctica, llavors aquesta teoria, per molt bona que sigui, mancarà de tota importància. El coneixement comença amb la pràctica, i el coneixement teòric s'adquireix mitjançant la pràctica i ha de retornar llavors a la pràctica. La funció activa del coneixement es manifesta no només pel salt actiu del coneixement perceptiu al racional, sinó que -i això és més important- s'ha de manifestar a si mateix en el salt del coneixement racional a la pràctica revolucionària. El coneixement que abasta les lleis del món, ha de redirigir-se a la pràctica de canviar el món, s'ha d'aplicar renovat a la pràctica de la producció, a la pràctica de la lluita de classes revolucionària i de la lluita nacional revolucionària i a la pràctica de l'experimentació científ-

⁷ V. I. Lenin, *Què fer?*, Edicions en Llengües Estrangeres, Paris, 2021, p. 24.

fica. Aquest és el procés pel qual la teoria es prova i desenvolupa, la continuació del procés cognitiu en el seu conjunt. El problema de saber quina teoria correspon a la realitat objectiva no és, i no pot ser, solucionat completament en el moviment del coneixement d'allò perceptiu a allò racional esmentat amunt. L'única manera de solucionar aquest problema completament és redirigir el coneixement racional a la pràctica social, aplicant la teoria a la pràctica i veure si es poden aconseguir els objectius que un té en ment. Moltes teories de les ciències naturals es reconeixen com a veritables no només perquè així ho foren quan els científics naturals les originaren, sinó perquè s'han anat verificant amb la pràctica científica subsegüent. De forma similar, el marxisme-leninisme és reconegut com a veritable no només perquè així es va considerar quan es van formular científicament per Marx, Engels, Lenin i Stalin sinó perquè ha estat verificat per la pràctica de la lluita de classes revolucionària i la lluita nacional revolucionària subsegüents. El materialisme dialèctic és una veritat universal perquè és impossible per ningú escapar del seu domini i la seva pràctica. La història del coneixement humà ens mostra que la veritat de moltes teories és incompleta i que aquest caràcter inacabat és remeiats mitjançant la comprovació en la pràctica. Moltes teories són errònies i és mitjançant la comprovació en la pràctica que els seus errors es corregeixen. Aquest és el motiu pel qual la pràctica és el criteri de la veritat i perquè «el punt de vista de la vida, de la pràctica, hauria de ser el primer

i fonamental en la teoria del coneixement».⁸ Com Stalin bé ha dit, «la teoria esdevé un sense sentit si no està connectada amb la pràctica revolucionària, exactament com la pràctica va a les palpentes en la foscor si el seu camí no és il·luminat per la teoria revolucionària».⁹

En arribar a aquest punt, està complet el moviment del coneixement? La nostra resposta és: sí, i alhora no. Quan les persones en societat es llencen a la pràctica de canviar alguns processos objectius (siguin naturals o socials) a un cert estadi del seu desenvolupament, elles poden, com a resultat de la reflexió del procés objectiu en els seus cervells i l'exercici de la seva activitat subjectiva, avançar en el seu coneixement d'allò perceptiu a allò racional, i creen idees, teories, plans o programes els quals corresponen en general a les lleis d'aquest procés objectiu. Llavors elles apliquen aquestes idees, teories, plans o programes a la pràctica en el mateix procés objectiu. I, si poden comprendre els objectius que tenen en ment, això és, si en aquest mateix procés de pràctica poden traduir aquestes idees, plans o programes prèviament formulats en fets, llavors el moviment del coneixement es pot considerar completat en relació amb un procés particular. En el procés de transformar la natura, posem per exemple la compleció d'un pla d'enginyeria, la verificació d'una

⁸ V. I. Lenin, *Materialisme i empiriocriticisme*, op. cit., p. 161.

⁹ Joseph Stalin, *Fonaments del leninisme*, Edicions en Llengües Estrangeres, Paris, 2020, p. 19.

hipòtesi científica, la fabricació d'un estri o la sega d'una collita; o en el procés de transformació social, per exemple la victòria en una vaga, la victòria en una guerra o l'acompliment d'un pla educatiu. Tots ells es poden considerar la realització d'objectius que algú té en ment. Però, en general, ja sigui en la pràctica de transformar la natura o transformar la societat, les idees originals, teories, plans o programes de les persones són rarament realitzats sense cap alteració.

Això és degut a que les persones ocupades en canviar la realitat estan normalment subjectes a nombroses limitacions; estan limitades no només per les condicions científiques i tecnològiques existents sinó també pel desenvolupament del procés objectiu mateix i el grau en què aquest procés s'ha posat de manifest (els aspectes i l'essència del procés objectiu no s'han revelat encara completament). En una situació així, les idees, teories, plans o programes són habitualment alterats parcialment i algunes vegades fins i tot totalment, degut al descobriment de circumstàncies no previstes en el transcurs de la pràctica. És a dir, sol passar que les idees, teories, plans i programes originals no arriben a correspondre's amb la realitat ja sigui totalment o en part i són totalment o parcial incorrectes. En moltes ocasions, s'han de repetir els errors moltes vegades abans que els errors en coneixements es puguin corregir i corresponguin amb les lleis del procés objectiu aconseguit, i consegüentment abans que allò subjectiu pugui ser transformat en allò objectiu, o en altres

paraules, abans que els resultats anticipats puguin ser aconseguit a la pràctica. Però quan aquest punt és assolit, no importa com, el moviment del coneixement humà sobre un determinat procés objectiu en un determinat estadi del seu desenvolupament es pot considerar completat.

No obstant, pel que fa a la progressió del procés, el moviment del coneixement humà no s'ha completat. Tot procés, ja sigui en el reialme de la natura o en el de la societat, progressa i es desenvolupa per raó de les seves contradiccions i lluites internes, i el moviment del coneixement humà hauria de progressar i desenvolupar-se conjuntament amb ell. Pel que als moviments socials es refereix, els veritables líders revolucionaris no només han de ser bons a l'hora de corregir les seves idees, teories, plans o programes quan es descobreixen errors, com s'ha indicat amunt, sinó que quan un procés objectiu determinat ha progressat i canviat d'un estadi de desenvolupament a un altre, han de ser també bons en fer progressar i canviar-se tant ells mateixos com als seus companys revolucionaris en el seu coneixement subjectiu alhora. És a dir, s'han d'assegurar que la nova tasca revolucionària proposada i els nous programes de treball corresponen als nous canvis en la situació. En un període revolucionari la situació pot canviar molt ràpidament; si el coneixement dels revolucionaris no canvia ràpidament d'acord amb la nova situació, seran incapaços de dirigir la revolució a la victòria.

Sovint passa, tanmateix, que el pensament queda desfasat respecte la realitat; això és perquè la cognició de les persones es limita a nombroses condicions socials. Ens oposem als tossuts en les files revolucionàries, el pensament dels quals falla en avançar amb el canvi de les circumstàncies objectives i s'ha manifestat a si mateix històricament com a oportunisme de dretes. Aquestes persones fallen a l'hora de veure que la lluita de contraris ja ha empès el procés objectiu endavant mentre els seus coneixements s'han aturat en un estadi antic. Això és característic del pensament de tots els tossuts. El seu pensament és divorciat de la pràctica social, i ells no poden tirar endavant guiant al carro de la societat; ells simplement van a rosegons, remugant que es va massa ràpid i intenten que es retrocedeixi o fer mitja volta en la direcció oposada.

Ens oposem també a la difusió de xerrameca «d'esquerra». El pensament dels «esquerranistes» supera un estadi de desenvolupament donat del procés objectiu; alguns consideren les seves fantasies com a vertaderes, mentre altres fan deformacions per realitzar en el present un ideal el qual només pot realitzar-se en el futur. S'alienen a ells mateixos de la pràctica corrent de la majoria de la gent i de les realitat quotidianes i es mostren aventuristes en les seves accions.

L'idealisme i el materialisme mecanicista, l'oportunisme i l'aventurisme es caracteritzen tots per un trencament entre allò subjectiu i allò objectiu, per la separació del coneixement de la pràctica. La teoria

marxista-leninista del coneixement, caracteritzada com és per un una pràctica científica social, no pot sinó oposar-se categòricament aquestes ideologies errònies. Els marxistes, reconeixent que, en el procés absolut i general de desenvolupament de l'univers, el desenvolupament de cada procés particular és relatiu, i que, consegüentment, en el flux etern de la veritat absoluta, el coneixement de les persones sobre un procés particular en qualsevol estadi donat de desenvolupament és només una veritat relativa. La suma total de veritats relatives innumerables constitueix una veritat absoluta.¹⁰ El desenvolupament d'un procés objectiu és ple de contradiccions i conflictes, i així ho és el desenvolupament del coneixement humà. Tots els moviments dialèctics del món objectiu poden tard o d'hora ser reflectits en el coneixement humà. En la pràctica social, el procés de naixença, desenvolupament i extinció és infinit, i igualment ho és el procés de naixença, desenvolupament i extinció del coneixement humà. La pràctica de les persones la qual canvia la realitat objectiva d'acord amb unes idees, teories, plans o programes donats, com més avancen, el seu coneixement de la realitat objectiva esdevé igualment més i més profund. El moviment del canvi en el món de la realitat objectiva mai s'atura, i tampoc ho fa el coneixement de la realitat per part de les persones mitjançant la pràctica. El marxisme-leninisme de cap de les mane-

¹⁰ Vegeu V. I. Lenin, *Materialisme i empiriocriticisme*, op. cit., p. 151.

res ha exhaurit la veritat, sinó que obre vies sense descans cap al coneixement de la veritat en el curs de la pràctica. La nostra conclusió és concreta, històrica unitat d'allò subjectiu amb allò objectiu, de la teoria i la pràctica, de saber i fer, i ens oposem a totes les ideologies errònies, ja siguin d'«esquerra» ja siguin de dreta, que es separen de la història concreta.

En l'etapa actual del desenvolupament de la societat, la responsabilitat de conèixer i canviar correctament el món ha estat posada per la història sobre les espatlles del proletariat i el seu partit. Aquest procés, la pràctica de transformar el món, que és determinada d'acord amb el coneixement científic, ha assolit ja un moment històric al món i a la Xina, un gran moment sense precedents en la història de la humanitat, això és, el moment d'expulsar la foscor completament del món i de la Xina i per transformar el món en un món de llum que mai abans ha existit. Aquesta lluita del proletariat i del poble revolucionari per a transformar el món implica el compliment de les tasques següents: canviar el món objectiu i, alhora, el seu propi món subjectiu -per canviar la seva habilitat cognitiva i canviar les relacions entre els móns subjectiu i objectiu. Transformacions com aquesta ja s'han esdevingut en una part del globus, a la Unió Soviètica. Allí el poble impulsa aquest procés de canvi, el poble de la Xina i la resta del món o bé es troben en un procés semblant, o s'hi trobaran. I el món objectiu que s'ha de transformar també inclou tots els opositors al canvi, els quals, per tal de ser transformats, ha de passar per

una etapa d'obligació abans que accedeixin a l'etapa de transformació conscient, voluntària. L'època del comunisme mundial s'assolirà quan tota la humanitat de forma conscient i voluntària es transformi a si mateixa i al món.

Descobrir la veritat mitjançant la pràctica, i al seu torn mitjanant la pràctica, verificar i desenvolupar la veritat. Començar amb el coneixement perceptiu i desenvolupar-lo activament en un coneixement racional; llavors, començar pel coneixement racional i guiar activament la pràctica revolucionària per canviar ambdós móns, el subjectiu i l'objectiu. Pràctica, coneixement, altra vegada pràctica, i altra vegada coneixement. Aquesta forma es repeteix a si mateixa en cicles infinits, i amb cada cicle el contingut de la pràctica i del coneixement assoleix un nivell superior. Aquesta és en conjunt la teoria materialista i dialèctica del coneixement, i aquesta els la teoria materialista i dialèctica de la unitat entre el saber i el fer.

SOBRE LA CONTRADICCIÓ¹¹

Agost de 1937

La llei de la contradicció en les coses, és a dir, la llei de la unitat dels contraris, és la llei bàsica del materialisme dialèctic. Lenin va dir, «La dialèctica en sentit estricte és l'estudi de la contradicció *en la mateixa essència dels objectes*».¹² Lenin solia anomenar aquesta llei «l'essència de la dialèctica»; també la va anomenar «el nucli de la dialèctica».¹³ En l'estudi d'aquesta llei, consegüentment, no podem sinó tocar una gran varietat de qüestions, sobre un nombre de problemes filosòfics. Si podem ser clars en

¹¹ Aquest assaig filosòfic va ser escrit pel camarada Mao Zedong després de l'assaig *Sobre la pràctica* amb el mateix objectiu de superar l'error greu del pensament dogmàtic existent al Partit d'aquells temps. Originàriament s'impartia com una conferència a l'Institut Polític i Militar Antijaponès de Yan'an, va ser revisat per l'autor quan es va incloure en les seves *Obres escollides*.

¹² V. I. Lenin, «Aproximació a la *Ciència de la Lògica* de Hegel», *op. cit.*

¹³ Al seu assaig «Sobre la qüestió de la dialèctica», Lenin va dir, «El desdoblament en dues parts d'un tot i el coneixement de les seves parts contradictòries (veure la cita de Filó sobre Heràclit a l'inici de la secció 3 «Sobre la cognició» al llibre de Lassalle sobre Heràclit) és l'essència (una de les «essencials», una de les principals, si no la principal, característica o peculiaritat) de la dialèctica». (*Obres escollides*, vol. XXXVIII). En la seva «Aproximació a la *Ciència de la Lògica* de Hegel», va dir, «En resum, la dialèctica es pot definir com al doctrina de la unitat dels contraris. Això comprèn el nucli de la dialèctica, però requereix d'explicacions i desenvolupament». (*Ibid.*)

tots aquests problemes, arribarem a un enteniment fonamental del materialisme dialèctic. Els problemes són: les dues concepcions del món, la universalitat de la contradicció, la particularitat de la contradicció, la contradicció principal i l'aspecte principal de la contradicció, i la identitat i la lluita entre els aspectes d'una contradicció.

La crítica a partir de la qual l'idealisme de l'escola de Deborin ha estat sotmesa per part dels cercles filosòfics soviètics en anys recents ha despertat un gran interès entre nosaltres. L'idealisme de Deborin ha exercit una molt mala influència al Partit Comunista Xinès, i no es pot dir que el pensament dogmàtic del nostre partit sigui aliè a l'aproximació d'aquesta escola. En aquest estudi filosòfic hem, per tant, de tenir com a objectiu principal l'eradicació del pensament dogmàtic.

I. Les dues concepcions del món

Al llarg de la història del coneixement humà, hi ha hagut dues concepcions sobre la llei del desenvolupament de l'univers, la concepció metafísica i la concepció dialèctica, les quals formen dues perspectives del món oposades. Lenin va dir:

Les dues concepcions bàsiques (o les dues possibles? o les dues observables històricament?) del desenvolupament (evolució) són: desenvolupament com a decreixement i increment, com a repetició, i el desenvolupament com a unitat entre contraris (la divisió d'una unitat en opo-

sats mútuament excloents i la seva relació recíproca).¹⁴

Aquí Lenin es referia a aquestes dues perspectives del món.

A la Xina un altre nom per la metafísica és *xuan xue*. Durant un llarg període en la història ja fos a la Xina o a Europa, aquesta forma de pensar, la qual forma part de la visió idealista del món, ocupava una posició dominant en el pensament humà. A Europa, el materialisme de la burgesia en els seus primers temps va ser també metafísic. Amb l'avenç de l'economia social en molts països europeus vers l'estadi d'un alt desenvolupament del capitalisme, amb el desenvolupament de les forces de producció, de la lluita de classes i de les ciències a un nivell històric sense precedents, i en la mesura que el proletariat industrial esdevingué la gran força motriu en el desenvolupament històric, va sorgir la visió marxista del món del materialisme dialèctic. Llavors, juntament amb un idealisme reaccionari obert i descarat, va aparèixer entre la burgesia l'evolucionisme vulgar per oposar el materialisme dialèctic.

La perspectiva metafísica o evolucionista vulgar del món veu les coses de forma aïllada, estàtica i unilateral. Considera totes les coses de l'univers, les seves formes i espècies, com isolades eternament les unes de les altres i immutables. Tot canvi que hi hagi només pot ser un increment o disminució en quantitat, o bé un canvi de lloc. Encara més, la causa

¹⁴ V. I. Lenin, «Sobre la qüestió de la dialèctica», *Ibid.*

d'aquest increment, disminució o desplaçament no se situa dins les coses sinó fora d'elles, és a dir, la força motriu és externa. Els metafísics sostenen que totes les diferents coses de l'univers i totes les seves propietats han sempre iguals des que es van originar. Tots les canvis subsegüents han estat simples increments o decrements en quantitat. Defensen que una cosa només es pot anar repetint a si mateixa com un mateix tipus de cosa i no pot desenvolupar-se en res de diferent. En la seva opinió, l'exploració capitalista, la ideologia individualista de la societat capitalista, etcètera, es poden trobar totes en les antigues societats esclavistes, o fins i tot en les societats primitives, i existiran inalterables per sempre més. Assignen les causes del desenvolupament social a factors externs de la societat, com la geografia i el clima. Cerquen d'una forma excessivament simplificada fora de les coses les causes del seu desenvolupament, i neguen la teoria del materialisme dialèctic, que sosté que el desenvolupament prové de les contradiccions internes de les coses. Conseqüentment ells no poden explicar ni la diversitat qualitativa de les coses, ni el fenomen de canvi d'una qualitat en una altra. A Europa, aquest mode de pensament ha existit com a materialisme mecanicista als segles XVII i XVIII i com a evolucionisme vulgar a finals del segle XIX i inicis del XX. A la Xina, hi havia un pensament metafísic com ho il·lustra la dita «el cel

no canvia, de la mateixa manera el Tao no canvia»,¹⁵ i va ser recolzat per les classes dirigents feudals en decadència durant un llarg temps. El materialisme mecanicista i l'evolucionisme vulgar, que foren importats d'Europa durant els darrers cent anys, van ser recolzats per la burgesia.

Oposat a la perspectiva metafísica del món, la perspectiva materialista dialèctica del món sosté que per tal d'entendre el desenvolupament d'una cosa hem d'estudiar-la internament i en les seves relacions amb la resta de coses; en altres paraules, el desenvolupament de les coses s'hauria de veure com el seu propi automoviment intern i necessari, mentre que cada cosa en el seu moviment es troba interrelacionada i interacciona amb les coses del seu voltant. La causa fonamental del desenvolupament d'una cosa no és externa sinó interna; rau en les contradiccions que es donen al seu si. Hi ha una contradicció interna en cada cosa, i d'aquí prové el seu moviment i desenvolupament. Les contradiccions al si d'una cosa són la causa fonamental del seu desenvolupament, mentre que les seves interrelacions i interaccions amb altres coses són causes secundàries. Així doncs, el materialisme dialèctic combat efectivament la teoria de les causes externes, o d'una força motriu externa, impulsada pel materialisme mecanicista metafísic i l'evolucionisme vulgar. És evident que les causes purament externes només

¹⁵ Una dita de Dong Zhongshu (179-104 a. C.), un exponent ben conegut del confucianisme durant la dinastia Han.

poden produir un moviment mecànic, és a dir, canvis d'escala o quantitat, però no poden explicar per què les coses difereixen qualitativament en milers de formes i perquè una cosa es transforma en una altra. De fet, fins i tot el moviment mecànic sotmès a forces externes es produeix a través de la contradicció interna de les coses. El creixement simple de les plantes i els animals, el seu desenvolupament quantitatiu, també és deu principalment al resultat de les seves contradiccions internes. De forma similar, els desenvolupaments socials es deuen principalment no a causes externes sinó internes. Els països amb gairebé les mateixes condicions geogràfiques i climàtiques mostren una gran diversitat i desigualtat en el seu desenvolupament. A més a més, es poden esdevenir grans canvis socials en un mateix país malgrat que deixin inalterats la seva geografia i el seu clima. La Rússia imperialista va transformar-se la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques, i el Japó feudal, que havia tancat les seves portes al món exterior, va transformar-se en el Japó imperialista, tot i que cap canvi va ocórrer en la geografia i el clima de cap dels dos països. Llargament dominada pel feudalisme, la Xina ha experimentat grans canvis en els darrers cent anys i ara s'està transformant en una nova Xina lliure, i tanmateix cap canvi ha succeït en la seva geografia i el seu clima. Els canvis en la geografia i en el clima de la terra en conjunt i en cadascuna de les seves parts succeeixen, però són insignificants quan es comparen amb els canvis en la societat; els canvis en la geografia i el clima es manifesten en ter-

mes de desenes de milers d'anys, mentre els canvis socials es manifesten en milers, centenars o desenes d'anys, i fins i tot en pocs anys o mesos durant els temps de revolució. Segons el materialisme dialèctic, els canvis en la natura es deuen principalment al desenvolupament de les contradiccions internes en la natura. Els canvis en la societat són deguts principalment al desenvolupament de les contradiccions internes de la societat, això és, la contradicció entre les forces productives i les relacions de producció, la contradicció entre classes i la contradicció entre allò antic i allò nou; és el desenvolupament d'aquestes contradiccions que empeny la societat endavant i dona l'impuls que porta a la supressió de la societat antiga per part d'una de nova. El materialisme dialèctic exclou les causes externes? De cap manera. Sosté que les causes externes són la condició del canvi i les causes internes són la base del canvi, i que les causes externes esdevenen operatives mitjançant les causes internes. En una temperatura adequada un ou es transforma en un pollastre, però cap temperatura pot transformar una pedra en un pollastre, perquè cadascun té una base diferent. Hi ha una interacció constant entre els pobles de diferents països. A l'era del capitalisme, i especialment a l'era de l'imperialisme i la revolució proletària, la interacció i l'impacte mutu dels diferents països en les esferes política, econòmica i cultural són extremadament grans. La revolució socialista d'octubre inaugurarà una nova època en la història mundial així mateix com en la història russa. Va exercir una influència en els

canvis interns que van tenir lloc als altres països del món i, de manera similar i de forma particularment profunda, sobre els canvis interns a la Xina. Aquests canvis, però, foren afectats a través de les lleis internes del desenvolupament d'aquests països, inclosa la Xina. En la batalla, un exèrcit és victoriós i l'altre és derrotat, tant la victòria com la derrota són determinades per causes internes. Un és victoriós ja sigui perquè és fort o perquè és competent en la direcció de les seves tropes, l'altre és derrotat ja sigui perquè és dèbil o perquè és incompetent en la direcció de les seves tropes; és mitjançant les causes internes que les causes externes esdevenen operatives. A la Xina, la derrota del proletariat contra la gran burgesia el 1927 a través de l'oportunisme que llavors es podia trobar al si del mateix proletariat xinès (dins del Partit Comunista Xinès). Quan vam liquidar aquest oportunisme, la revolució xinesa va reprendre el seu avenç. Més tard, la revolució xinesa va tornar a patir greus contratemps en mans de l'enemic, perquè l'aventurisme havia aparegut dins del nostre partit. Quan vam liquidar aquest aventurisme, la nostra causa avançada altra vegada. Així es pot veure que per conduir la revolució cap a la victòria, un partit polític ha de dependre de la correcció de la seva pròpia línia política i de la solidesa de la seva pròpia organització.

La perspectiva dialèctica del món va sorgir en temps antics tant a la Xina com a Europa. La dialèctica antiga, tanmateix, tenia una mena de caràcter espontani i ingenu; en les condicions socials i his-

tòriques que prevalien llavors, no era capaç encara de formar un sistema teòric, per tant no podria explicar el món completament i va ser suplantada per la metafísica. El famós filòsof alemany Hegel, qui va viure entre finals del segle XVIII i principis del XIX, va fer les contribucions més importants a la dialèctica, però la seva dialèctica era idealista. No va ser fins que Marx i Engels, els grans protagonistes del moviment proletari, van sintetitzar els reeiximents positius en la història del coneixement humà i, sobretot, van absorbir críticament els elements racionals de la dialèctica hegeliana i van crear la gran teoria del materialisme dialèctic i històric, que una revolució sense precedents es va produir en la història del coneixement humà. Aquesta teoria va ser desenvolupada més endavant per Lenin i Stalin. Tan bon punt es va estendre a la Xina, va produir grans canvis en el món del pensament xinès.

Aquesta perspectiva dialèctica del món ens ensenya principalment com observar i analitzar el moviment dels contraris en coses diferents i, sobre la base d'aquesta anàlisi, per indicar els mètodes per a resoldre les contradiccions. És per tant molt important per nosaltres entendre la llei de la contradicció en les coses d'una forma concreta.

II. La universalitat de la contradicció

Per facilitar l'exposició, tractaré primer amb la universalitat de la contradicció i després seguiré cap a la particularitat de la contradicció. El motiu és que la universalitat de la contradicció es pot expli-

car de forma més breu, ja que ha estat àmpliament reconegut des que la perspectiva del món materialista-dialèctica va ser descoberta i el materialisme dialèctic es va aplicar amb un èxit excepcional per analitzar molts aspectes de la història humana i la història natural i per transformar molts aspectes de la societat i la natura (com a la Unió Soviètica) pels grans creadors i continuadors del marxisme: Marx, Engels, Lenin i Stalin; mentre que la particularitat de la contradicció encara no és entesa profundament per molts camarades, i especialment pels dogmàtics. Ells no entenen que és precisament en la particularitat de la contradicció on resideix la universalitat de la contradicció. Tampoc entenen com d'important és l'estudi de la particularitat de la contradicció en les coses concretes que ens enfronten per guiar el curs de la pràctica revolucionària. Per tant, és necessari emfasitzar l'estudi de la particularitat de la contradicció i explicar-ho amb una extensió adequada. Per aquesta raó, en la nostra anàlisi de la llei de la contradicció en les coses, analitzarem primer la universalitat de la contradicció, després posarem un èmfasi especial en l'anàlisi de la particularitat de la contradicció, i finalment tornarem a la universalitat de la contradicció.

La universalitat o absoluta de la contradicció té un doble significat. Un és que la contradicció existeix en el procés de desenvolupament de totes les coses, i l'altre és que en el procés de desenvolupament de cada cosa existeix un moviment de contraris de principi a fi.

Engels va dir: «el moviment en si mateix és una contradicció».¹⁶ Lenin va definir la llei de la unitat dels contraris com «el reconeixement (descobriment) de les tendències contradictòries, mútuament excloents i oposades en tots els fenòmens i processos de la natura (inclosa la ment i la societat)».¹⁷ Són aquestes idees correctes? Si, ho són. La interdependència dels aspectes contradictoris que trobem en totes les coses i la lluita entre aquests aspectes determinen la vida de totes les coses i empenyen el seu desenvolupament endavant. No hi ha res que no contingui contradiccions; sense contradicció res podria existir.

La contradicció és la base de les formes simples del moviment (per exemple, el moviment mecànic) i encara ho és més de les formes complexes del moviment.

Engels va explicar la universalitat de la contradicció d'aquesta manera:

Si un simple canvi mecànic de lloc conté una contradicció, això és encara més cert per les formes superiors del moviment de la matèria, i especialment de la vida orgànica i el seu desenvolupament [...]. [L]a vida consisteix precisament i principalment en això -que un ésser és en cada moment ell mateix i una altra cosa encara. La vida és per tant també una contradicció que

¹⁶ F. Engels, «Dialèctica. Quantitat i qualitat», a *Anti-Dühring*, Edicions en Llengües Estrangeres, Beijing, 1976, p. 152.

¹⁷ V. I. Lenin, «Sobre la qüestió de la dialèctica», *op. cit.*

està present en les coses i en els processos mateixos, i que constantment s'origina i es resol; i tan bon punt la contradicció cessa, la vida, també, arriba a un final, i la mort s'esdevé. De la mateixa manera vam veure que també en l'àmbit del coneixement no podríem escapar de les contradiccions, i que per exemple la contradicció entre la capacitat inherentment il·limitada de cognició de les persones i la seva existència real només en persones que estan limitades externament i posseeixen una cognició limitada troben la seva solució en allò que és -almenys pràcticament, per nosaltres- una successió interminable de generacions, en progrés infinit.

[U]n dels principis bàsics de les matemàtiques superiors és la contradicció que en determinades circumstàncies línies rectes i corbes poden ser les mateixes [...]. Però fins i tot les matemàtiques inferiors són plenes de contradiccions.¹⁸

Lenin va il·lustrar la universalitat de la contradicció així:

En matemàtiques: + i -. Diferencial i integral.

En mecànica: acció i reacció.

En física: electricitat positiva i negativa.

¹⁸ F. Engels, *Anti-Dühring*, op. cit., p. 153-154.

En química: la combinació i la dissociació d'àtoms.

En ciències socials: la lluita de classes.¹⁹

En la guerra, ofensiva i defensiva, avenç i retirada, victòria i derrota són tots fenòmens mútuament contradictoris. Un no pot existir sense l'altre. Els dos aspectes es troben alhora en conflicte i en interdependència, i això constitueix la totalitat d'una guerra, impulsa el seu desenvolupament endavant i resol els seus problemes.

Tota diferència en els conceptes de les persones hauria de ser considerada com a reflex d'una contradicció objectiva. Les contradiccions objectives es reflecteixen en pensament subjectiu, i aquest procés constitueix el moviment contradictori dels conceptes, empeny endavant el desenvolupament del pensament, i soluciona de forma incessant problemes en el pensament de les persones.

Oposició i lluita entre idees de diferent tipus succeeixen constantment al si del partit; això és un reflex de les contradiccions al si del partit de les contradiccions entre classes i entre allò nou i allò antic en la societat. Si no hi haguessin contradiccions al partit i no hi hagueren lluites ideològiques per resoldre-les, la vida del partit arribaria a la seva fi.

Així, queda clar que la contradicció existeix universalment i en tots els processos, ja sigui en les formes simples o complexes del moviment, ja sigui en fenòmens objectius o fenòmens ideològics. Però

¹⁹ V. I. Lenin, «Sobre la qüestió de la dialèctica», *op. cit.*

també existeix la contradicció a l'etapa inicial de cada procés?

Hi ha un moviment de contraris de principi a fi en el procés de desenvolupament de cada sola cosa?

Com es pot veure dels articles escrits pels filòsofs soviètics que la critiquen, l'escola de Deborin manté que la contradicció no apareix a l'inici d'un procés, sinó només quan s'ha desenvolupat vers una etapa determinada. Si aquest fos el cas, llavors la causa del desenvolupament del procés abans d'aquesta etapa seria externa i no interna. Deborin reverteix així a les teories metafísiques de la causalitat exterior i del mecanisme. Aplicant aquesta visió a les anàlisis dels problemes concrets, l'escola de Deborin només veu diferències però no contradiccions entre els kulaks i els pagesos en general en les condicions existents a la Unió Soviètica, per tant està plenament d'acord amb Bukharin. A l'analitzar la revolució francesa, sosté que abans de la revolució hi havia igualment només diferències però no contradiccions al si del tercer estat, el qual era format pels treballadors, els pagesos i la burgesia. Aquests punts de vista de l'escola de Deborin són antimarxistes. Aquesta escola no entén que totes i cadascuna de les diferències ja contenen contradiccions i que la diferència és en si mateixa contradicció. Treball i capital han estat sempre en contradicció des que les dues classes van aparèixer, només a l'inici la contradicció encara no havia esdevingut encara intensa. Fins i tot en les condicions socials existents a la Unió Soviètica, hi ha una diferència entre treballadors i pagesos i aquesta mateixa

diferència és una contradicció, encara que, a diferència de la contradicció entre treball i capital, no s'intensificarà en un antagonisme o assumirà la forma de la lluita de classes; els treballadors i els pagesos han establert una aliança ferma en el transcurs de la construcció socialista i mica en mica estan resolent aquesta contradicció en el transcurs de l'avenç del socialisme al comunisme. La qüestió és d'un altre tipus de contradicció. La contradicció és universal i absoluta, es troba en el procés de desenvolupament de totes les coses i impregna cada procés de principi a fi.

Què s'entén per l'aparició d'un nou procés? L'antiga unitat amb els seus oposats constituents cedeix a una nova unitat amb els seus oposats constituents, amb la qual cosa apareix un nou procés per substituir l'antic. El procés antic acaba i comença el nou. El nou procés conté noves contradiccions i comença la seva pròpia història de desenvolupament de contradiccions.

Com va assenyalar Lenin, *El capital* de Marx va proporcionar un model d'anàlisi d'aquest moviment de contraris que transcorre pel procés de desenvolupament de les coses d'inici a fi. Aquest és el mètode que s'ha d'emprar en l'estudi del desenvolupament de totes les coses. Lenin, també, va utilitzar aquest mètode correctament i s'hi va adscriure en tots els seus escrits.

A *El capital*, Marx analitza primer la relació més simple, més ordinària i fonamen-

tal, més habitual i quotidiana, de la societat burgesa (de la mercaderia), una relació present milers de milions de vegades, és a dir l'intercanvi de mercaderies. En aquest ben senzill fenomen (en aquesta «cèl·lula» de la societat burgesa) l'anàlisi revela totes les contradiccions (o els embrions de totes les contradiccions) de la societat moderna. L'exposició subsegüent ens mostra el desenvolupament (ambdós creixement i moviment) d'aquestes contradiccions i d'aquesta societat en la [suma] de les seves parts individuals, des del seu inici fins a la seva fi.

Lenin va afegir, «Aquest també ha de ser el mètode d'exposició (o estudi) de la dialèctica en general».²⁰

Els comunistes xinesos han d'aprendre aquest mètode; només així podran analitzar correctament la història i l'estat actual de la revolució xinesa i inferir el seu futur.

III. La particularitat de la contradicció

La contradicció es troba en el procés de desenvolupament de totes les coses; impregna el procés de desenvolupament de cada cosa d'inici a fi. Aquesta és la universalitat i l'absolutesa de la contradicció que hem comentat més amunt. Ara, però, parlem de la particularitat i la relativitat de la contradicció.

²⁰ *Ibid.*

Aquest problema ha de ser estudiat a diversos nivells.

En primer lloc, la contradicció en cada forma del moviment de la matèria té la seva particularitat. El coneixement de les persones sobre la matèria és un coneixement de les seves formes de moviment, perquè no hi ha res en aquest món excepte matèria en moviment, i aquest moviment ha d'assumir certes formes. Quan considerem cada forma del moviment de la matèria, hem d'observar els punts que té en comú amb altres formes de moviment. Però el que és especialment important i necessari, constituent com ho és del fonament del nostre coneixement d'una cosa, és observar el que és particular en aquesta forma del moviment de la matèria, és a dir, observar la diferència qualitativa entre aquesta forma de moviment i altres formes. Només quan ho hem fet podem distingir entre coses. Tota forma de moviment conté en si mateix la seva contradicció particular. Aquesta contradicció particular constitueix l'essència particular la qual permet distingir una cosa d'una altra. És la causa interna o, com es podria dir, la base d'una immensa varietat de coses en el món. Hi ha moltes formes de moviment en la natura: moviment mecànic, so, llum, calor, electricitat, dissociació, combinació, etc. Totes aquestes formes són interdependents, però en la seva essència cadascuna és diferent de les altres. L'essència particular de cada forma de moviment ve determinada pel seu per la seva pròpia contradicció particular. Això no només és cert per la naturalesa sinó també pel

que fa als fenòmens socials i ideològics. Cada forma de societat, cada forma d'ideologia, té la seva pròpia contradicció particular i essència particular.

Les ciències es diferencien precisament en la base de contradiccions particulars inherents als seus respectius objectes d'estudi. Així la contradicció peculiar en un determinat camp de fenòmens constitueix l'objecte d'estudi d'una branca específica de la ciència. Per exemple, els nombres positius i els negatius en matemàtiques; l'acció i la reacció en mecànica; l'electricitat positiva i la negativa en física; la dissociació i la combinació en química; les forces de producció i les relacions de producció, les classes i la lluita de classes, en les ciències socials; l'ofensiva i la defensiva en ciència militar; l'idealisme i el materialisme, la perspectiva metafísica i la perspectiva dialèctica, en filosofia; i així successivament -tots aquests són els objectes d'estudi de diferents branques de la ciència precisament perquè cada branca té la seva pròpia contradicció particular i essència particular. Per descomptat, tret que nosaltres entenguem la universalitat de la contradicció, no tenim cap manera de descobrir la causa universal o la base universal per les quals les coses es mouen o es desenvolupen; tanmateix, si no estudiem la particularitat de la contradicció, no tenim cap manera de determinar l'essència particular d'una cosa que es diferencia de les altres coses, cap manera de descobrir la causa particular o la base particular del moviment o desenvolupament d'una cosa, i cap manera de distingir

una cosa d'una altra o de delimitar els camps de la ciència.

Pel que fa a la seqüència en el moviment del coneixement de les persones, sempre hi ha un creixement gradual des del coneixement de les coses individuals i particulars vers el coneixement de les coses en general. Només després que les persones coneguin l'essència particular de moltes coses diferents elles poden seguir cap a la generalització i conèixer l'essència comuna de les coses.

Quan les persones assoleixen el coneixement d'aquesta essència comuna, l'utilitzen com una guia i continuen estudiant diverses concretes les quals encara no han estat estudiades, o no s'han estudiat prou a fons, i descobrir-ne l'essència particular de cadascuna; només així són capaces de complementar, enriquir i desenvolupar els seus coneixements de les essències comunes i impedir que aquest coneixement es marceixi o es petrifiqui. Aquests són els dos processos de la cognició: un, d'allò particular a allò general, i l'altre, d'allò general a allò particular. Així la cognició sempre es mou en cicles i (sempre que es respecti estrictament el mètode científic) cada cicle fa avançar el coneixement humà una passa més amunt i així esdevé cada vegada més profund. On els nostres dogmàtics s'equivoquen en aquesta qüestió és en que, d'una banda, ells no entenen que hem d'estudiar la particularitat de la contradicció i conèixer l'essència particular de les coses individuals abans que puguem conèixer adequadament la universalitat de la contradicció i l'essència comuna de

les coses, i que, d'altra banda, ells no entenen que després de conèixer l'essència comuna de les coses, nosaltres hem d'anar més enllà i estudiar les coses concretes que encara no s'han estudiat prou a fons o que acaben d'emergir. Els nostres dogmàtics són ganduls. Es neguen a emprendre cap estudi meticolós de coses concretes; consideren que les veritats generals apareixen del buit; les converteixen en fórmules incomprensibles purament abstractes, i per tant neguen i inverteixen completament la seqüència normal a partir de la qual les persones arriben a conèixer la veritat. Tampoc entenen la interconnexió entre els dos processos en la cognició -d'allò particular a allò general i després d'allò general a allò particular. Ells no entenen res de la teoria marxista del coneixement.

No només cal estudiar la contradicció particular i l'essència determinada per aquesta de cada gran sistema de les formes del moviment de la matèria, sinó que també cal estudiar la contradicció particular i l'essència de cada procés en el llarg transcurs del desenvolupament de cada forma del moviment de la matèria. En cada forma de moviment, cada procés de desenvolupament que sigui real (i no imaginari) és qualitativament diferent. El nostre estudi ha d'emfatitzar i iniciar-se des d'aquest punt.

Les diferents contradiccions qualitatives només es poden resoldre mitjançant mètodes qualitativament diferents. Per exemple, la contradicció entre el proletariat i la burgesia es resol pel mètode de la revolució socialista; la contradicció entre les grans

masses populars i el sistema feudal es resol pel mètode de la revolució democràtica; la contradicció entre les colònies i l'imperialisme es resol pel mètode de la guerra revolucionària nacional; la contradicció entre la classe obrera i la classe pagesa en la societat socialista es resol pel mètode de la col·lectivització i la mecanització en l'agricultura; la contradicció al si del Partit Comunista es resol pel mètode de la crítica i l'autocrítica; la contradicció entre la societat i la natura es resol pel mètode de desenvolupament de les forces productives. Els processos canvien, processos antics i contradiccions antigues desapareixen, processos nous i contradiccions noves aparèixer, i els mètodes per resoldre les contradiccions difereixen en conseqüència. A Rússia, hi va haver una diferència fonamental entre la contradicció que va resoldre la revolució de febrer i la contradicció que va resoldre la revolució d'octubre, així com entre els mètodes emprats per resoldre-les. El principi d'emprar diferents mètodes per resoldre contradiccions diferents és un dels quals els marxistes-leninistes han d'observar estrictament. Els dogmàtics no observen aquest principi; ells no entenen que les condicions difereixen en diferents tipus de revolució i no entenen que els diferents mètodes s'haurien d'emprar per resoldre contradiccions diferents; pel contrari, ells adopten de forma invariable el que imaginem que és una fórmula inalterable i l'apliquen arbitràriament arreu, cosa que només provoca contratemps a la revolució o fan un embolic lamentable del que originalment estava ben fet.

Per tal de revelar la particularitat de les contradiccions en qualsevol procés en el desenvolupament d'una cosa, considerada en la seva totalitat o en les seves interconnexions, això és, per tal de revelar l'essència del procés, és necessari revelar la particularitat d'ambdós aspectes de cadascuna de les contradiccions en aquest procés; altrament serà impossible descobrir l'essència del procés. Això requereix igualment la màxima atenció en el nostre estudi.

Hi ha moltes contradiccions en el transcurs del desenvolupament de qualsevol cosa important. Per exemple, durant el transcurs de la revolució democràtico-burguesa de la Xina, quan les condicions són extremadament complexes, existeix la contradicció entre totes les classes oprimides a la societat xinesa i l'imperialisme, la contradicció entre les grans masses del poble i el feudalisme, la contradicció entre el proletariat i la burgesia, la contradicció entre la pagesia i la petita burgesia urbana d'una banda i la burgesia de l'altra, la contradicció entre els diversos grups dirigents reaccionaris, etc. Aquestes contradiccions no es poden tractar de la mateixa manera ja que cadascun té la seva particularitat; a més, els dos aspectes de cada contradicció no es poden tractar de la mateixa manera ja que cada aspecte té les seves característiques. Els qui estem compromesos en la revolució xinesa no només hauríem d'entendre la particularitat d'aquestes contradiccions en la seva totalitat, és a dir, en les seves interconnexions, sinó que hauríem d'estudiar també els dos aspectes de cada contradicció com a únic mitjà d'entendre'n

la totalitat. Quan parlem d'entendre cada aspecte d'una contradicció, nosaltres ens referim a entendre quina posició específica ocupa cada aspecte, quina forma concreta assumeix en la seva interdependència i en la seva contradicció amb el seu contrari, i quins mètodes concrets s'empren en la lluita amb el seu contrari, quan ambdós són interdependents i en contradicció, i també després que es trenqui la interdependència. És de gran importància estudiar aquests problemes. Lenin volia dir això mateix quan va dir que el més essencial del marxisme, l'ànima viva del marxisme, és l'anàlisi concreta de les condicions concretes.²¹ Els nostres dogmàtics han violat els ensenyaments de Lenin; no utilitzen mai els seus cervells per analitzar qualsevol cosa concretament, i en els seus escrits i discursos utilitzen sempre estereotips desproveïts de contingut, creant així un estil de treball en el nostre partit molt dolent.

En l'estudi d'un problema, hem de defugir la subjectivitat, la unilateralitat i la superficialitat. Ser subjectiu significa no mirar els problemes objectivament, és a dir, no emprar la perspectiva materialista a l'hora de mirar els problemes. N'he parlat al meu assaig «Sobre la pràctica». Ser unilateral significa no mirar els problemes en totes les seves facetes, per exemple, entendre només la Xina però no el Japó, només el Partit comunista però no el Guomindang, només el proletariat però no la burgesia, només els

²¹ Vegeu «Problemes estratègics de la guerra revolucionària de la Xina», *Obres escollides de Mao Zedong*, vol. I, p. 159-230.

pagesos però no els propietaris, només les condicions favorables però no les dificultats, només el passat però no el futur, només les parts individuals però no el conjunt, només els defectes però no els èxits, només el cas del demandant però no el del demandat, només la tasca revolucionària clandestina però la tasca revolucionària pública i així successivament. En una paraula, significa que no entendre les característiques d'ambdós aspectes d'una contradicció. Això és el que entenem per mirar un problema unilateralment. O es pot anomenar veure'n la part però no el conjunt, veient-ne els arbres però no el bosc. D'aquesta manera és impossible trobar el mètode per a resoldre una contradicció, és impossible accomplir les tasques de la revolució, dur a terme els encàrrecs bé ni desenvolupar correctament la lluita ideològica al si del partit. Quan Sun Wuzi va dir referint-se a la ciència militar, «coneix a l'enemic i coneix-te a tu mateix, i podràs lliurar un centenar de batalles sense perill de ser derrotat»,²² referint-se a ambdós bàndols en una batalla. Wei Chengyi²³ de la dinastia Tang també va entendre l'error de la unilateralitat quan va dir, «escolteu les dues parts i seràs il·luminat, si només poses atenció a una banda romandràs en les tenebres». Però els nostres camarades sovint miren els problemes de manera unilateral, i així sovint es topen amb embolics. A la novel·la *Shuihu Zhuan*,

²² *Ibid.*

²³ Wei Zheng (580-643) fou un home d'estat i un historiador de la dinastia Tang.

Song Jiang va atacar tres cops el poble de Zhu.²⁴ Dues vegades fou derrotat perquè desconeixia les condicions locals i va emprar el mètode equivocat. Més tard va canviar el seu mètode; primer va investigar la situació, i es va familiaritzar amb el laberint de camins, llavors va trencar l'aliança entre els pobles de Li, Hu i Zhu i va enviar els seus homes disfressats al campament enemic on restaren a l'espera, emprant una estratagema semblant a la del cavall de Troia del qual parla una llegenda estrangera. I en la tercera ocasió va guanyar. Hi ha molts exemples de materialisme dialèctic a *Shuihu Zhuan*, dels quals l'episodi dels tres atacs al poble de Zhu és un dels millors.

Lenin va dir:

[P]er tal de conèixer realment un objecte hem d'abastar, estudiar, totes les seves cares, totes les connexions i «mediacions». Mai ho aconseguirem completament, però l'exigència d'estudiar les coses en tots els seus aspectes ens previndrà contra els errors i la rigidesa.²⁵

²⁴ *Shui hu Zhuan* (marge d'aigua), una novel·la xinesa famosa del segle XIV, descriu una guerra camperola cap al final de la dinastia Song del Nord. El poble de Zhu als voltants de Liangshanpo, on Song Jiang, líder de l'alçament camperol i heroi de la novel·la, va establir-hi la seva base. Zhu Chaofeng, el cap d'aquest poblat, era un terratinent despòtic.

²⁵ V. I. Lenin, «Un cop més sobre els sindicats, la situació actual i els errors de Trotsky i Bujarin» dins *Obres escollides*, vol. XXXII.

Hem de recordar les seves paraules. Ser superficial significa no tenir en compte ni les característiques d'una contradicció en la seva totalitat ni en les característiques de cadascun dels seus aspectes; significa la negació de la necessitat d'explorar de forma aprofundida una cosa i estudiar de forma acurada les característiques de la seva contradicció, però en comptes de mirar merament des de lluny i, després d'albirar-ne un esbós aproximatiu, per intentar resoldre'n la contradicció immediatament (respondre una pregunta, resoldre una disputa, gestionar la feina o dirigir una operació militar). Aquesta manera de fer les coses està destinada a provocar problemes. El motiu per la qual els camarades dogmàtics i empiristes a la Xina han comès errors precisament rau precisament en la seva manera de mirar a les coses subjectiva, unilateral i superficial. Ser unilateral i superficial és alhora ser subjectiu. Totes les coses objectives estan realment interconnectades i es regeixen per lleis internes, però en comptes d'emprendre la tasca de reflectir les coses tal com són algunes persones només miren les coses unilateralment o superficial i no coneixen ni les seves interconnexions ni les seves lleis internes, pel que el seu mètode és subjectivista.

No només el procés total del moviment de les contradiccions en el desenvolupament d'una cosa, considerada tant pel que fa a les seves interconnexions com pel que fa a cadascun dels seus aspectes, tenen característiques particulars a les quals hem de parar atenció, sinó que cada etapa del procés té les

seves característiques particulars a les quals també hem de parar atenció.

La contradicció fonamental en el procés de desenvolupament d'una cosa i l'essència del procés determinat per aquesta contradicció fonamental no desapareixerà fins que el procés s'hagi completat; però en un procés prolongat les condicions solen diferir en cada etapa. El motiu és que, tot i que la naturalesa de la contradicció fonamental en el procés de desenvolupament d'una cosa i l'essència del procés romanen sense canvis, la contradicció fonamental s'intensifica cada cop més a mesura que passa d'una etapa a una altra durant un procés prolongat. A més, entre les nombroses grans i petites contradiccions que són determinades o influenciades per la contradicció fonamental, algunes s'intensifiquen, altres es resolen o mitiguen temporalment, i altres de noves emergeixen; per tant, el procés està marcat per etapes. Si les persones no paren atenció a les etapes del procés de desenvolupament d'una cosa, no es poden tractar correctament amb les seves contradiccions.

Per exemple, quan el capitalisme de l'època de la lliure competència esdevingué imperialisme, no hi va haver cap canvi en la naturalesa classista de les dues classes en contradicció fonamental, és a dir, el proletariat i la burgesia, o en l'essència capitalista de la societat; tanmateix, la contradicció entre aquestes dues classes s'intensificà, la contradicció entre el capital monopolista i el no monopolista va emergir, la contradicció entre les potències coloni-

als i les colònies es van intensificar, la contradicció entre els països capitalistes com a conseqüència del seu desenvolupament desigual es va manifestar amb una nitidesa particular, i així va sorgir una etapa especial de capitalisme, l'etapa de l'imperialisme. El leninisme és el marxisme de l'època imperialista i la revolució proletària precisament perquè Lenin i Stalin han explicat correctament aquestes contradiccions i formulat correctament la teoria i les tàctiques de la revolució proletària per tal de resoldre-les.

Preneu el procés de la revolució democràtico-burguesa de la Xina, que va començar amb la revolució de 1911; aquesta, també, consta de diverses etapes diferenciades. En particular, la revolució en el seu període de lideratge burgès i la revolució en el seu període lideratge proletari representen dues èpoques històriques ben diferents. En altres paraules, el lideratge proletari ha canviat fonamentalment tota la fisonomia de la revolució, ha provocat un nou alineament de classes, ha donat lloc a un repunt tremend en la revolució pagesa, conferí meticulositat a la revolució contra l'imperialisme i contra el feudalisme, va crear la possibilitat de la transició de la revolució democràtica a la revolució socialista i així successivament. Res d'això va ser possible en el període en què la revolució estava sota el lideratge burgès. Encara que no s'ha produït cap canvi en la naturalesa de la contradicció fonamental en el procés en conjunt, per exemple, en la natura del procés antiimperialista, antifeudal, democràtico-revolucionari del procés (el contrari del qual és de naturalesa

semicolonial i semifeudal), però aquest procés ha passat per diverses etapes de desenvolupament del curs de més de vint anys; durant aquest temps han tingut lloc grans esdeveniments -el fracàs de la revolució de 1911 i l'establiment del règim dels senyors de la guerra del nord, la formació del primer front nacional unit i la revolució de 1924-27, el trencament del front unit i la deserció de la burgesia cap al costat de la contrarevolució, les guerres entre els nous senyors de la guerra, la guerra revolucionària agrària, l'establiment del segon front nacional unit i la guerra de resistència contra el Japó. Aquestes etapes estan marcades per característiques particulars com la intensificació de determinades contradiccions (per exemple, la guerra revolucionària agrària i la invasió japonesa de quatre províncies nord-orientals), la resolució parcial o temporal d'altres contradiccions (per exemple, la destrucció dels senyors de la guerra del nord i la nostra desamortització de la terra dels terratinents), i l'aparició encara d'altres contradiccions (per exemple, els conflictes entre els nous senyors de la guerra, i la recuperació per part dels terratinents de la terra després de perdre les nostres bases revolucionàries en zones del sud).

A l'estudiar les particularitats de les contradiccions en cada etapa del procés de desenvolupament d'una cosa, no només les hem d'observar en les seves interconnexions o en la seva totalitat, també ho hem d'examinar els dos aspectes de cada contradicció.

Per exemple, considereu el Guomindang i el Partit Comunista. Preneu un aspecte, el Guomindang.

En el període del primer front unit, el Guomindang va dur a terme les «tres grans polítiques» de Sun Yat-sen d'aliança amb Rússia, cooperació amb el Partit Comunista, i assistència als pagesos i als obrers; per tant va ser revolucionari i vigorós, va ser una aliança de diverses classes per a la revolució democràtica. Després de 1927, tanmateix, el Guomindang es transformà en el seu contrari i esdevingué un bloc reaccionari dels terratinents i la gran burgesia. Després de l'incident de Sian al desembre de 1936, va començar un altre canvi en la direcció de finalitzar la guerra civil i cooperar amb el Partit Comunista per fer una oposició conjunta a l'imperialisme japonès. Aquestes han estat les característiques particulars del Guomindang en les tres etapes. Per suposat, aquestes característiques han sorgit d'una diversitat de causes. Prenem ara l'altre aspecte, el Partit Comunista Xinès. En el període del primer front unit, el Partit Comunista Xinès estava a les beceroles; va liderar amb valentia la revolució de 1924-27 però va revelar la seva immaduresa en la seva comprensió del caràcter, de les tasques i dels mètodes de la revolució, i consegüentment va ser possible per al chenduxiisme, que va aparèixer durant la darrera part d'aquesta revolució, reivindicar-se i provocar la derrota de la revolució. Després de 1927, el Partit Comunista va dirigir amb valentia la guerra revolucionària agrària i va crear l'exèrcit revolucionari i les bases de recolzament revolucionàries; tanmateix, es van comprometre errors aventuristes que van provo-

car grans pèrdues tant a l'exèrcit com a les bases de recolzament.

Des de 1935 el Partit ha corregit aquests errors i ha estat liderant el nou front únic de resistència al Japó; aquesta gran lluita es desenvolupa ara. En l'etapa actual, el Partit Comunista és un partit que ha passat per la prova de dues revolucions i ha adquirit una experiència rica. Aquestes han estat les característiques particulars del Partit Comunista Xinès en aquestes tres etapes. Aquestes característiques, també, han sorgit d'una varietat de causes. Sense estudiar ambdós conjunts de característiques no podem entendre les relacions particulars entre els dos partits durant els diferents estadis del seu desenvolupament, és a dir, l'establiment d'un front únic, la ruptura del front únic, i l'establiment d'un altre front únic. El que és encara més fonamental per a l'estudi de les particularitats dels dos partits és l'examinació de la base de classe dels dos partits i les contradiccions resultants que sorgeixen entre cada part i altres forces en períodes diferents. Per exemple, en el període de la seva primera cooperació amb el Partit Comunista, el Guomindang es trobava en contradicció amb l'imperialisme estranger i fou per tant antiimperialista; per altra banda, es trobava en contradicció amb les grans masses de persones dins del país -encara que de paraula va prometre molts beneficis al poble treballador, de fet els en va donar pocs o cap. En el període en el qual es va produir la guerra anticomunista, el Guomindang va col·laborar amb l'imperialisme i el feudalisme contra les

grans masses populars i va bandejar tots els guanys que s'havien aconseguit en la revolució, i per tant es van intensificar les seves contradiccions amb elles. En el període actual de guerra antijaponesa, el Guomindang es troba en contradicció amb l'imperialisme japonès i vol cooperar amb el Partit Comunista, sense tanmateix relaxar la seva lluita contra el Partit Comunista i el poble o la seva opressió sobre ells. Pel que fa al Partit Comunista, ha estat sempre, en cada període, al cantó de les grans masses populars contra l'imperialisme i el feudalisme, però en el període actual de la guerra antijaponesa, ha adoptat una política moderada envers el Guomindang i les forces feudals autòctones perquè el Guomindang les ha pressionades en favor de la resistència al Japó. Les circumstàncies anteriors ara han resultat en una aliança entre els dos partits i ara en una lluita entre elles, i fins i tot durant els períodes d'aliança n'hi ha hagut un estat complicat d'aliança simultània i lluita. Si no estudiem les característiques particulars d'ambdós aspectes de la contradicció, errarem en entendre no només les relacions de cada partit amb les altres forces sinó també les relacions entre els dos partits.

Així es pot veure que estudiant la particularitat de qualsevol tipus de contradicció -la contradicció en cada forma de moviment de la matèria, la contradicció en cadascun dels seus processos de desenvolupament, els dos aspectes de la contradicció en cada procés, la contradicció en cada etapa d'un procés-, estudiant la particularitat de totes aquestes contra-

diccions, no hem de ser subjectius ni arbitraris sinó que les hem d'analitzar concretament. Sense una anàlisi concreta no hi pot haver coneixement de la particularitat de cap contradicció. Hem de recordar sempre les paraules de Lenin, l'anàlisi concreta de les condicions concretes.

Marx i Engels foren els primers en proporcionar-nos models excel·lents d'aquests tipus d'anàlisis concretes.

Quan Marx i Engels aplicaven la llei de la contradicció en les coses en l'estudi del procés sociohistòric, van descobrir la contradicció entre les forces productives i les relacions de producció, van descobrir les contradiccions entre les classes explotadores i explotades i també la contradicció resultant entre la base econòmica i la seva superestructura (política, ideologia, etc.), i ells van descobrir com aquestes contradiccions condueixen inevitablement a diferents tipus de revolució social en diferents tipus de societat de classes.

Quan Marx va aplicar aquesta llei a l'estudi de l'estructura econòmica de la societat capitalista, va descobrir que la contradicció bàsica d'aquesta societat és la contradicció entre el caràcter social de la producció i el caràcter privat de la propietat. Aquesta contradicció es manifesta en la contradicció entre el caràcter organitzat de la producció en empreses individuals i el caràcter anàrquic de la producció en el conjunt de la societat. Pel que fa a les relacions de classe, es manifesta en la contradicció entre la burgesia i el proletariat.

Degut a que el ventall de coses és immens i no hi ha límit en el seu desenvolupament, allò que és universal en un context esdevé particular en un altre. Contràriament, allò que és particular en un context esdevé universal en un altre. La contradicció en el sistema capitalista entre el caràcter social de la producció i la propietat privada dels mitjans de producció és comuna a tots els països on existeix i es desenvolupa el capitalisme; pel que fa al capitalisme, això constitueix la universalitat de la contradicció. Però aquesta contradicció del capitalisme només pertany només a una etapa històrica determinada en el desenvolupament general de la societat de classes; pel que fa a la contradicció entre les forces productives i les relacions de producció de la societat de classes en conjunt, aquesta constitueix la particularitat de la contradicció. Tanmateix, en el transcurs de dissecionar la particularitat de totes aquestes contradiccions en la societat capitalista, Marx diluïdà de manera més profunda, més adequada i més completa la universalitat de la contradicció entre les forces productives i les relacions de producció en la societat de classes en general.

Ja que allò particular s'uneix amb allò universal i ja que la universalitat així com la particularitat de contradicció és inherent en tot, la universalitat resideix en la particularitat, hauríem, quan estudiem un objecte, d'intentar descobrir tant allò particular com allò universal i la seva interconnexió, descobrir ambdós particularitat i universalitat i també la seva interconnexió al si del propi objecte, i descobrir

les interconnexions d'aquest objecte amb els molts objectes fora de si. Quan Stalin va explicar les arrels històriques del leninisme en la seva obra famosa, *Els fonaments del leninisme*, va analitzar la situació internacional en la qual va sorgir el leninisme, va analitzar aquelles contradiccions del capitalisme que va arribar al seu punt culminant amb l'imperialisme, i va mostrar com aquestes contradiccions feien de la revolució proletària una qüestió d'acció immediata i creaven condicions favorables per a un assalt directe al capitalisme. A més, va analitzar els motius pels quals Rússia es va convertir en el bressol del leninisme, per què la Rússia tsarista es va convertir en el focus de totes les contradiccions de l'imperialisme, i per què va ser possible per al proletariat rus esdevenir l'avantguarda de la revolució proletària internacional. Així, Stalin va analitzar la universalitat de la contradicció en l'imperialisme, mostrant per què el leninisme és el marxisme de l'era de l'imperialisme i la revolució proletària, i al mateix temps analitzava la particularitat de l'imperialisme tsarista rus al si d'aquesta contradicció general, mostrant per què Rússia es va convertir en el bressol de la teoria i la tàctica de la revolució proletària i com la universalitat de la contradicció és continguda en aquesta particularitat. L'anàlisi de Stalin ens ofereix un model per entendre la particularitat i la universalitat de la contradicció i la seva interconnexió.

Pel que fa a la qüestió de l'ús de la dialèctica en l'estudi dels fenòmens objectius, Marx i Engels, i igualment Lenin i Stalin, sempre prescriuen a les per-

sones no ser de cap manera subjectives ni arbitràries sinó, des de les condicions concretes del moviment objectiu real d'aquests fenòmens, descobrir-ne les seves contradiccions concretes, la posició concreta de cada aspecte de cada contradicció i les interrelacions concretes de les contradiccions. Els nostres dogmàtics no tenen aquesta actitud en l'estudi i per tant mai poden encertar en res. Hem d'estar amatents del seu fracàs i aprendre a adquirir aquesta actitud, que és l'única correcta en l'estudi.

La relació entre la universalitat i la particularitat de la contradicció és la relació entre el caràcter general i el caràcter individual de la contradicció. Amb el primer ens referim a que aquesta contradicció existeix i passa per tots els processos d'inici a fi; moviment, coses, processos, pensament -tot són contradiccions. Negar la contradicció és negar-ho tot. Això és una veritat universal per a tots els temps i tots els països, que no admet cap excepció. D'aquí el caràcter general, l'absolutesa de la contradicció. Però aquest caràcter general està contingut en cada caràcter individual; sense caràcter individual hi pot haver cap caràcter general. Si tot caràcter individual fos eliminat, quin caràcter general podria romandre? És degut a que cada contradicció és particular que el caràcter individual emergeix. Tot caràcter individual existeix condicionalment i temporalment i per tant és relatiu.

Aquesta veritat sobre el caràcter general i individual, pel que fa a l'absolutesa i la relativitat, és la quintaessència del problema de la contradicció en

les coses; errar en entendre-ho equival a abandonar la dialèctica.

IV. La contradicció principal i l'aspecte principal de la contradicció

Encara queden dos punts en el problema de la particularitat de la contradicció que cal assenyalar per a l'anàlisi, és a dir, la contradicció principal i l'aspecte principal d'una contradicció.

Hi ha moltes contradiccions en el procés de desenvolupament d'una cosa complexa, i una d'elles és necessàriament la contradicció principal l'existència i el desenvolupament de la qual determinen o influeixen l'existència i el desenvolupament de les altres contradiccions.

Per exemple, en la societat capitalista les dues forces en contradicció, el proletariat i la burgesia, formen la contradicció principal. Les altres contradiccions, com aquelles entre els vestigis de la classe feudal i la burgesia, entre la petita burgesia camperola i la burgesia, entre el proletariat i la petita burgesia camperola, entre els capitalistes no monopolistes i els capitalistes monopolistes, entre la burgesia democràtica i la burgesa feixista, entre els països capitalistes i entre l'imperialisme i les colònies, estan tots decidits o influenciats per aquesta contradicció principal.

En un país semicolonial com la Xina, la relació entre la contradicció principal i les contradiccions no principals presenta un panorama complicat.

Quan l'imperialisme desencadena una guerra d'agressió contra un país com aquest, totes les seves classes diferents, excepte per alguns traïdors, poden unir-se temporalment en una guerra nacional contra l'imperialisme. En un moment com aquest, la contradicció entre l'imperialisme i el país en qüestió es converteix en la contradicció principal, mentre que totes les contradiccions entre les diverses classes a l'interior del país (incloent la què fou la contradicció principal, entre el sistema feudal i les grans masses del poble) són temporalment relegades a una posició secundària i subordinada. Així va ser a la Xina en la guerra de l'opi de 1840, la guerra sino-japonesa de 1894 i la guerra de Yihétuán de 1900, i així és ara en l'actual guerra sino-japonesa.

Però en una altra situació, les contradiccions canvien de posició. Quan l'imperialisme continua amb la seva opressió no mitjançant la guerra, sinó a través de mitjans més suaus -polítics, econòmics i culturals- les classes dirigents dels països semicolonials capitulen davant l'imperialisme, i ambdós formen una aliança per a l'opressió conjunta de les masses populars. En aquestes circumstàncies, les masses sovint recorren a la guerra civil contra l'aliança de l'imperialisme i les classes feudals, mentre l'imperialisme empra sovint mètodes indirectes i no tant l'acció directa per ajudar als reaccionaris dels països semicolonials a oprimir el poble, i així les contradiccions internes esdevenen particularment agudes. Això és el que va passar a la Xina en la guerra revolucionària de 1911, la guerra revolucionària de 1924-

27, i els deu anys de la guerra revolucionària agrària després de 1927. Les guerres entre els diversos grups dirigents reaccionaris en els països semicolonials, per exemple, les guerres entre els senyors de la guerra a la Xina, cauen en la mateixa categoria.

Quan es desenvolupa una guerra civil revolucionària fins al punt d'amenaçar la mateixa existència de l'imperialisme i els seus lacais, els reaccionaris domèstics, l'imperialisme sovint adopta altres mètodes per tal de mantenir el seu domini; o bé intenta escindir el front revolucionari des de dins o bé envia forces armades per ajudar directament als reaccionaris domèstics. En aquests temps, l'imperialisme estranger i la reacció autòctona es troben prou obertament en un pol mentre que les masses populars es troben en l'altre pol, formant així la contradicció principal la qual determina o influeix el desenvolupament de les altres contradiccions. L'ajuda prestada per diversos països capitalistes als reaccionaris russos després de la revolució d'octubre és un exemple d'intervenció armada. La traïció de Chiang Kai-shek de 1927 és un exemple de divisió del front revolucionari.

Però passi el que passi, no hi ha cap dubte que en cada etapa del desenvolupament d'un procés, només hi ha una contradicció principal la qual té el paper protagonista.

Per tant, si en algun procés hi ha una sèrie de contradiccions, una d'elles ha de ser la contradicció principal que exerceix el paper de primer ordre i decisiu, mentre que la resta ocupen una posició

secundària subordinada. Per tant, en l'estudi de qualsevol procés complex en el qual hi ha dues o més contradiccions, hem de dedicar tots els esforços a trobar-ne la contradicció principal. Un cop aquesta contradicció principal és entesa, tots els problemes es poden resoldre aviat. Aquest és el mètode que ens va ensenyar Marx en el seu estudi de la societat capitalista. Igualment Lenin i Stalin ens van ensenyar aquest mètode quan van estudiar l'imperialisme i la crisi general del capitalisme i quan van estudiar l'economia soviètica. Hi ha milers d'erudits i homes d'acció que no ho entenen, i el resultat és que, perduts en una boira, són incapaços d'arribar al cor del problema i, naturalment, no poden trobar una manera de resoldre les seves contradiccions.

Com hem dit, no s'han de tractar totes les contradiccions en un procés com a equivalents però cal distingir entre la contradicció principal i les secundàries, i posar una atenció especial en copsar la principal. Però, en qualsevol contradicció donada, ja sigui principal o secundària, haurien els dos aspectes contradictoris de ser tractats com equivalents? Novament, no. En qualsevol contradicció el desenvolupament dels aspectes contradictoris és desigual. A vegades semblen estar en equilibri, el qual és només temporal i relatiu, mentre que el desequilibri és bàsic. Dels dos aspectes contradictoris, un ha de ser el principal i l'altre secundari. L'aspecte principal és el que té el paper protagonista en la contradicció. La naturalesa d'una cosa està determinada princi-

palment per l'aspecte principal d'una contradicció, l'aspecte que ha assolit la posició dominant.

Però aquesta situació no és estàtica; els aspectes principals i no principals d'una contradicció es transformen a si mateixos entre si mateixos i la naturalesa de la cosa canvia en conseqüència. En un procés determinat o en una etapa determinada del desenvolupament d'una contradicció, A és l'aspecte principal i B és l'aspecte no principal; en una altra etapa o en una altre procés els papers s'inverteixen -un canvi determinat pel grau d'increment o decreixement en la força de cada aspecte en la seva lluita contra l'altre en el transcurs del desenvolupament d'una cosa.

Sovint parlem de «la substitució d'allò vell per allò nou.» La substitució d'allò vell per allò nou és una llei general, eterna i inviolable de l'univers. La transformació d'una cosa en una altra, a través de salts de formes diferents d'acord amb l'essència i les condicions externes -aquest és el procés pel qual allò nou substitueix allò vell. En cada cosa hi ha una contradicció entre els seus aspectes nous i vells, i això dóna lloc a una sèrie de lluites curulles de vicissituds. Com a resultat d'aquestes lluites, el nou aspecte passa de ser menor a major i incrementa el seu predomini, mentre que l'aspecte antic passa de ser major a menor i s'extingeix gradualment. I a partir del moment en què el nou aspecte pren el domini sobre el vell, la cosa vella canvia qualitativament en una cosa nova. Pot ser vist així doncs que la naturalesa d'una cosa és principalment determinada

per l'aspecte principal de la contradicció, l'aspecte que ha assolit el predomini. Quan l'aspecte principal que ha assolit el predomini canvia, la naturalesa d'una cosa canvia en concordança.

En la societat capitalista, el capitalisme ha canviat la seva posició de ser una força subordinada en l'antiga era feudal a ser la força dominant, i la naturalesa de la societat ha canviat en concordança de feudal a capitalista. En la nova era, capitalista, les forces feudals han canviat de la seva antiga posició dominant a una de subordinació, desapareixent gradualment. Tal fou el cas, per exemple, a Anglaterra i França. Amb el desenvolupament de les forces productives, la burgesia canvia de ser una nova classe jugant un paper progressiu a ser una classe antiga jugant un paper reaccionari, fins que finalment és enderrocada pel proletariat i esdevé una classe privada de posseir privadament els mitjans de producció i desproveïts de poder, quan aquesta, també, s'extingeix a poc a poc. El proletariat, el qual és molt més nombrós que la burgesia i creix simultàniament amb ella però sota el seu domini, és una força nova que, inicialment subordinada a la burgesia, va prenent força gradualment, esdevé una classe independent que juga el paper protagonista en la història, i finalment s'apodera del poder polític i esdevé la classe dirigent. Aleshores, la naturalesa de la societat canvia i la vella societat capitalista esdevé la nova societat socialista. Aquest és el camí ja pres per la Unió Soviètica, un camí que tots els altres països prendran inevitablement.

Vegeu la Xina, per exemple. L'imperialisme ocupa la posició principal en la contradicció en la qual la Xina ha quedat reduïda a una semicolònia, oprimeix el poble xinès, i la Xina ho estat transformada d'un país independent a un de semicolonial. Però aquest estat de coses canviarà inevitablement; en la lluita entre els dos bàndols, el poder del poble xinès que està creixent sota la direcció del proletariat inevitablement canviarà la Xina d'una semicolònia a un país independent, mentre que l'imperialisme serà enderrocat i la vella Xina canviarà inevitablement vers una Xina nova.

El canvi de l'antiga Xina a una nova Xina també implica un canvi en la relació entre les velles forces feudals i les noves forces populars al si del país. L'antiga classe terratinent feudal serà enderrocada, i de ser la governant es transformarà en la governada; i aquesta classe, també, anirà extingint-se a poc a poc. De ser el governat, el poble, liderat pel proletariat, esdevindrà el governant. Aleshores, la naturalesa de la societat xinesa canviarà i la societat vella, semicolonial i semifeudal canviarà en una nova societat democràtica.

Transformacions recíproques d'aquestes característiques es troben en la nostra experiència passada. La dinastia Ching que va governar la Xina durant gairebé tres-cents anys va ser enderrocada en la Revolució de 1911, i el revolucionari Tung Meng Hui sota el lideratge de Sun Yat-sen fou victoriós durant un temps. En la guerra revolucionària de 1924-27, les forces revolucionàries de l'aliança comunista-Guo-

mindang al sud van canviar de febles a fortes i van guanyar la victòria en l'expedició del nord, mentre que els senyors de la guerra del nord els quals duïen la veu cantant van ser enderrocats. El 1927, les forces populars dirigides pel Partit Comunista es van reduir numèricament sota els atacs de la reacció del Guomindang, però amb l'eliminació de l'oportunisme al si de les seves files van anar creixent paulatinament. En les bases de suport revolucionàries sota la direcció comunista, els pagesos s'han transformat de ser els governats a ser els governants, mentre que els terratinents han patit una transformació inversa. Sempre és així en el món, el nou desplaçant el vell, el vell essent substituït pel nou, el vell essent eliminat per deixar pas al nou, i el nou que emergeix del vell.

En determinats moments de la lluita revolucionària, les dificultats superen les condicions favorables i així constitueixen l'aspecte principal de la contradicció i les condicions favorables constitueixen l'aspecte secundari. Però a través dels seus esforços els revolucionaris poden superar les dificultats pas a pas i donar lloc a una nova situació favorable; per tant una situació difícil cedeix pas a una de favorable. Això és el que va passar després del fracàs de la revolució a la Xina el 1927 i durant la llarga marxa de l'Exèrcit roig xinès. En l'actual guerra sino-japonesa, la Xina torna a estar en una posició difícil, però nosaltres podem canviar això i transformar radicalment la situació entre la Xina i el Japó. Per contra, les condicions favorables es poden transformar en dificultats si els revolucionaris s'equivoquen. Així la

victòria de la revolució de 1924-27 es va convertir en una derrota. Les bases de suport revolucionàries que van créixer a les províncies del sud després de 1927 van patir totes una derrota pel 1934.

Quan ens dediquem a l'estudi, passa el mateix pel que fa a la contradicció en el pas de la ignorància al coneixement. Al principi del nostre estudi del marxisme, el nostre desconeixement o escassa noció amb el marxisme es troba en contradicció amb el coneixement del marxisme. Però amb un estudi assidu, la ignorància pot transformar-se en coneixement, de coneixement escàs a coneixement substancial, i de ceguesa en l'aplicació del marxisme al domini de la seva aplicació.

Algunes persones pensen que això no és cert pel que fa a certes contradiccions. Per exemple, en la contradicció entre les forces productives i les relacions de producció, les forces productives són l'aspecte principal; en la contradicció entre la teoria i la pràctica, la pràctica és l'aspecte principal; en la contradicció entre la base econòmica i la superestructura, la base econòmica és l'aspecte principal; i no hi ha cap canvi en les seves posicions respectives. Aquesta és una concepció materialista mecanicista, no la concepció materialista dialèctica. És cert, les forces productives, la pràctica i la base econòmica generalment juguen el paper principal i decisiu; qui ho nega no és materialista. Però també cal que s'admeti que en determinades condicions, aspectes com les relacions de producció, la teoria i la superestructura al seu torn es manifesten elles mateixes en

el paper principal i decisiu. Quan és impossible per les forces productives desenvolupar-se sense un canvi en les relacions de producció, llavors el canvi en les relacions de producció juga el paper principal i decisiu. La creació i divulgació de la teoria revolucionària juga el paper principal i decisiu en els temps els quals Lenin deia: «Sense teoria revolucionària no hi pot haver moviment revolucionari.»²⁶ Quan s'ha de realitzar una tasca, sigui quina sigui, però encara no hi ha cap línia rectora, mètode, pla o política, el principal i decisiu és decidir sobre una línia rectora, mètode, pla o política. Quan la superestructura (política, cultura, etc.) obstaculitza el desenvolupament de la base econòmica, els canvis polítics i culturals esdevenen principals i decisius. Anem en contra del materialisme quan diem això? No. La raó és que, mentre reconeixem que en el desenvolupament general de la història allò material determina allò mental i l'ésser social determina la consciència social, nosaltres també -i de fet hem de- reconèixer la reacció d'allò mental sobre les coses materials, de la consciència social sobre l'ésser social i de la superestructura sobre la base econòmica. Això no va en contra del materialisme; al contrari, evita el materialisme mecanicista i recolza fermament el materialisme dialèctic.

En estudiar la particularitat de la contradicció, tret que examinem aquestes dues facetes -les contradiccions principals i la no principal en un procés, i

²⁶ V. I. Lenin, *Què fer?*, op. cit., p. 24.

els aspectes principal i no principal d'una contradicció-, això és, tret que examinem el caràcter distintiu d'aquestes dues facetes de la contradicció, ens trobarem empantanats en abstraccions, serem incapaços d'entendre concretament la contradicció i, consegüentment, serem incapaços de trobar el mètode correcte per a resoldre-la. El caràcter distintiu o la particularitat d'aquestes dues facetes de la contradicció representa el desequilibri de les forces que es troben en contradicció. Res en aquest món es desenvolupa de manera absolutament uniforme; ens hem d'oposar a la teoria del desenvolupament uniforme o a la teoria de l'equilibri. A més, són aquestes facetes concretes d'una contradicció i els canvis en els aspectes principals i no principals d'una contradicció en el transcurs del seu desenvolupament els que manifesten la força d'allò nou que substitueix allò vell. L'estudi de les diferents etapes de desigualtat en les contradiccions, de les contradiccions principals i no principals i dels aspectes principals i no principals d'una contradicció constitueix un mètode essencial pel qual un partit polític revolucionari determina correctament les seves estratègiques i tàctiques polítiques tant en els afers polítics com en els militars. Tots els comunistes hi han de posar atenció.

V. La identitat i la lluita entre els aspectes d'una contradicció

Quan entenem la universalitat i la particularitat de la contradicció, cal seguir amb l'estudi del pro-

blema de la identitat i la lluita dels aspectes d'una contradicció.

Identitat, unitat, coincidència, interpenetració, interpermeació, interdependència (o dependència mútua per a l'existència), interconnexió o cooperació mútua -tots aquests termes diferents signifiquen el mateix i fan referència als dos punts següents: en primer lloc, l'existència de cadascun dels dos aspectes d'una contradicció en el procés de desenvolupament d'una cosa pressuposa l'existència de l'altre aspecte, i ambdós aspectes coexisteixen en una única entitat; en segon lloc, sota unes condicions donades, cadascun dels dos aspectes contradictoris es transformen a si mateixos en el seu contrari. Aquest és el significat de la identitat.

Lenin va dir:

La dialèctica és l'ensenyament que mostra com poden ser els oposats i com passen a ser (com esdevenen) idèntics -sota quines condicions són idèntics, transformant-se els uns als altres- per què la ment humana hauria de prendre aquests oposats no com a morts, rígids, sinó com a vius, condicionals, mòbils, transformant-se els uns als altres.²⁷

Què significa aquest passatge?

Els aspectes contradictoris de cada procés s'exclouen entre si, lluiten entre si i es troben en oposició

²⁷ V. I. Lenin, «Resum del llibre de Hegel *Ciència de la lògica*», *op. cit.*

entre si. Sense excepció, estan continguts en el procés de desenvolupament de totes les coses i en tot el pensament humà. Un procés simple conté només un únic parell d'oposats, mentre que un procés complex en conté més. I al seu torn, els parells d'oposats estan en contradicció els uns amb els altres.

Així és com totes les coses del món objectiu i tot el pensament humà estan constituïts i com es posen en moviment.

Així doncs, hi ha una manca total d'identitat o unitat. Com es pot parlar doncs d'identitat o unitat?

El fet és que cap aspecte contradictori pot existir de forma aïllada. Sense el seu aspecte oposat, cadascun perd la condició de la seva existència. Tan sols penseu-hi, pot existir cap aspecte contradictori d'una cosa o d'una concepció de la ment humana de manera independent? Sense vida, no hi hauria mort; sense la mort, no hi hauria vida. Sense un «a dalt», no hi hauria un «a sota»; sense un «a sota», no hi hauria un «a dalt». Sense la dissort, no hi hauria la bona sort; sense la bona sort, això no seria cap dissort. Sense la facilitat, no hi hauria la dificultat; sense la dificultat, no hi hauria la facilitat. Sense els terratinents, no hi haurien els pagesos; sense els pagesos, no hi haurien els terratinents. Sense la burgesia no hi hauria el proletariat; sense el proletariat, no hi hauria la burgesia. Sense l'opressió imperialista de les nacions, no hi haurien colònies ni semicolònies; sense colònies o semicolònies, no hi hauria opressió imperialista de les nacions. És així amb tots els contraris; en certes condicions donades, d'una

banda s'oposen entre si, i de l'altra estan interconnectats, s'interpenetren, s'interpermeen i són interdependents, i aquest caràcter es descriu com a identitat. En certes condicions donades, tots els aspectes contradictoris tenen el caràcter de no identitat i per tant es descriuen com a contradictoris. Però també posseeixen el caràcter d'identitat i per tant estan interconnectats. Això és el que Lenin vol dir quan diu que la dialèctica estudia «com els oposats poden ser i com esdevenen idèntics». Llavors com poden ser idèntics? Perquè cadascun és la condició per a l'existència de l'altre. Aquest és el primer significat de la identitat.

Però n'hi ha prou amb dir només que cadascun dels aspectes contradictoris és la condició per a l'existència de l'altre, que hi ha identitat entre ells i que consegüentment poden coexistir en una entitat única? No, no ho és. La qüestió no finalitza amb la seva dependència els uns dels altres per a la seva existència; el que és més important és la seva transformació els uns en els altres. És a dir, en certes condicions donades, cadascun dels aspectes contradictoris dins d'una cosa es transforma a si mateix en el seu contrari, canvia la seva posició a la del seu contrari. Aquest és el segon significat de la identitat de la contradicció.

Per què hi ha identitat aquí, també? Observeu que, per mitjà de la revolució, el proletariat, en un temps governat, es transforma en el governant, mentre que la burgesia, l'antic governant, es transforma en el governat i canvia la seva posició a la que

ocupava originàriament el seu contrari. Això ja ha succeït a la Unió Soviètica, així com succeirà a tot el món. Si no hi hagués interconnexió i identitat dels contraris en certes condicions donades, com es podria produir aquest canvi?

El Guomindang, que va jugar un cert paper positiu en una determinada etapa de la història moderna de la Xina, es va convertir en un partit contrarevolucionari després de 1927 per la seva inherent naturalesa de classe i per la seducció imperialista (aquestes són les condicions); però s'ha vist obligat a acceptar de resistir al Japó per l'agudització de la contradicció entre la Xina i el Japó i perquè la política de front únic del Partit Comunista (aquestes són les condicions). Les coses en contradicció es transformen les unes en les altres i aquí rau una identitat definida.

La nostra revolució agrària ha estat un procés en el qual la classe terratinent propietària de la terra es transforma en una classe que ha perdut la seva terra, mentre que els pagesos que d'antuvi havien perdut les seves terres es transformen en petits propietaris que han adquirit la terra, i serà així un procés com aquest altra vegada. En certes condicions donades tenir i no tenir, adquirir i perdre, estan interconnectats; hi ha identitat de les dues bandes. Sota el socialisme, la propietat privada dels pagesos es transforma en propietat pública de l'agricultura socialista; això ja ha ocorregut a la Unió Soviètica, així com succeirà arreu. Hi ha un pont que porta de la propietat privada a la propietat pública, que en filo-

sofia s'anomena identitat, o transformació recíproca, o interpenetració.

Consolidar la dictadura del proletariat o la dictadura del poble és de fet preparar les condicions per abolir aquesta dictadura i avançar vers l'etapa superior quan tots els sistemes estatals siguin eliminats. Establir i construir el Partit Comunista és de fet preparar les condicions per a l'eliminació del Partit Comunista i de tots els partits polítics. Construir un exèrcit revolucionari sota la direcció del Partit Comunista i dur a terme la guerra revolucionària és de fet preparar les condicions per a l'eliminació permanent de la guerra. Aquests contraris són alhora complementaris.

La guerra i la pau, com tothom sap, es transformen l'una en l'altra. La guerra es transforma en pau; per exemple, la primera guerra mundial es va transformar en la pau de postguerra, i la guerra civil a la Xina s'ha aturat, donant lloc a la pau interna. La pau es transforma en guerra; per exemple, la cooperació entre el Guomindang i els comunistes es va transformar en guerra el 1927, i la situació actual de pau mundial es pot transformar en una segona guerra mundial. Per què succeeix això? Perquè en la societat de classes coses tan contradictòries com la guerra i la pau tenen una identitat en certes condicions determinades.

Totes les coses contradictòries estan interconnectades; no només coexisteixen en una sola entitat en certes condicions determinades, sinó que en altres condicions donades, també es transformen a

si mateixes les unes en les altres. Aquest és el sentit complet de la identitat dels contraris. Això és el que volia dir Lenin quan va parlar de «com són (com esdevenen) idèntics -sota quines condicions són idèntics, transformant-se l'un en l'altre.»

Per què «la ment humana hauria de prendre aquests oposats no com a morts, rígids, sinó com a vius, condicionals, mòbils, transformant-se l'un en l'altre»? Perquè així és com són les coses en la realitat objectiva. El fet és que la unitat o la identitat dels contraris en les coses objectives no és morta ni rígida, sinó que és viva, condicional, mòbil, temporal i relativa; en certes condicions donades, cada aspecte contradictori es transforma en el seu contrari. Reflectit en el pensament de les persones, això es converteix en la visió marxista del món del materialisme dialèctic. Són només les classes dirigents reaccionàries del passat i del present i els metafísics al seu servei els que consideren els contraris no com a vius, condicionals, mòbils i que es transformen els uns als altres, sinó com a morts i rígids, i propaguen aquesta fal·làcia per tot arreu per enganyar els masses populars, buscant així perpetuar el seu domini. La tasca dels comunistes és exposar les fal·làcies dels reaccionaris i dels metafísics, propagar la dialèctica inherent a les coses, i així accelerar la transformació de les coses i aconseguir l'objectiu de la revolució.

En parlar de la identitat dels contraris en certes condicions donades, ens referim als oposats reals i concrets i a les transformacions reals i concretes dels oposats els uns als altres. Hi ha innumbrables trans-

formacions en la mitologia, per exemple, la cursa de Kuafu amb el sol a *Shan Hai Jing*,²⁸ l'abatiment de nou sols per part de Yi a *Huainanzi*,²⁹ les setantadues metamorfosis del rei mico a *Xi You Ji*,³⁰ els nombrosos episodis d'espectres i guineus metamorfosats en éssers humans als *Contes estranys de Liaozhai*,³¹ etc. Però aquestes transformacions llegendàries dels oposats no són canvis concrets que reflecteixin contradiccions concretes. Són transformacions ingènues, imaginàries, transformacions concebudes subjectivament evocades en la ment de les persones per innumbrables transformacions reals i complexes

²⁸ *Shan Hai Jing* (*El clàssic de les muntanyes i els mars*) va ser escrit a l'època dels Regnes combatents (403-221 a.C.). En una de les seves fàbules, Kuafu va perseguir i va sobrepassar el sol. Però va morir de set, i el seu bastó es va transformar en el Bosc de Deng.

²⁹ Yi és un dels herois llegendaris de l'antiga Xina, famós pel seu domini del tir amb arc. Segons una llegenda a *Huainanzi* (*Llibre del mestre de Huainan*), compilada al segle II a.C., hi havia deu sols al cel en temps de l'emperador Yao. Per posar fi als danys que aquests sols abrasadors causaven a la vegetació, l'emperador Yao va ordenar a Yi que els disparés. En una altra llegenda registrada per Wang Yi (segle II d.C.), es diu que l'arquer va abatre els deu sols novament.

³⁰ *Xi You Ji* (*Viatge a l'oest*) és una novel·la del segle XVI, l'heroi de la qual és el déu mico Sun Wukong. Es podia transformar miraculosament a voluntat en setanta-dues formes diferents, com un ocell, un arbre i una pedra.

³¹ Els *Contes estranys de Liaozhai*, escrits per Pu Songling al segle XVII, és una coneguda col·lecció de 431 contes, que versen sobretot sobre fantasmes i esperits de guineu.

dels oposats els uns als altres. Marx va dir: «Tota la mitologia domina i conquereix i modela les forces de la natura en i a través de la imaginació; per tant, desapareix tan bon punt les persones aconseguixen el domini de les forces de la natura.»³² Les miríades de canvis en la mitologia (i també en els contes infantils) fan les delícies de la gent perquè descriuen imaginativament la conquesta de les forces de la natura per part de les persones, i els millors mites posseeixen un «encant etern», tal com Marx ho va dir; però els mites no es construeixen a partir de les contradiccions concretes existents en certes condicions donades i per tant no són un reflex científic de la realitat. És a dir, en els mites o contes infantils els aspectes que constitueixen una contradicció només tenen una identitat imaginària, no una identitat concreta. El reflex científic de la identitat en les transformacions reals és la dialèctica marxista.

Per què es pot transformar un ou però no una pedra en una gallina? Per què hi ha identitat entre la guerra i la pau i cap entre la guerra i una pedra? Per què els éssers humans poden donar a llum només éssers humans i no a cap altra cosa? L'única raó és que la identitat dels contraris només existeix en determinades condicions necessàries. Sense aquestes determinades condicions necessàries no hi pot haver identitat de cap mena.

³² K. Marx, *Prefaci i Introducció a la Contribució a la crítica de l'economia política*, Edicions en Llengües Estrangeres, Beijing, 1976, p. 44.

Per què a Rússia l'any 1917 la revolució democràtico-burguesa de febrer estava directament vinculada amb la revolució socialista proletària d'octubre, mentre que a França la revolució burgesa no estava directament vinculada a una revolució socialista i la Comuna de París de 1871 va acabar en fracàs? Per què, d'altra banda, el sistema nòmada de Mongòlia i l'Àsia Central s'ha relacionat directament amb el socialisme? Per què la revolució xinesa pot esquivar un futur capitalista i estar directament lligada al socialisme sense prendre l'antiga via històrica dels països occidentals, sense transitar per un període de dictadura burgesa? L'únic motiu són les condicions concretes de l'època. Quan es donen determinades condicions necessàries, sorgeixen certes contradiccions en el procés de desenvolupament de les coses i, a més, els contraris que continguts en ell són interdependents i es transformen l'un en l'altre; en cas contrari res d'això seria possible.

Tal és el problema de la identitat. Què és llavors la lluita? I quina relació hi ha entre identitat i lluita?

Lenin va dir:

La unitat (coincidència, identitat, acció igual) dels contraris és condicional, temporal, transitòria, relativa. La lluita dels contraris mútuament excloents és absoluta, de la mateixa manera que el desenvolupament i el moviment ho són.³³

Què significa aquesta cita?

³³ V. I. Lenin, «Sobre la qüestió de la dialèctica», *op. cit.*

Tots els processos tenen un principi i un final, tots els processos es transformen en els seus contraris. La constància de tots els processos és relativa, però la mutabilitat que es manifesta en la transformació d'un procés en un altre és absoluta.

Hi ha dos estats de moviment en totes les coses, el de repòs relatiu i el de canvi notori. Ambdós són provocats per la lluita entre els dos elements contradictoris continguts en una cosa. Quan la cosa es troba en el primer estat de moviment, està experimentant només un canvi quantitatiu i no qualitatiu i consegüentment presenta l'aspecte exterior d'estar en repòs. Quan la cosa es troba en el segon estat de moviment, el canvi quantitatiu del primer estat ja ha arribat a un punt culminant i dóna lloc a la dissolució de la cosa com a entitat i a continuació es produeix un canvi qualitatiu, d'aquí l'aparició d'un canvi notori. Tal unitat, solidaritat, combinació, harmonia, equilibri, estancament, punt mort, repòs, constància, permanència, solidesa, atracció, etc., tal com veiem en la vida quotidiana, són les aparences de les coses en estat de canvi quantitatiu. D'altra banda, la dissolució de la unitat, això és, la destrucció d'aquesta solidaritat, combinació, harmonia, equilibri, estancament, punt mort, repòs, constància, permanència, solidesa i atracció, i el canvi de cadascuna en el seu contrari són tots les aparences de coses en estat de canvi qualitatiu, la transformació d'un procés en un altre. Les coses es transformen constantment del primer al segon estat de moviment; la lluita dels contraris continua en ambdós

estats però la contradicció es resol a través del segon estat. Per això diem que la unitat dels contraris és condicional, temporal i relativa, mentre que la lluita dels contraris mútuament excloents és absoluta.

Quan dèiem més amunt que dues coses oposades poden coexistir en una mateixa entitat i es poden transformar l'una en l'altra perquè hi ha identitat entre elles, estàvem parlant de condicionalitat, això és a dir, en certes condicions donades dues coses contradictòries es poden unir i poden transformar-se les unes en les altres, però en absència d'aquestes condicions, no poden constituir una contradicció, no poden conviure en una mateixa entitat i no poden transformar-se les unes en les altres. És perquè la identitat dels contraris s'obté només en certes condicions donades que hem dit que la identitat és condicional i relativa. Podem afegir que la lluita entre contraris impregna un procés de principi a fi i fa que un procés es transformi en un altre, que és omnipresent, i que per tant la lluita és incondicional i absoluta.

La combinació de la identitat condicional, relativa i la lluita incondicional i absoluta constitueix el moviment de contraris en totes les coses.

Els xinesos sovint diem, «les coses que s'oposen mútuament també es complementen.»³⁴ Això és, les coses que s'oposen entre si tenen identitat. Aquesta

³⁴ La dita: «les coses que s'oposen mútuament també es complementen,» va aparèixer per primera vegada a *La història de la primera dinastia Han* de Ban Gu, un famós historiador del segle I dC. Ha estat durant molt de temps una dita popular.

dita és dialèctica i contrària a la metafísica. «Oposar-se entre si» es refereix a l'exclusió mútua o a la lluita de dos aspectes contradictoris. «Complementar-se entre si» significa que en certes condicions donades els dos aspectes contradictoris s'uneixen i adquireixen identitat. Tanmateix, la lluita és inherent a la identitat, i sense lluita no pot haver-hi identitat.

En la identitat hi ha lluita, en particular hi ha universalitat, i en la individualitat hi ha generalitat. Per citar a Lenin, «...hi ha un absolut en el relatiu.»³⁵

VI. El paper de l'antagonisme en la contradicció

La qüestió de la lluita dels contraris inclou la qüestió de què és l'antagonisme. La nostra resposta és que l'antagonisme és una forma, però no l'única forma, de la lluita dels contraris.

En la història humana, l'antagonisme entre classes existeix com una manifestació particular de la lluita dels contraris. Considereu la contradicció entre les classes explotadores i les classes explotades. Classes tan contradictòries conviuen durant molt de temps en la mateixa societat, ja sigui una societat esclavista, una societat feudal o una societat capitalista, i lluiten entre si; però no és fins que la contradicció entre les dues classes es desenvolupa fins a un cert estadi que assumeix la forma d'antagonisme obert i es converteix en revolució. El mateix passa

³⁵ V. I. Lenin, «Sobre la qüestió de la dialèctica», *op. cit.*

amb la transformació de la pau en guerra en la societat de classes.

Abans d'explotar, una bomba és una única entitat en la qual els contraris coexisteixen en certes condicions donades. L'explosió només es produeix quan hi ha una nova condició, la ignició, es fa present. Una situació anàloga es produeix en tots aquells fenòmens naturals que finalment adopten la forma de conflicte obert per resoldre antigues contradiccions i produir coses noves.

És molt important ser conscients d'aquest fet. Ens permet entendre que les revolucions i les guerres revolucionàries són inevitables en la societat de classes i que sense elles, és impossible fer cap salt en el desenvolupament social i derrocar les classes dominants reaccionàries i per tant impossible que el poble assoleixi el poder polític. Els comunistes han d'exposar la propaganda enganyosa dels reaccionaris, tal com l'afirmació que la revolució social és innecessària i impossible. Han de mantenir fermament la teoria marxista-leninista de la revolució social i permetre al poble entendre que la revolució social no només és del tot necessària sinó també totalment practicable, i que tota la història de la humanitat i el triomf de la Unió Soviètica han confirmat aquesta veritat científica.

Ara bé, hem de fer un estudi concret de les circumstàncies de cada lluita concreta de contraris i no hem d'aplicar arbitràriament la fórmula comentada amunt a totes les coses. La contradicció i la lluita són universals i absolutes, però els mètodes per a

resoldre les contradiccions, això són, les formes de lluita, difereixen segons les diferències en la naturalesa de les contradiccions. Algunes contradiccions es caracteritzen per un antagonisme obert, d'altres no. D'acord amb el desenvolupament concret de les coses, algunes les contradiccions que originàriament no eren antagòniques es converteixen en antagòniques, mentre que altres que eren originalment antagòniques es converteixen en no antagòniques.

Com ja s'ha esmentat, mentre les classes existeixin, les contradiccions entre les idees correctes i incorrectes al Partit Comunista són reflexos dins del partit de les contradiccions de classe. Al principi, pel que fa a determinades qüestions, aquestes contradiccions poden no manifestar-se com a antagòniques. Però amb el desenvolupament de la lluita de classes, poden créixer i esdevenir antagòniques. La història del Partit Comunista de la Unió Soviètica ens mostra que les contradiccions entre el pensament correcte de Lenin i Stalin i el pensament fal·laç de Trotski, Bukharin i d'altres no es van manifestar en un primer moment de forma antagònica, però més tard es van desenvolupar fins a esdevenir antagòniques. Hi ha casos semblants en la història del Partit Comunista Xinès. Al principi, les contradiccions entre el pensament correcte de molts dels nostres camarades del partit i el pensament fal·laç de Chen Dixiu, Zhang Guotao i d'altres tampoc no es van manifestar en una forma antagònica, però més tard es van desenvolupar fins a esdevenir antagòniques. En l'actualitat la contradicció entre el pensament cor-

recte i incorrecte al nostre partit no es manifesta de forma antagònica, i si els camarades que han comès errors poden corregir-los, no es convertiran en antagonisme. Per tant, el partit ha de dur a terme, d'una banda, una lluita seriosa contra els pensaments erronis, i de l'altra, donar als camarades que han comès errors plenes oportunitats de despertar. En aquestes circumstàncies, una lluita excessiva és evidentment inadequada. Però si les persones que han comès errors persisteixen en ells i els agreugen, hi ha la possibilitat que aquesta contradicció es desenvolupi en antagonisme.

Econòmicament, la contradicció entre la ciutat i el camp és extremadament antagònica tant en la societat capitalista, on sota el domini de la burgesia les ciutats saquegen sense pietat el camp, com en les zones contrades pel Guomindang a la Xina, on sota el domini de l'imperialisme estranger i la gran burgesia compradora xinesa les ciutats saquegen amb més rapacitat el camp. Però en un país socialista i a les nostres bases de suport revolucionàries, aquesta contradicció antagònica s'ha transformat en una que no és antagònica; i quan s'assoleixi la societat comunista serà abolida.

Lenin va dir, «l'antagonisme i la contradicció no són en absolut una i la mateixa cosa. Sota el socialisme, el primer desapareixerà, la segona romanirà.»³⁶ Això significa que l'antagonisme és una

³⁶ V. I. Lenin, «Observacions sobre l'*Economia del període de transició* de N. I. Bukharin» a *Obres escollides*, ed. rus., Moscou-Leningrad, 1931, vol. XI, p. 357.

forma, però no l'única forma, de la lluita dels contraris; la fórmula de l'antagonisme no es pot aplicar arbitràriament a tot arreu.

VII. Conclusió

Ara podem dir algunes paraules per resumir. La llei de la contradicció en les coses, això és, la llei de la unitat dels contraris, és la llei fonamental de la naturalesa i de la societat i per tant també la llei fonamental del pensament. S'oposa a la perspectiva metafísica del món. Representa una gran revolució en la història del coneixement humà. D'acord amb el materialisme dialèctic, la contradicció és present en tots els processos de les coses objectivament existents i del pensament subjectiu i impregna tots aquests processos d'inici a fi; aquesta és la universalitat i l'absolutesa de la contradicció. Cada contradicció i cadascun dels seus aspectes tenen les seves característiques respectives; aquesta és la particularitat i la relativitat de la contradicció. En certes condicions donades, els oposats posseeixen identitat, i consegüentment poden coexistir en una sola entitat i poden transformar-se els uns en els altres; aquesta és de nou la particularitat i la relativitat de la contradicció. Però la lluita dels contraris és incessant, continua tant quan els contraris conviuen com quan es transformen els uns en els altres, i es fa especialment visible quan es transformen l'un en l'altre; aquesta és novament la universalitat i l'absolutesa de la contradicció. A l'estudiar la particularitat i la relativitat de la contradicció, hem de prestar atenció a la distinció

entre la contradicció principal i les contradiccions no principals i a la distinció entre l'aspecte principal i l'aspecte no principal d'una contradicció; a l'estudiar la universalitat de la contradicció i la lluita dels contraris en la contradicció, hem de posar atenció a la distinció entre les diferents formes de lluita. En cas contrari cometrem errors. Si, a través de l'estudi, aconseguim una comprensió real les tesis explicades anteriorment, serem capaços d'enderrocar les idees dogmàtiques que són contràries als principis bàsics del marxisme-leninisme i perjudicials per a la nostra causa revolucionària, i els nostres camarades amb experiència pràctica seran capaços d'organitzar la seva experiència en principis i evitar que es repeteixin errors empiristes. Aquestes són algunes conclusions breus del nostre estudi de la llei de la contradicció.

SOBRE EL TRACTAMENT CORRECTE DE LES CONTRADICCIONS AL SI DEL POBLE³⁷

27 de febrer de 1957

El nostre tema general és el tractament correcte de les contradiccions al si del poble. Per comoditat, en parlarem a través de dotze subtítols. Encara que es farà referència a les contradiccions entre nosaltres i entre els nostres enemics, aquesta discussió se centrarà en les contradiccions al si del poble.

I. Dos tipus diferents de contradiccions

Mai el nostre país ha estat tan unit com ho està avui: les victòries de la revolució democràtico-burgesa i la revolució socialista, juntament amb els nostres assoliments en la construcció socialista, han canviat ràpidament la cara de l'antiga Xina. Ara veiem davant nostre un futur encara més brillant. Els dies de desunió i agitació nacionals, que el poble detestava, han passat per sempre. Liderats per la classe obrera i el Partit Comunista, i units com un de sol, els nostres sis-cents milions de persones estan compromesos en la gran obra de la construcció del socialisme. Unificació del país, unitat del poble i unitat entre les nostres diferents nacionalitats -aquestes són les garanties bàsiques per al triomf segur de la nostra causa. Tanmateix, això no significa que ja no

³⁷ Discurs pronunciat a la setena sessió (ampliada) de la Conferència suprema estatal. El camarada Mao Zedong va repassar la transcripció de l'acta i va fer determinats afegits abans de la seva publicació al *Diari del poble* de 19 de juny de 1957.

quedin contradiccions en la nostra societat. Seria ingenu imaginar que no quedin més contradiccions. Fer-ho seria anar en contra de la realitat objectiva. Ens enfrontem a dos tipus de contradiccions socials -les contradiccions entre nosaltres i l'enemic i les contradiccions al si del poble. Aquests dos tipus de contradiccions són de naturalesa totalment diferent.

El terme «poble» té diferents significats en diferents països, i en diferents períodes històrics en cada país. Prenem per exemple el nostre país. Durant la guerra de resistència a l'agressió japonesa, totes aquelles classes, estrats i grups socials que s'oposaven a l'agressió japonesa pertanyien a la categoria del poble, mentre que els imperialistes japonesos, els traïdors xinesos i els elements projaponesos pertanyien a la categoria d'enemics del poble: durant la guerra d'alliberament, els imperialistes dels Estats Units i els seus sequaços -els buròcrates-capitalistes i la classe terratinent- i els reaccionaris del Guomindang, que representaven aquestes dues classes, eren els enemics del poble, mentre que totes les altres classes, estrats i grups socials els quals s'oposaven a aquests enemics, pertanyien a la categoria de poble. En aquesta etapa de construcció del socialisme, totes les classes, estrats i grups socials que aproven, donen suport i treballen per la causa de la construcció socialista pertanyen a la categoria de poble, mentre que aquelles forces i grups socials que resisteixen a la revolució socialista, i en són hostils i intenten destruir la construcció socialista, són enemics del poble.

Les contradiccions entre nosaltres i els nostres enemics són antagòniques. Dins de les files del poble, les contradiccions entre els treballadors no són antagòniques, mentre les que hi ha entre els explotadors i les classes explotades tenen, a banda del seu aspecte antagònic, un aspecte no antagònic. Les contradiccions al si del poble sempre han existit. Però el seu contingut difereix en cada període de la revolució i durant la construcció del socialisme. En les condicions existents a la Xina avui el que anomenem contradiccions al si del poble inclouen les següents: contradiccions al si de la classe obrera, contradiccions al si de la pagesia, contradiccions al si de la intel·lectualitat, contradiccions entre la classe obrera i la pagesia, contradiccions entre la classe obrera i la pagesia d'una banda i la intel·lectualitat de l'altra, contradiccions entre la classe obrera i altres sectors del poble treballador d'una banda i la burgesia nacional de l'altra, contradiccions al si de la burgesia nacional, etc. El nostre govern popular és un govern que veritablement representa els interessos del poble i serveix al poble, encara que certes contradiccions existeixen entre el govern i les masses. Aquestes inclouen contradiccions entre els interessos de l'estat, els interessos col·lectius i els interessos individuals; entre democràcia i centralisme; entre els que ocupen posicions de lideratge i els liderats, i contradiccions derivades de les pràctiques burocràtiques de determinats funcionaris de l'estat en les seves relacions amb les masses. Totes aquestes són contradiccions entre el poble. Parlant

en general, les contradiccions al si del poble són les que hi ha sobre la base de la identitat fonamental dels interessos del poble.

Al nostre país, la contradicció entre la classe obrera i la burgesia nacional és una contradicció al si del poble. La lluita de classes que es duu a terme entre ambdós és, en general, una lluita de classes al si de les files del poble. Això es deu al caràcter dual de la burgesia nacional al nostre país. Als anys de la revolució democràtico-burgesa, hi havia un vessant revolucionari en el seu caràcter; també hi havia una tendència a comprometre's amb l'enemic -aquesta era l'altra cara. En el període de la revolució socialista, l'explotació de la classe obrera per obtenir beneficis és una vessant, mentre que el suport a la Constitució i la voluntat d'acceptar la transformació socialista és l'altra. La burgesia nacional es diferencia dels imperialistes, dels terratinents i dels buròcrates-capitalistes. La contradicció entre explotador i explotat, que existeix entre la burgesia nacional i la classe obrera, n'és una d'antagònica. Però, en les condicions concretes existents a la Xina, una contradicció tan antagònica, si es gestiona adequadament, es pot transformar en una de no antagònica i resoldre's de manera pacífica. Però si no es gestiona adequadament, si, diguem, no seguim una política d'unitat, criticant i educant a la burgesia nacional, o si la burgesia nacional no accepta aquesta política, llavors la contradicció entre la classe obrera i la burgesia nacional pot convertir-se en una contradicció

antagònica com la que hi ha entre nosaltres i l'enemic.

Com que les contradiccions entre nosaltres i l'enemic i les que hi ha al si del poble són de naturalesa diferent, s'han de resoldre de diferents maneres. En poques paraules, la primera és una qüestió de dibuixar una línia entre nosaltres i els nostres enemics, mentre que la segona és una qüestió de distingir entre el correcte i l'erroni. Per exemple, la qüestió de qui té raó, nosaltres o els reaccionaris a casa i a l'estranger -és a dir, els imperialistes, els feudalistes i els buròcrates-capitalistes- també és una qüestió de distingir entre el correcte i l'erroni, però és de naturalesa diferent de les qüestions d'allò correcte i d'allò erroni al si del poble.

La nostra és una dictadura democràtica popular, liderada per la classe obrera i basada en l'aliança obrera-camperola. Per a què serveix aquesta dictadura? La seva primera funció és la de reprimir les classes i els elements reaccionaris i aquells explotadors del país que s'oposen a la revolució socialista, suprimir tots aquells que intenten destruir la nostra construcció socialista; és a dir, resoldre les contradiccions entre nosaltres i l'enemic al si del país. Per exemple, arrestar, jutjar i condemnar certs contrarevolucionaris, i durant un període específic de temps privar als terratinents i als buròcrates-capitalistes del seu dret a vot i llibertat d'expressió- tot això entra en l'àmbit de la nostra dictadura. Per mantenir la llei i l'ordre i salvaguardar els interessos del poble, també és necessari exercir la dictadura sobre lladres, estafa-

dors, assassins, piròmans, malfactors i altres canalles que pertorben greument l'ordre social.

La segona funció d'aquesta dictadura és la de protegir el nostre país d'activitats subversives i possibles agressions per part de l'enemic exterior. Si això passa, la tasca d'aquesta dictadura és la de resoldre la contradicció externa entre nosaltres i l'enemic. L'objectiu d'aquesta dictadura és el de protegir tot el nostre poble perquè pugui treballar en pau i convertir la Xina en un país socialista amb indústria, agricultura, ciència i cultura modernes.

Qui ha d'exercir aquesta dictadura? Naturalment ha de ser la classe obrera i el poble sencer liderat per ella: la dictadura no s'aplica a les files del poble. El poble no pot exercir la dictadura sobre si mateix, ni una part del poble en pot oprimir una altra. Els infractors de la llei entre el poble seran castigats segons la llei, però això és diferent en principi de l'exercici de la dictadura per suprimir els enemics del poble. El que s'aplica entre la gent és el centralisme democràtic. La nostra Constitució estableix que els ciutadans de la República Popular de la Xina gaudeixen de llibertat d'expressió, de premsa, de reunió, d'associació, de desfilada, de manifestació, de creences religioses, etc. La nostra Constitució també estableix que els òrgans estatals han de practicar el centralisme democràtic, que han de recolzar-se en les masses i que el seu personal ha de servir al poble. La nostra democràcia socialista és el tipus de democràcia més àmplia, la qual no es pot trobar en cap país capitalista. La nostra dictadura és la dictadura

democràtica popular, liderada per la classe obrera i basada en l'aliança obrera-camperola. És a dir, la democràcia opera al si de les files del poble, mentre que la classe obrera, unint-se a tots els altres que gaudeixen de drets civils, i en primer lloc amb la pagesia, imposa la dictadura a les classes i elements reaccionaris i a tots aquells que es resisteixen a les transformacions socialistes i s'oposen a la construcció socialista. Per drets civils, volem dir, políticament, els drets de llibertat i democràcia.

Però aquesta llibertat és llibertat amb lideratge, i aquesta democràcia és democràcia sota una guia centralitzada, no anàrquica. L'anarquia no s'ajusta als interessos ni als desitjos del poble.

Algunes persones del nostre país van quedar encantades quan els fets hongaresos van succeir. Esperaven que una cosa semblant passés a la Xina, que milers i milers de persones es manifestessin als carrers contra el govern popular. Aquestes esperances anaven en contra dels interessos de les masses i per tant no podien obtenir el seu suport. A Hongria, una part del poble, enganyada pels contrarevolucionaris nacionals i estrangers, va cometre l'error de recórrer a actes de violència contra el govern popular, amb el resultat que tant l'estat com el poble van patir per això. El dany causat a l'economia del país en poques setmanes de disturbis trigarà molt de temps a reparar-se. Hi havia altres persones al nostre país que van tenir una actitud vacil·lant davant els esdeveniments hongaresos perquè ignoraven la situació real del món. Consideraven que hi havia massa

poca llibertat sota la democràcia del nostre poble i que hi havia més llibertat sota la democràcia parlamentària occidental. Demanen l'adopció del sistema bipartidista d'Occident, on un partit està al poder i l'altre en queda fora. Però aquest sistema anomenat bipartidista no és sinó un mitjà per a mantenir la dictadura de la burgesia; en cap cas pot salvaguardar la llibertat dels treballadors. De fet, llibertat i la democràcia no poden existir en abstracte; només existeixen en el concret. En una societat en què hi ha lluita de classes, quan les classes explotadores són lliures d'explotar al poble treballador, el poble treballador no tindrà llibertat per a deixar de ser explotat. Quan hi ha democràcia per a la burgesia, no hi pot haver democràcia per al proletariat i els altres treballadors. En alguns països capitalistes els partits comunistes poden existir legalment, però només en la mesura que no posen en perill els interessos fonamentals de la burgesia; més enllà d'això no es permet l'existència legal. Aquells que demanen llibertat i democràcia en abstracte consideren la democràcia com un fi i no un mitjà. De vegades, la democràcia sembla ser un fi, però de fet només és un mitjà. El marxisme ens ensenya que la democràcia forma part de la superestructura i pertany a la categoria de la política. És a dir, en darrer terme, serveix a la base econòmica. El mateix passa amb la llibertat. Tant la democràcia com la llibertat són relatives, no absolutes, i neixen i es desenvolupen en circumstàncies històriques específiques. Al si de les files del nostre poble, la democràcia es troba en relació amb

el centralisme i la llibertat amb la disciplina. Són dos aspectes conflictius d'una mateixa entitat, contradictoris i igualment units, i no hem d'emfatitzar unilateralment l'un negant-ne l'altre. Al si de les files del poble, no podem prescindir de la llibertat, ni de la disciplina; no podem prescindir de la democràcia, ni del centralisme. El nostre centralisme democràtic significa la unitat de la democràcia i el centralisme i la unitat de la llibertat i la disciplina. Sota aquest sistema, el poble gaudeix d'una àmplia mesura de democràcia i llibertat, però al mateix temps ha de mantenir-se dins dels límits de la disciplina socialista. Tot això és ben entès pel poble.

Tot i que defensem la llibertat amb lideratge i la democràcia sota una guia centralitzada, en cap cas volem dir que s'han de prendre mesures coercitives per a resoldre qüestions ideològiques i qüestions que impliquen la distinció entre allò correcte i allò erroni al si del poble. Qualsevol intent de tractar qüestions ideològiques o qüestions relacionades amb allò correcte i allò erroni mitjançant ordres administratives o mesures coercitives no només serà ineficaç sinó també perjudicial. No podem abolir la religió a través d'ordres administratives; ni podem obligar la gent a no creure-hi. No podem obligar la gent a abandonar l'idealisme, com tampoc no podem forçar-los a creure en el marxisme. Per resoldre qüestions de caràcter ideològic o de controvèrsia al si del poble, només podem utilitzar mètodes democràtics, mètodes de discussió, de crítica, de persuasió i d'educació, no mètodes coercitius i repressius. Per tal de

dur a terme la seva producció i estudis amb eficàcia i ordenar la seva vida correctament, el poble vol que el seu govern, els responsables del treball productiu i dels organismes educatius i culturals dictin les ordres adequades de caràcter obligatori. És de sentit comú que el manteniment de la llei i l'ordre seria impossible sense ordres administratives. Les ordres administratives i el mètode de persuasió i educació es complementen a si mateixes per a resoldre les contradiccions al si del poble. Les ordres administratives dictades per al manteniment de l'ordre social han d'anar acompanyades de persuasió i educació, ja que en molts casos les ordres administratives soles no funcionaran.

El 1942 vam elaborar la fórmula «unitat-crítica-unitat» per descriure aquest mètode democràtic per a resoldre les contradiccions al si del poble. Elaborar, això significa començar amb un desig d'unitat i resoldre les contradiccions mitjançant la crítica o la lluita per aconseguir una nova unitat sobre una base nova. La nostra experiència mostra que aquest és un mètode adequat per a resoldre les contradiccions al si del poble. El 1942 vam utilitzar aquest mètode per a resoldre les contradiccions dins del Partit Comunista, és a dir, les contradiccions entre els doctrinaris i els militants de base, entre el doctrinarisme i el marxisme. En un moment, en aquesta lluita interna del partit, els doctrinaris d'«esquerra» van utilitzar el mètode de «lluita despietada i cops implacables». Aquest mètode era incorrecte. En lloc d'això, en criticar el doctrinarisme d'«esquerra», en vam emprar

un de nou: a partir d'un desig d'unitat, i de discutir a fons allò correcte i allò erroni mitjançant la crítica o l'argumentació, i així aconseguir una nova unitat sobre una base nova. Aquest fou el mètode utilitzat en la «campanya de rectificació» de 1942. Uns anys més tard al 1945 quan el Partit Comunista Xinès va celebrar el seu Setè congrés nacional, es va aconseguir així la unitat de tot el Partit i la gran victòria de la revolució popular es va garantir. L'essencial és començar amb un desig d'unitat. Sense aquest afany subjectiu d'unitat, un cop començada la lluita, és probable que se'ns escapi de les mans. Aleshores, no seria això el mateix que la «lluita despietada i cops implacables»? Quedaria alguna unitat del partit de la qual parlar? Va ser aquesta experiència la que ens va conduir a la fórmula: «unitat-crítica-unitat». O, dit d'una altra manera, «pren lliçons del passat per tal de ser més curós cura en el futur», i «tracta la malaltia per tal de salvar al pacient». Vam estendre aquest mètode més enllà del nostre partit. Durant la guerra es va utilitzar amb molt d'èxit a les bases antijaponeses per fer front a les relacions entre els qui ocupaven càrrecs de lideratge i les masses, entre l'exèrcit i la població civil, entre els oficials i els soldats, entre diferents unitats de l'exèrcit, i entre diferents grups de quadres. L'ús d'aquest mètode es pot remuntar encara a temps més antics de la història del nostre partit. Vam començar a construir les nostres forces armades i bases revolucionàries al sud l'any 1927 i des d'aleshores hem utilitzat aquest mètode per tractar les relacions entre el partit i les masses,

entre l'exèrcit i la població civil, entre els oficials i els soldats, i en general amb les relacions al si del poble. L'única diferència és que durant la guerra antijaponesa, aquest mètode es va utilitzar de forma molt més deliberada. Després de l'alliberament del país, vam utilitzar aquest mateix mètode -«unitat-crítica-unitat»- en les nostres relacions amb altres partits democràtics i cercles industrials i comercials. Ara la nostra tasca és continuar estenent i aprofitant encara millor aquest mètode entre totes les files del poble; volem que totes les nostres fàbriques, cooperatives, establiments comercials, escoles, oficines governamentals, organismes públics, en un mot, tots els sis-cents milions de la nostra gent, l'utilitzin per a resoldre les contradiccions entre ells mateixos.

En circumstàncies habituals, les contradiccions al si del poble no són antagòniques. Però si no es tracten adequadament, o si relaxem la vigilància i abaixem la guàrdia, pot aparèixer l'antagonisme. En un país socialista, aquest desenvolupament normalment sol ser només de caràcter local i temporal. Això és perquè allí s'hi ha abolit l'explotació de l'home per l'home i els interessos del poble són bàsicament els mateixos. Aquestes accions antagòniques a una escala bastant àmplia com es van produir durant els esdeveniments hongaresos s'expliquen pel fet que els elements contrarevolucionaris nacionals i estrangers es van posar en marxa. Aquestes accions també eren de caràcter temporal, encara que especial. En un cas com aquest, els reaccionaris d'un país socialista, en col·laboració amb els imperialistes, aprofiten les

contradiccions al si del poble per fomentar la desunió i la dissensió i atiar les flames del desordre en un intent d'aconseguir els seus fins conspiradors. Aquesta lliçó dels esdeveniments hongaresos mereix la nostra atenció.

Moltes persones semblen pensar que la proposta d'utilitzar mètodes democràtics per a resoldre les contradiccions al si del poble planteja una nova qüestió. Però en realitat no és així. Els marxistes sempre han considerat que la causa del proletariat només es pot promoure confiant en les masses populars; que els comunistes han d'utilitzar mètodes democràtics de persuasió i educació quan treballen entre els treballadors i en cap cas han de recórrer a l'autoritarisme o a la coacció. El Partit Comunista Xinès s'adhereix fidelment a aquest principi marxista-leninista. Sempre hem mantingut que, sota la dictadura democràtica popular, s'haurien d'utilitzar dos mètodes diferents -dictatorial i democràtic- per resoldre els dos tipus de contradiccions diferents -aquells entre nosaltres i l'enemic i aquells al si del poble. Aquesta idea s'ha explicat una i altra vegada en els documents del nostre partit i en els discursos de molts dirigents responsables del partit. Al meu article «Sobre la dictadura democràtica popular» escrit l'any 1949, vaig dir: «Aquests dos aspectes, la democràcia per al poble i la dictadura sobre els reaccionaris, quan es combinen, constitueixen la dictadura democràtica popular». També vaig assenyalar que, per tal de resoldre qüestions entre les files del poble, «els mètodes que fem servir són democràtics,

és a dir, mètodes de persuasió i no de compulsió». En dirigir-me a la segona sessió del Comitè nacional de la Conferència política consultiva popular el juny de 1950, vaig dir a més: «La dictadura democràtica popular utilitza dos mètodes. Pel que fa a l'enemic, fa servir el mètode de la dictadura, és a dir: els prohibeix participar en activitats polítiques pel període de temps que sigui necessari, els obliga a obeir les lleis del govern popular, els obliga a treballar i a transformar-se en persones noves a través del treball. Pel que fa al poble, contràriament, no fa servir la compulsió, utilitza mètodes democràtics. És a dir, ha de permetre que el poble participi en activitats polítiques, i, lluny d'obligar-lo a fer això o allò altre, utilitza els mètodes democràtics d'educació i persuasió. Aquesta educació és l'autoeducació al si del poble, i la crítica i l'autocrítica és el mètode fonamental d'autoeducació». Hem parlat d'aquesta qüestió d'utilitzar mètodes democràtics per a resoldre les contradiccions al si del poble en moltes ocasions en el passat, i, a més, sobretot hem actuat sobre aquest principi, un principi el qual molts quadres i moltes persones tenen una comprensió pràctica. Per què doncs algunes persones pensen que aquest és un tema nou? La raó és que, en el passat, hi havia una lluita aguda entre nosaltres i els nostres enemics tant dins com fora, i les contradiccions al si del poble no cridaven tanta atenció com ho fan avui.

Moltes persones no fan una distinció clara entre aquests dos tipus diferents de contradiccions -les que hi ha entre nosaltres i l'enemic i les que hi ha al

si del poble- i són propenses a confondre les dues. Cal admetre que és bastant fàcil confondre-les de vegades. Hem tingut casos d'aquesta confusió en el nostre treball en el passat. En la repressió dels contrarevolucionaris, persones bones es varen confondre amb persones dolentes a vegades. Aquestes coses han passat abans i encara passen avui. Som capaços de mantenir els errors dins dels límits perquè la nostra política ha estat traçar una línia clara entre nosaltres i l'enemic i rectificar els errors sempre que siguin descoberts.

La filosofia marxista sosté que la llei de la unitat dels contraris és una llei fonamental de l'univers. Aquesta llei opera a tot arreu, en el món natural, en la societat humana i en el pensament de les persones. Els oposats en contradicció s'uneixen i lluiten entre ells i així impulsen totes les coses a moure's i a canviar. Les contradiccions existeixen arreu, però a mesura que les coses tenen característiques diferents, també ho fan les contradiccions. En qualsevol fenomen o cosa donada, la unitat dels contraris és condicional, temporal i transitòria, i per tant relativa, mentre que la lluita entre els contraris és absoluta. Lenin va fer una exposició molt clara d'aquesta llei. Al nostre país, un nombre creixent de persones estan entenent-ho. Per a moltes persones, tanmateix, l'acceptació d'aquesta llei és una cosa, i la seva aplicació en l'examen i el tractament dels problemes n'és una altra de molt diferent. Molts no s'atreveixen a reconèixer obertament que encara hi ha contradiccions al si del poble, les quals són les mateixes forces

que impulsen la nostra societat endavant. Moltes persones es neguen a admetre que les contradiccions encara existeixen en una societat socialista, de manera que quan s'enfronten a les contradiccions socials esdevenen tímids i perduts. No entenen que la societat socialista creix més unida i consolidada precisament mitjançant el procés incessant d'afrontar i resoldre correctament les contradiccions. Per aquest motiu, necessitem explicar les coses al nostre poble, i als nostres quadres en primer lloc, per ajudar-los a entendre les contradiccions en una societat socialista i aprendre en com tractar contradiccions com aquestes d'una manera correcta.

Les contradiccions de la societat socialista són fonamentalment diferents d'aquelles existents en les velles societats com la societat capitalista. En la societat capitalista les contradiccions s'expressen en antagonismes i conflictes greus, en lluita de classes mordaça; no es poden resoldre pel propi sistema capitalista i només es poden resoldre amb la revolució socialista. El cas és ben diferent amb les contradiccions de la societat socialista; ben al contrari, no són antagòniques i es poden resoldre una rere l'altra pel mateix sistema socialista.

Les contradiccions bàsiques de la societat socialista continuen essent aquelles entre les relacions de producció i les forces productives, i entre la superestructura i la base econòmica. Aquestes contradiccions, tanmateix, tenen un caràcter fonamentalment diferent i tenen diferents trets de contradiccions entre les relacions de producció i les forces produc-

tives i entre la superestructura i la base econòmica de les antigues societats. El sistema social actual al nostre país és molt superior al dels vells temps. Si no fos així, l'antic sistema no hauria estat enderrocat i el nou sistema no s'hauria pogut instituir. Quan diem que les relacions socialistes de producció s'adapten més que les antigues relacions de producció al desenvolupament de les forces productives, ens referim a que les primeres permeten que les forces productives es desenvolupin a una velocitat incomparable en la vella societat, de manera que la producció es pugui expandir continuadament i les constants necessitats de creixement del poble es poden satisfer pas a pas. Sota el domini de l'imperialisme, el feudalisme i els buròcrates-capitalistes, la producció a l'antiga Xina es va desenvolupar molt lentament. Durant més de cinquanta anys abans de l'alliberament, la Xina només va produir uns quants milers de tones d'acer anuals, sense comptar la producció de les províncies del nord-est. Si incloem aquestes províncies, la producció màxima anual d'acer del nostre país va ser només una mica per sobre de nou-centes mil tones. El 1949, la producció d'acer del país va ser només una mica per sobre de les cent mil tones. Ara, només set anys després de l'alliberament del país, la nostra producció d'acer ja supera els quatre milions de tones. A la Xina antiga, gairebé no hi havia cap indústria d'enginyeria de la qual parlar; les indústries de l'automòbil i l'aeronàutica eren inexistents. Ara els tenim. Quan el poble va enderrocar el domini de l'imperialisme, del feudalisme i dels buròcrates-ca-

pitalistes, molts no tenien clar cap a on hauria de fer cap la Xina -vers el capitalisme o vers el socialisme. Els fets en donen la resposta: només el socialisme pot salvar la Xina. El sistema socialista ha promogut el ràpid desenvolupament de les forces productives del nostre país, un fet que fins i tot els nostres enemics a l'estranger han hagut de reconèixer.

Però el nostre sistema socialista tot just s'acaba de configurar; encara no està totalment establert o totalment consolidat. En les empreses industrials i comercials publicoprivades conjuntes, els capitalistes encara reben un tipus d'interès fix sobre el seu capital -és a dir, l'explotació encara existeix. Pel que fa a la propietat, aquestes empreses encara no tenen encara un caràcter completament socialista. Algunes de les nostres cooperatives agrícoles i de producció artesanal encara són semisocialistes, mentre que fins i tot a les cooperatives totalment socialistes queden per resoldre alguns problemes de propietat. Les relacions de producció i d'intercanvi encara s'estan establint progressivament en la línia socialista en diversos sectors de la nostra economia, i formes cada cop més adequades es continuen cercant. Establir una relació adequada entre l'acumulació i el consum al si del sector de l'economia socialista els mitjans de producció el qual són propietat de tot el poble i els d'aquell sector els mitjans de producció del qual són de propietat col·lectiva, és un problema complicat de resoldre, així com ho és l'establiment de la relació entre aquests dos sectors. No és fàcil trobar una

solució perfectament racional a aquest problema al mateix temps.

En resum, s'han establert relacions socialistes de producció; s'adapten al desenvolupament de les forces productives, però encara es troben lluny de ser perfectes, i els seus aspectes imperfectes estan en contradicció amb el desenvolupament de les forces productives. Hi ha conformitat així com contradicció entre les relacions de producció i el desenvolupament de les forces productives; de la mateixa manera, hi ha conformitat així com contradicció entre la superestructura i la base econòmica. La superestructura -les nostres institucions estatals de la dictadura democràtica popular i les seves lleis, i la ideologia socialista sota la guia del marxisme-leninisme- ha jugat un paper positiu en facilitar la victòria de la transformació socialista i l'establiment de l'organització socialista del treball; s'adapta a la base econòmica socialista, això és, a les relacions socialistes de producció. Però l'existència de la ideologia burgesa, un cert estil de treball burocràtic en els nostres òrgans estatals i els defectes en algunes baules de les nostres institucions estatals estan en contradicció amb la base econòmica socialista. Hem de continuar resolent totes aquestes contradiccions a la llum de les nostres condicions específiques. Per descomptat, a mesura que es resolguin aquestes contradiccions, sorgiran nous problemes i noves contradiccions que exigiran solucions. Per exemple, cal un procés constant de reajustament mitjançant la planificació estatal per fer front a la contradicció entre la producció

i les necessitats de la societat, que durant molt de temps continuarà essent una realitat objectiva. El nostre país elabora cada any un pla econòmic per tal d'establir una bona relació entre acumulació i consum i aconseguir un equilibri entre producció i necessitats. «Equilibri» no és més que una unitat de contraris temporal, relativa. Al cap de cada any, aquest equilibri, considerat en conjunt, es veu alterat per la lluita dels contraris; la unitat experimenta un canvi, l'equilibri esdevé desequilibri, la unitat esdevé desunió, i altra vegada cal s'ha d'aconseguir un equilibri i una unitat per a l'any vinent. Aquí rau la superioritat de la nostra economia planificada. De fet, aquest equilibri, aquesta unitat, es trenca parcialment cada mes o cada trimestre, i cal fer reajustaments parcials. De vegades, les nostres mesures no es corresponen amb la realitat objectiva, apareixen contradiccions i l'equilibri es trenca; això és el que anomenem equivocar-se. Les contradiccions sorgeixen contínuament i es resolen contínuament; aquesta és la llei dialèctica del desenvolupament de les coses. Així és com es troben les coses avui en dia: les lluites de classes turbulentes posades en marxa per les masses a gran escala, característiques dels períodes revolucionaris han, en general, conclòs, però la lluita de classes no s'ha acabat del tot. Tot i que les grans masses populars saluden al nou sistema, encara no hi estan acostumades del tot. Els treballadors del govern no tenen prou experiència, i haurien de continuar examinant i explorant mane-

Sobre el tractament correcte de les contradiccions al si del poble
res de tractar qüestions relacionades amb polítiques
concretes.

En altres paraules, cal temps perquè el nostre sistema socialista creixi i es consolidi, que les masses s'acostumin al nou sistema, i que els treballadors estatals estudiïn i adquireixin experiència. És imprescindible que en aquesta conjuntura plantegem la qüestió de distingir les contradiccions al si del poble de les contradiccions entre nosaltres i l'enemic, així com la qüestió del tractament correcte de les contradiccions al si del poble, per tal de cohesionar al poble de totes les nacionalitats en el nostre país per lliurar una nova batalla -la batalla contra la natura- per a desenvolupar la nostra economia i cultura, permetre a tot el nostre poble passar per aquest període transitori de la manera més fluïda possible, fent segur el nostre nou sistema, i construir el nostre nou estat.

II. La supressió dels contrarevolucionaris

La qüestió de la supressió dels contrarevolucionaris és una qüestió de la lluita de contraris en la contradicció entre nosaltres i l'enemic. Al si del poble, n'hi ha alguns que tenen opinions una mica diferents sobre aquesta qüestió. Dos tipus de persones tenen visions diferents de les nostres. Aquells amb una manera de pensar dretana no fan distinció entre nosaltres mateixos i l'enemic i confonen els nostres enemics amb el nostre propi poble. Consideren com a amics les mateixes persones que les grans masses consideren com a enemics. Els que tenen una

manera de pensar «esquerrana» amplifiquen tant les contradiccions entre nosaltres mateixos i l'enemic que confonen certes contradiccions al si del poble amb contradiccions entre nosaltres mateixos i l'enemic, i consideren com a contrarevolucionaris persones que realment no ho són. Aquestes dues opinions són errònies. Cap d'elles ens permetrà tractar adequadament la qüestió de la supressió de la contrarevolució, o valorar correctament els resultats en aquest treball.

Si volem avaluar correctament els resultats dels nostres esforços per a suprimir la contrarevolució aquí, deixeu-nos veure quin efecte van tenir els esdeveniments hongaresos al nostre país. Aquests esdeveniments van provocar que part dels nostres intel·lectuals vacil·lessin una mica, però no hi hagueren desordres al nostre país. Per què? Un motiu, cal dir-ho, fou que havíem aconseguit suprimir la contrarevolució quasi per complet.

Per descomptat, la consolidació del nostre estat no es deu principalment a la supressió de la contrarevolució. Es deu principalment al fet que tenim un Partit Comunista i un Exèrcit d'Alliberament ambdós temprats en dècades de lluita revolucionària, i un poble treballador igualment temprat. El nostre partit i les nostres forces armades estan arrelats a les masses, s'han temprat en les flames d'una revolució prolongada; són forts i poden lluitar. La nostra república popular no es va construir de la nit al dia. Es va desenvolupar pas a pas des de les àrees de base revolucionàries. Alguns personatges demo-

cràtics també s'han temprat en la lluita en diferents graus, i han passat per moments difícils juntament amb nosaltres. Alguns intel·lectuals es van temprar en les lluites contra l'imperialisme i la reacció; des de l'alliberament molts han passat per un procés de remodelació ideològica que tenia com a objectiu fer una clara distinció entre nosaltres i l'enemic.

A més, la consolidació del nostre estat es deu al fet que les nostres mesures econòmiques són bàsicament encertades, que els mitjans de vida del poble són segurs i es milloren constantment, que les nostres polítiques vers la burgesia nacional i altres classes també són correctes, etc. No obstant això, el nostre èxit a l'hora de suprimir la contrarevolució és indubtablement un motiu important per a la consolidació del nostre estat. Per tot això, encara que molts dels nostres universitaris vinguin de famílies diferents de les del poble treballador, tots ells, amb poques excepcions, són patriòtics i recolzen el socialisme; no van donar pas a desordres durant els fets hongaresos. El mateix va passar amb la burgesia nacional, per no parlar de les masses bàsiques: els obrers i els pagesos.

Després de l'alliberament, vam eliminar una sèrie de contrarevolucionaris. Alguns van ser condemnats a mort perquè havien comès delictes greus. Això fou absolutament necessari; era la demanda de les masses; es va fer per alliberar-les de llargs anys d'opressió per part dels contrarevolucionaris i de tota mena de tirans locals -és a dir, per alliberar les forces productives. Si no ho haguéssim fet, les masses no haurien pogut alçar el cap.

Des del 1956, tanmateix, hi ha hagut un canvi radical en la situació. En el conjunt del país, la principal força de la contrarevolució s'ha desterrat. La nostra tasca bàsica ja no és alliberar les forces productives sinó protegir-les i expandir-les en el context de les noves relacions de producció. Algunes persones no entenen que la nostra política actual s'ajusta a la situació actual i la nostra política passada s'adapta a la situació passada; volen fer ús de la política actual per revertir decisions sobre casos passats i negar el gran èxit que vam aconseguir en suprimir la contrarevolució. Això és completament erroni, i les masses no ho permetran.

Pel que fa a la supressió de la contrarevolució, allò principal és que hem aconseguit èxits, però també s'han comès errors. Hi va haver excessos en alguns casos i en altres casos els contrarevolucionaris es van passar per alt. La nostra política és: «els contrarevolucionaris han de ser suprimits així que es troben, els errors s'han de corregir així que es descobreixen». La línia que vam adoptar en aquesta tasca va ser la línia de masses, això és, la supressió de la contrarevolució per part del poble mateix. Per descomptat, fins i tot amb l'adopció d'aquesta línia, encara es produiran errors en la nostra tasca, però seran menors en nombre i més fàcils de corregir. Les masses han adquirit experiència a través d'aquesta lluita. Del què es va fer correctament van aprendre com s'havien de fer les coses. Del què es va fer malament van aprendre lliçons útils sobre per què es van cometre errors.

S'han pres o s'estan prenent mesures per a corregir errors que ja s'han descobert en el treball de supressió dels contrarevolucionaris. Els que encara no s'han descobert seran corregits tan bon punt surtin a la llum. Les decisions sobre exoneració i rehabilitació haurien de rebre el mateix nivell de publicitat que les decisions errònies originals. Proposo que un control exhaustiu del treball de supressió dels contrarevolucionaris es dugui a terme aquest any o el proper per tal de sintetitzar l'experiència, fomentar l'esperit de rectitud i combatre les tendències no saludables. A nivell nacional, d'aquesta tasca se n'haurien d'encarregar el Comitè permanent de l'Assemblea popular nacional i el Comitè permanent de la Conferència política consultiva popular, i localment, els consells i comitès populars provincials i municipals de la Conferència política consultiva popular. En aquest control, hem d'ajudar i no abocar un gerro d'aigua freda sobre un gran nombre de funcionaris i activistes que van prendre part en la tasca. No és correcte abatre'n els seus ànims. No obstant això, els errors s'han de corregir quan es descobreixen. Aquesta ha de ser l'actitud de tots els òrgans de seguretat pública, les fiscalies i els departaments judicials, presons o organismes encarregats de la reforma dels delinqüents a través del treball. Esperem que sempre que sigui possible els membres del Comitè permanent de l'Assemblea popular nacional i el Comitè permanent de la Conferència política consultiva popular i els diputats populars participin en aquest control. Això ajudarà a perfeccionar el

nostre sistema legal i a tractar correctament amb els contrarevolucionaris i altres delinqüents.

La situació actual pel que fa als contrarevolucionaris es pot descriure amb aquestes paraules: encara queden contrarevolucionaris, però no masses. En primer lloc, encara hi ha contrarevolucionaris. Hi ha gent que diu que ja no en queden i que tot està en pau: que podem esponjar els coixins i anar a dormir. Però les coses no són així. El fet és que encara hi ha contrarevolucionaris (per descomptat, això no vol dir que els trobareu a tot arreu i a cada organització), i hem de continuar lluitant contra ells. S'ha d'entendre que els contrarevolucionaris ocults encara en llibertat no acceptaran les coses tal com són, sinó que segurament aprofitaran totes les oportunitats per crear problemes. A més, els imperialistes nord-americans i la camarilla de Chiang Kai-shek envien constantment agents secrets per a dur a terme activitats subversives. Fins i tot quan tots els contrarevolucionaris existents s'hagin eliminat, poden sorgir-ne de nous. Si baixem la nostra guàrdia, ens enganyarem greument i patirem per això amb severitat. Allà on es trobin els contrarevolucionaris causant problemes, s'han d'arrancar d'arrel amb mà ferma. Però, prenent el país en conjunt, no queden efectivament massa contrarevolucionaris. Seria erroni dir que encara queda un gran nombre de contrarevolucionaris en general. Acceptar aquesta visió també provocaria confusió.

III. La cooperació agrícola

Disposem d'una població rural de més de cinc-cents milions, per la qual cosa la situació dels nostres pagesos té una incidència molt important en el desenvolupament de la nostra economia i la consolidació del nostre poder estatal. Al meu entendre, la situació és bàsicament bona. L'organització de les cooperatives agrícoles s'ha completat amb èxit i això ha resolt una gran contradicció al nostre país -aquella entre la industrialització socialista i l'economia agrícola individual. L'organització de les cooperatives es va completar ràpidament i, per tant, algunes persones estaven preocupades que alguna cosa adversa pogués passar. Algunes coses van anar malament però, afortunadament, no eren molt greus. El moviment en conjunt és saludable. Els pagesos treballen amb voluntat i l'any passat, malgrat les pitjors inundacions, sequeres i tifons dels últims anys, encara van poder augmentar la producció de cereus alimentaris. No obstant això, algunes persones han provocat un tifó en miniatura; es lamenten que l'agricultura cooperativa no serveix per a res, que no té qualitats superiors. La cooperació agrícola té qualitats superiors o no? Entre els documents distribuïts en la reunió d'avui n'hi ha un relatiu a la cooperativa Wang Guofan al districte de Zunhua, província de Hebei, que us proposo llegir. Aquesta cooperativa està situada en una regió muntanyosa que va ser molt pobra en el passat i que durant uns quants anys va dependre de l'ajut de gra del govern

popular. Quan la cooperativa es va fundar per primera vegada el 1953, la gent l'anomenava «cooperativa dels pobres». Però com a resultat de quatre anys de lluita tenaç, ha anat millorant any rere any, i ara la majoria de les seves llars tenen reserves de gra. El que podria fer aquesta cooperativa, altres cooperatives també ho haurien de poder fer en condicions normals, encara que triguin una mica més. És clar doncs que la visió que alguna cosa ha anat malament amb el moviment cooperatiu no té fonament.

També està clar que fa falta una lluita tenaç per a construir cooperatives. Les coses noves sempre experimenten dificultats i alts i baixos a superar a mesura que es desenvolupen. Seria pura fantasia imaginar que la causa del socialisme és una navegació vent en popa i un èxit fàcil, sense dificultats i contratemps, o sense necessitat de fer grans esforços.

Qui són els fermes defensors de les cooperatives? Són la majoria aclaparadora de pagesos pobres i dels camperols mitjans-baixos. Aquests junts representen més del setanta per cent de la població rural. La majoria de la resta també tenen posades esperances en el futur de les cooperatives. Només una petita minoria està realment insatisfeta. Però un bon nombre de persones han errat en analitzar aquesta situació. No han fet un estudi exhaustiu dels assoliments i mancances de les cooperatives i de les causes d'aquestes mancances; prenen una part de la imatge com si fos tot el conjunt. I així, entre algunes persones un tifó en miniatura ha giravoltat en torn al que

ells anomenen la manca de qualitats superiors de les cooperatives.

Quant de temps trigaran a consolidar-se les cooperatives i acabar amb les afirmacions sobre la seva manca de qualitats superiors? Jutjant per l'experiència actual de moltes cooperatives, això probablement trigarà cinc anys o una mica més. Com que la majoria de les nostres cooperatives només tenen poc més d'un any, no seria raonable esperar massa d'elles tan aviat. Al meu entendre, anirem prou bé si aconseguim establir les cooperatives durant el període del primer pla quinquennal i consolidar-les durant el segon.

Les cooperatives es van consolidant de manera constant. Queden per resoldre algunes contradiccions, com les que hi ha entre l'estat i les cooperatives, i les que hi ha al si i entre les mateixes cooperatives. En resoldre aquestes contradiccions hem de tenir constantment presents els problemes de la producció i de la distribució. Prenem la qüestió de la producció. D'una banda, l'economia cooperativa ha d'estar sotmesa a la planificació econòmica unificada de l'estat, però al mateix temps s'ha de permetre que mantinguin cert marge de maniobra i independència d'actuació sense perjudicar la planificació unificada de l'estat o les polítiques i lleis i disposicions de l'estat. D'altra banda, cada llar d'una cooperativa pot fer els seus propis plans pel que fa als terrenys reservats per a ús privat i altres compromisos econòmics reservats a la gestió privada, però ha de complir

amb els plans generals de la cooperativa o equip de producció al qual pertany.

En la qüestió de la distribució, hem de tenir en compte els interessos de l'estat, els de la cooperativa i els individuals. Hem de trobar la manera correcta de gestionar la relació tripartita entre els ingressos fiscals de l'estat, l'acumulació de fons a la cooperativa i els ingressos personals del pagès, i prestar una atenció constant en fer reajustaments per a resoldre les contradiccions a mesura que sorgeixen. L'acumulació és essencial tant per a l'estat com per a la cooperativa, però en cap d'ambdós casos han de ser excessius. Hauríem de fer tot el que fos possible per tal que els pagesos en anys normals pugin augmentar els seus ingressos personals any rere any en base a l'augment de la producció.

Moltes persones diuen que els pagesos porten una vida dura. És això cert? En un sentit, ho és. És a dir, com que els imperialistes i els seus agents van oprimir, explotar i empobrir el nostre país durant més d'un segle, el nivell de vida no només dels nostres pagesos sinó també dels nostres treballadors i intel·lectuals és encara baix. Necessitarem diverses dècades d'esforços intensius a fi d'augmentar el nivell de vida de tot el nostre poble pas a pas. En aquest sentit, «dur» és el terme correcte. Però des d'un altre punt de vista, no és correcte dir «dur». Ens referim a l'al·legació que, en els set anys transcorreguts des de l'alliberament, la vida dels obrers ha millorat però no la dels pagesos. En efecte, amb molt

poques excepcions, tant els obrers com els camperols estan millor que abans.

Des de l'alliberament, els pagesos s'han desembarassat de l'explotació terratinent, i la seva producció ha augmentat any rere any. Prenem el cas dels cultius alimentaris. El 1949, la producció del país només superava els 210.000 milions de jin. El 1956, havia augmentat a més de 360.000 milions de jin, un augment de gairebé 150.000 milions de jin. L'impost agrícola estatal no és carregós, ja que només arriba a uns 30.000 milions de jin l'any. El gra comprat als pagesos a preus normals només supera els 50.000 milions de jin l'any. Aquests dos articles junts sumen més de 80.000 milions de jin. Més de la meitat d'aquest gra, a més, es ven als pobles i viles propers. Evidentment un no pot dir que no hi hagi hagut una millora en la vida dels pagesos. Estem preparats per a estabilitzar durant uns quants anys l'import total de l'impost sobre els cereals i la quantitat de gra que comprarà l'estat en aproximadament per sobre dels 80.000 milions de jin per any. Això ajudarà a promoure el desenvolupament de l'agricultura i a consolidar les cooperatives; la petita quantitat de llars amb escassetat de cereals que encara es troben al camp ja no en mancaran, pel que, amb l'excepció d'alguns pagesos que conreen cultius industrials, totes les llars pageses tindran reserves de gra alimentari o com a mínim esdevindran autosuficients. D'aquesta manera no hi haurà més pagesos pobres, i el nivell de vida de tots els pagesos arribarà o superarà el nivell dels pagesos mitjans.

No és correcte fer una comparació superficial entre la renda mitjana anual d'un camperol i la d'un obrer i deduir-ne que l'una és massa baixa i l'altra massa alta. La productivitat dels obrers és molt superior a la dels camperols, mentre que el cost de la vida dels camperols és molt inferior al dels obrers de les ciutats; per tant no es pot dir que els obrers rebin favors especials de l'estat. Tanmateix, els salaris d'un nombre reduït d'obers i d'alguns funcionaris són massa elevats -els pagesos tenen raó en estar descontents amb això- per la qual cosa cal fer certs reajustaments adequats a la llum de les circumstàncies específiques.

IV. La qüestió dels industrials i els comerciants

L'any 1956 va veure la transformació d'empreses industrials i comercials de propietat privada en empreses conjuntes estatal-privades, així com l'organització de cooperatives en l'agricultura i en l'artesania com a part de la transformació del nostre sistema social. La rapidesa amb què es va dur a terme està molt relacionada amb el fet que vam tractar la contradicció entre la classe treballadora i la burgesia nacional com una contradicció al si del poble. S'ha resolt completament aquesta contradicció de classe? No, encara no. És necessari un període considerable de temps per fer-ho. No obstant això, hi ha qui diu que els capitalistes han estat tan remodelats que ara no són gaire diferents dels obrers, i que és innecessària remodelar-los més. Altres van més lluny i arriben a dir que els capitalistes són fins i tot una mica

millors que els obrers. Mentre d'altres es pregunten: si cal un remodelació, per què la classe obrera no s'hi sotmet? Són correctes aquestes opinions? És clar que no.

En la construcció d'una societat socialista, tot necessita una remodelació – tant els explotadors com els treballadors. Qui diu que la classe obrera no la necessita? Per descomptat, la remodelació dels explotadors i la dels treballadors són dos tipus diferents de remodelació. No s'han de confondre. En la lluita de classes i en la lluita contra la natura, la classe obrera remodela tota la societat, i alhora es remodela a si mateixa. Ha de continuar aprenent en el procés de la seva tasca i, pas a pas, superant les seves mancances. Mai ha de deixar de fer-ho. Prenguem els qui ens trobem aquí presents com a exemple. Molts de nosaltres fem alguns progressos cada any; és a dir, cada any ens estem remodelant. Jo mateix abans tenia tota mena d'idees no marxistes. Fou només més tard quan vaig adoptar el marxisme. Vaig aprendre una mica de marxisme dels llibres i per tant vaig fer una remodelació inicial de les meves idees, però fou sobretot a través de prendre part en la lluita de classes al llarg dels anys que vaig arribar a ser remodelat. I he de continuar estudiant si vull fer més progressos -altrament em quedaré endarrerit. Poden els capitalistes ser tan intel·ligents que no necessitin més remodelació?

Alguns mantenen que la burgesia xinesa ja no té un doble caràcter, sinó només una cara. És cert això? No. D'una banda, els membres de la burgesia

ja s'han convertit en personal directiu en empreses mixtes estatal-privades i estan essent transformats d'explotadors en treballadors que viuen del seu propi treball. D'altra banda, encara reben un tipus d'interès fix sobre les seves inversions en les empreses mixtes. És a dir, encara no s'han alliberat de les arrels de l'explotació. Entre ells i la classe obrera encara hi ha una escletxa considerable pel que fa a la ideologia, els sentiments i els estils de vida. Com es pot dir que ja no tenen un doble caràcter? Fins i tot quan deixin de rebre els pagaments dels seus interessos fixos i ells mateixos eliminin l'etiqueta de «burguesia», encara necessitaran una remodelació ideològica durant força temps. Si es mantingués que la burgesia ja no té un caràcter dual, llavors els capitalistes ja no necessitarien passar per aquest estudi i remodelació.

Però cal dir que aquesta visió no coincideix amb les circumstàncies reals dels nostres industrials i empresaris, ni amb el que la majoria volen. Durant els últims anys, la majoria d'ells s'han mostrat disposats a estudiar i han fet progressos remarcables. Els nostres industrials i comerciants només es poden remodelar completament en el curs del treball; haurien de treballar junts amb el personal i els treballadors de les empreses i fer de les empreses els principals centres per remodelar-se a si mateixos. També és important per ells canviar algunes de les seves velles opinions mitjançant l'estudi. L'estudi per a ells hauria de ser opcional. Després que hagin assistit a grups d'estudi durant unes setmanes, molts indus-

trials i comerciants, en tornar a les seves empreses, troben que disposen d'un llenguatge més comú amb els treballadors i els representants de les participacions estatals, i així treballen millor junts. Saben per experiència personal que els va bé seguir estudiant i remodelant-se a si mateixos. La idea que s'acaba de referir sobre que l'estudi i la remodelació no són necessaris no reflecteix les opinions de la majoria d'industrials i comerciants. Només un petit nombre d'ells pensa així.

V. La qüestió dels intel·lectuals

Les contradiccions al si de les files del poble al nostre país també es troben entre els nostres intel·lectuals. Diversos milions d'intel·lectuals que treballaven per a la vella societat han passat al servei de la nova societat. La pregunta que sorgeix ara és com poden satisfer millor les necessitats de la nova societat i com podem ajudar-los a fer-ho. Això també és una contradicció al si del poble.

La majoria dels nostres intel·lectuals han fet progressos evidents durant els darrers set anys. S'expressen a si mateixos a favor del sistema socialista. Molts d'ells estan estudiant el marxisme amb afany, i alguns han esdevingut comunistes. El seu nombre, encara que petit, està creixent progressivament. Encara hi ha, per descomptat, alguns intel·lectuals que es mostren escèptics amb el socialisme o que no l'aproven, però es troben en minoria.

La Xina necessita tants intel·lectuals com pugui disposar per tal de dur a terme la colossal tasca de

la construcció socialista. Hem de confiar en intel·lectuals que estiguin realment disposats a servir la causa del socialisme, hem de millorar radicalment les nostres relacions amb ells i hem d'ajudar-los a resoldre els problemes que s'hagin de resoldre, perquè puguin donar el màxim partit als seus talents. Molts dels nostres camarades no són bons per mantenir bones relacions amb els intel·lectuals. Són rígids amb ells, no respecten el seu treball, i interfereixen en qüestions científiques i culturals d'una manera que està fora de lloc. Hem d'acabar totes aquestes mancances.

Els nostres intel·lectuals han avançat, però no haurien de ser complaents. Han de continuar remodelant-se a si mateixos, desfent-se progressivament la seva visió burgesa del món i adquirir una visió proletària, comunista del món per tal que puguin satisfer plenament les necessitats de la nova societat i unir-se estretament amb els obrers i els pagesos. Aquest canvi de concepció del món n'és un de fonamental, i fins ara no es pot dir que la majoria dels nostres intel·lectuals ho hagin aconseguit. Esperem que continuïn progressant, i, en el transcurs del treball i de l'estudi, adquireixin progressivament una visió comunista del món, compreguin millor el marxisme-leninisme i s'identifiquin amb els obrers i pagesos. Esperem que no s'aturin a mig camí, o, el que és pitjor, es facin enrere, perquè si ho fan es trobaran en un carreró sense sortida.

Des que el sistema social del nostre país ha canviat i que la base econòmica de la ideologia burgesa

s'ha destruït en allò fonamental, no només és necessari sinó que també és possible que un gran nombre dels nostres intel·lectuals canviïn la seva visió del món. Però un canvi a fons en la perspectiva del món requereix molt de temps, i hauríem de fer-ho amb paciència i no ser impetuosos. De fet alguns sempre seran reticents, ideològicament, a acceptar el marxisme-leninisme i el comunisme. No hem de ser massa exigents en el què esperem d'ells; mentre compleixin els requisits de l'estat i es dediquin a activitats legítimes, hauríem de donar-los oportunitats per a un treball adequat.

Darrerament s'ha debilitat el treball ideològic i polític entre estudiants i intel·lectuals, i han aparegut algunes tendències poc saludables. Sembla que algunes persones pensen que ja no cal preocupar-se per la política, el futur de la seva pàtria i els ideals de la humanitat. Sembla com si el marxisme que abans estava de moda no estigués tant ara. Així doncs, hem de millorar la nostra tasca ideològica i política. Tant estudiants com intel·lectuals haurien d'estudiar amb afany. A més de les matèries especialitzades, haurien d'estudiar el marxisme-leninisme, l'actualitat i els assumptes polítics per avançar tant ideològicament com política. No tenir un punt de vista polític correcte és com no tenir ànima. La remodelació ideològica en el passat era necessària i ha donat resultats positius. Però es va dur a terme d'una manera una mica tosca i superficial i es van ferir els sentiments d'algunes persones. Això no va ser bo. Hem d'evitar aquestes mancances en el futur. Tots els departa-

ments i organitzacions implicats haurien d'assumir les seves responsabilitats pel que fa al treball ideològic i polític. Això s'aplica al Partit Comunista, la Lliga de la Joventut, als departaments governamentals responsables d'aquesta tasca, i especialment als caps d'institucions educatives i professors. La nostra política educativa ha de permetre que tothom que rep una educació es desenvolupi moralment, intel·lectualment i físicament i esdevingui un treballador culte i de mentalitat socialista. Hem de difondre la idea de construir el nostre país mitjançant l'esforç i l'estalvi. Hem de vetllar perquè tots els nostres joves entenguin que el nostre país és encara molt pobre, que no podem canviar radicalment aquesta situació de la nit al dia, i que només amb l'esforç conjunt de la nostra generació més jove i del poble treballador amb les seves pròpies mans poden fer poderós i pròsper el nostre país en les properes dècades. És cert que la instauració del nostre sistema socialista ha obert el camí que ens menarà a l'estat ideal del futur, però hem de treballar molt, moltíssim, si volem que aquest ideal sigui una realitat. Alguns dels nostres joves pensen que tot hauria de ser perfecte així que s'estableixi la societat socialista i que ells haurien de poder gaudir d'una vida feliç, ja donada, sense treballar per ella. Això no és realista.

VI. La qüestió de les minories nacionals

Les persones pertanyents a minories nacionals al nostre país són més de trenta milions. Tot i que només constitueixen el sis per cent de la població total de

la Xina, habiten regions que en conjunt representen entre el cinquanta i el seixanta per cent de la superfície total del país. És per tant imprescindible fomentar bones relacions entre el poble Han i les minories nacionals. La clau de la solució d'aquesta qüestió rau en la superació el xovinisme gran han. Al mateix temps, quan el nacionalisme local existeix entre les minories nacionals, s'han de prendre mesures per tal de superar-lo. Ni el xovinisme gran han ni el nacionalisme local aporten cap benefici a la unitat al si de les nacionalitats, i tots dos haurien de ser superats com a contradiccions al si del poble. Ja hem començat a treballar en aquest àmbit. A la majoria de les zones habitades per minories nacionals, hi ha hagut una gran millora en les relacions entre les nacionalitats, però encara queden una sèrie de problemes per resoldre. En alguns llocs, tant el xovinisme gran han com el nacionalisme local encara existeixen en una dimensió greu, i això demana la nostra atenció minuciosa. Com a resultat dels esforços de la gent de totes les nacionalitats durant els darrers anys, les reformes democràtiques i la transformació socialista s'han completat principalment en la majoria d'àrees de les minories nacionals. Com que les condicions al Tibet no són madures, encara no s'hi han dut a terme reformes democràtiques. Segons l'acord de disset punts assolit entre el govern popular central i el govern local del Tibet, s'haurà de reformar el sistema social amb el temps. Però no hem de ser impacients; quan això es faci només es pot decidir quan la gran majoria del poble del Tibet i els seus princi-

pals dirigents públics ho considerin factible. Ara s'ha decidit no continuar amb la reforma democràtica al Tibet durant el període del segon pla quinquennal, i només podem decidir si es farà en el període del tercer pla quinquennal a la llum de quina sigui la situació en aquell moment.

VII. Planificació general, consideració global i disposicions apropiades

La «planificació general i consideració global» esmentada aquí es refereix a la planificació general i la consideració global dels interessos dels sis-cents milions de persones del nostre país. A l'hora d'esbossar plans, gestionar els afers o pensar els problemes, hem de partir del fet que la Xina té una població de sis-cents milions d'habitants. Això no s'ha d'oblidar mai.

Ara bé, per què hem d'esmentar aquest punt? Podria ser que hi hagi qui encara no sap que tenim una població de sis-cents milions d'habitants? Per descomptat, això ho sap tothom, però a la pràctica concreta alguns són propensos a oblidar-ho i actuen com si pensessin que seria millor com menys persones i com més petit fos el seu món. Aquells que tenen la mentalitat de «club exclusiu» es resisteixen a la idea de considerar tots els factors positius en joc, de mobilitzar tothom que pugui ser mobilitzat, i de fer tot el que sigui possible per convertir els factors negatius en positius al servei de la gran causa de la construcció d'una societat socialista. Espero que aquestes persones tinguin una visió més àmplia

i reconeguim realment el fet que tenim una població de sis-cents milions de persones -això és un fet objectiu i això és el nostre actiu.

Tenim una gran població. És una cosa bona, però per descomptat també té les seves dificultats. La construcció avança endavant vigorosament en tots els fronts; hem aconseguit molt, però en l'actual període de transició de canvis socials tremends encara estem assetjats per molts problemes difícils. Progrés i dificultats -això és una contradicció. Tanmateix, totes les contradiccions no només s'haurien, sinó que també es poden resoldre. El nostre principi rector és la planificació general i la consideració global i les disposicions apropiades. No importa si es tracta de la qüestió alimentària, de desastres naturals, d'ocupació, d'educació, dels intel·lectuals, del front unit de totes les forces patriòtiques, de les minories nacionals o de qualsevol altra qüestió -sempre hem d'actuar des del punt de vista de la planificació general i de la consideració global per a tot el poble; hem de prendre totes les disposicions apropiades que siguin adients i possibles en un moment i lloc particulars i després d'haver consultat amb tots els implicats. En cap cas hem d'amargar el cap sota l'ala pel que fa a aquests assumptes, anar murmurant que hi ha massa gent, que la gent està endarrerida i que les coses són complicades i difícils de manejar.

Vol dir això que només el govern s'ha de fer càrrec de tothom i de tot? És clar que no. Les organitzacions socials i les mateixes masses poden trobar maneres i mitjans per atendre molts assumptes que involucren

persones i coses. Són prou capaços d'idear maneres moltes bones per fer-ho. Això també entra al si de l'àmbit del principi de «planificació global, consideració global i disposicions apropiades». Hauríem de proporcionar una orientació a les organitzacions socials i a les masses populars d'arreu per tal de prendre aquestes accions.

VIII. Sobre les consignes «que s'obrin cent flors, que competeixin cent corrents de pensament» i «coexistència duradora i supervisió mútua»

Com es plantejaren els eslògans «que s'obrin cent flors, que competeixin cent corrents de pensament» i «coexistència duradora i supervisió mútua»?

Es van plantejar a la llum de les condicions específiques existents a la Xina, a partir del reconeixement que encara existeixen diferents tipus de contradiccions en una societat socialista, i com a resposta davant la necessitat urgent del país d'accelerar el seu desenvolupament econòmic i cultural.

La política de deixar florir cent flors i deixar competir cent escoles de pensament s'ha dissenyat per promoure la prosperitat de les arts i del progrés de la ciència; està dissenyat per permetre que la cultura socialista prosperi a la nostre país. Les diferents formes i estils artístics es poden desenvolupar lliurement i diferents escoles científiques poden competir lliurement. Pensem que és perjudicial per al creixement de l'art i la ciència si s'utilitzen mesures administratives per imposar un estil d'art o una escola de pensament particulars i prohibir-ne d'altres.

Les qüestions correctes i incorrectes en les arts i les ciències s'han de resoldre mitjançant una discussió lliure en els cercles artístics i científics i en el curs del treball pràctic en les arts i les ciències. No s'han de resoldre de manera abreujada. Sovint es necessita un període de prova per determinar si alguna cosa és correcta o incorrecta. En el passat, les coses noves i correctes sovint no van aconseguir al principi un reconeixement per part de la majoria de la gent i van haver de desenvolupar-se en una lluita tortuosa. Les coses correctes i bones sovint al principi no s'han vist com a flors fragants sinó com a males herbes verinoses. La teoria del sistema solar de Copèrnic i la teoria de l'evolució de Darwin foren rebutjades com a errònies i van haver de vèncer una amarga oposició. La història xinesa ofereix molts exemples semblants. En la societat socialista, les condicions per al creixement de coses noves són radicalment diferents i molt superiors a les de la societat antiga. No obstant això, encara passa sovint que les forces noves i creixents es frenen i que els suggeriments raonables són sufocats.

El creixement de coses noves també es pot impedir, no per la supressió deliberada, sinó a causa de la manca de discerniment. És per això que hauríem d'adoptar una actitud cautelosa respecte a les qüestions de correcció i incorrecció en les arts i les ciències, fomentar la discussió lliure i evitar conclusions precipitades. Creiem que aquesta actitud facilitarà el creixement de les arts i de les ciències.

El marxisme també s'ha desenvolupat a través de la lluita. Al principi, el marxisme va ser sotmès a tota mena d'atacs i considerat com una mala herba verinosa. Encara està sent atacat i considerat com una mala herba verinosa en moltes parts del món. Tanmateix, gaudeix d'una posició diferent als països socialistes. Però fins i tot en aquests països, hi ha ideologies no marxistes i també antimarxistes. És cert que a la Xina, la transformació socialista, pel que fa al canvi en el sistema de propietat, s'ha completat en allò essencial, i les lluites de classes massives turbulentes, a gran escala, característiques dels períodes revolucionaris, s'han conclòs en allò essencial. Però romanalles de les classes terratinents i compradores enderrocades encara existeixen, la burgesia encara existeix, i la petita burgesia tot just comença a remodelar-se a si mateixa. La lluita de classes encara no ha finalitzat. La lluita de classes entre el proletariat i la burgesia, la lluita de classes entre les diverses forces polítiques, i la lluita de classes en el camp ideològic entre el proletariat i la burgesia seguirà essent llarga i tortuosa i de vegades fins i tot pot arribar a ser molt aguda. El proletariat pretén transformar el món segons la seva pròpia concepció del món -també ho vol la burgesia. En aquest sentit, la qüestió de si guanyarà el socialisme o el capitalisme encara no està realment resolta. Els marxistes són encara una minoria de tota la població, així com dels intel·lectuals. Per tant, el marxisme encara s'ha de desenvolupar a través de la lluita. El marxisme només es pot desenvolupar mitjançant la lluita -això

no només és cert en el passat i en el present, sinó que també ho és necessàriament en el futur. El que és correcte sempre es desenvolupa en el transcurs de la lluita amb el que és erroni. El veritable, el bo i el bell sempre existeix en comparació amb el fals, el dolent i el lleig, i es desenvolupen en la lluita contra els darrers. A mesura que la humanitat en general rebutja una mentida i accepta una veritat, una nova veritat començarà a lluitar contra noves idees errònies. Aquestes lluites no acabaran mai. Aquesta és la llei del desenvolupament de la veritat i sens dubte també la llei del desenvolupament del marxisme.

Caldrà que passi un temps considerable per decidir sobre la qüestió de la lluita ideològica entre socialisme i capitalisme al nostre país. Això és així degut a la influència de la burgesia i dels intel·lectuals provinents de la vella societat romandrà al nostre país com a ideologia de classe durant molt de temps. No entendre-ho, o encara pitjor, no entendre-ho del tot, pot conduir a errors més greus -a ignorar la necessitat de lluitar en el camp ideològic. La lluita ideològica no és com les altres formes de lluita. En aquesta lluita no s'han d'utilitzar mètodes toscos i coercitius, sinó només el mètode del raonament minuciós. Avui, el socialisme gaudeix de condicions favorables en la lluita ideològica. El principal poder de l'estat està en mans del poble treballador dirigit pel proletariat. El Partit Comunista és fort i el seu prestigi és elevat. Tot i que hi ha defectes i errors en la nostra tasca, tota persona imparcial pot veure que som lleials al poble, que estem decidits i som

capaços de construir el nostre país juntament amb el poble, i que hem aconseguit grans èxits i n'aconseguiran encara de més grans. La gran majoria de la burgesia i dels intel·lectuals que provenen de la vella societat són patriòtics; estan disposats a servir la seva pàtria socialista en auge, i saben que si s'allunyen de la causa socialista i del poble treballador liderat pel Partit Comunista, no tindran ningú en qui confiar ni un futur lluminós el qual esperar.

La gent es pot preguntar: com que el marxisme és acceptat per la majoria del poble del nostre país com a ideologia rectora, pot ser criticat? Certament que es pot. Com a veritat científica, el marxisme no tem cap crítica. Si ho fes, i pogués ser derrotat amb crítiques; no serviria per a res. De fet, no són els idealistes qui critiquen el marxisme cada dia i de les maneres més diverses? Pel que fa als que alberguen idees burgeses i petitburgeses i no tenen intenció de canviar, no critiquen també el marxisme de les maneres més diverses? Els marxistes no haurien de témer les crítiques vinguin d'on vinguin. Ben al contrari, han de temperar-se i millorar-se a si mateixos i guanyar noves posicions entre les dentades de la crítica i la tempesta i l'estrès de la lluita. Lluitar contra les idees errònies és com estar vacunat -una persona desenvolupa una major immunitat contra les malalties després que la vacuna faci efecte. És probable que les plantes criades als hivernacles no siguin tan robustes. Portar a terme la política de deixar que s'obrin cent flors, que competeixin cent corrents de pensa-

ment no debilitarà sinó que reforçarà la posició de lideratge del marxisme en el camp ideològic.

Quina ha de ser la nostra política vers les idees no marxistes? Pel que fa als contrarevolucionaris inconfusibles i sabotejadors de la causa socialista, l'assumpte és fàcil: simplement els privem de la seva llibertat d'expressió. Però es tracta d'una cosa ben diferent quan ens trobem davant d'idees incorrectes al si del poble. Es poden prohibir aquestes idees i no donar-los cap oportunitat d'expressar-se? Certament no. No només és inútil sinó també molt perjudicial utilitzar mètodes toscos i simplistes per a tractar qüestions ideològiques al si del poble, pel que fa a qüestions relatives a la vida espiritual de les persones. Podeu prohibir l'expressió d'idees equivocades, però les idees encara romandran. D'altra banda, les idees correctes, si se'n tenen cura en hivernacles sense estar exposades als elements o immunitzades contra les malalties, no guanyaran a les equivocades. És per això que només mitjançant l'ús de mètodes de discussió, crítica i raonament podem fomentar realment les idees correctes, superar les idees errònies i resoldre realment els problemes.

La burgesia i la petita burgesia estan determinades a expressar les seves ideologies. És inevitable que persisteixin obstinadament a expressar-se de totes les formes possibles sobre qüestions polítiques i ideològiques. No es pot esperar que no ho facin. No hem d'utilitzar mètodes de supressió per evitar que s'expressin, sinó que els hem de permetre fer-ho i

al mateix temps discutir amb ells i dirigir-los una crítica ben ponderada.

No hi ha cap dubte que hem de criticar tota mena d'idees errònies. Sens dubte no convé abstenir-se de les crítiques i contemplar amb indiferència mentre les idees errònies s'estenen sense control i s'afermen i arrelen. S'han de criticar els errors i lluitar contra les males herbes verinoses allà on sigui que aflorin. Però aquesta crítica no hauria de ser doctrinària. No hem d'utilitzar el mètode metafísic, sinó esforçar-nos per emprar el mètode dialèctic. El que cal és una anàlisi científica i arguments plenament convinents. La crítica doctrinària no resol res. No volem cap tipus de males herbes verinoses, però hem de distingir curosament entre allò que realment és una mala herba verinosa i allò que realment és una flor olorosa. Hem d'aprendre juntament amb les masses del poble com fer aquesta distinció atenta i utilitzar els mètodes correctes per a combatre les males herbes verinoses.

Mentre critiquem el doctrinarisme, hauríem de dirigir al mateix temps la nostra atenció a la crítica del revisionisme. El revisionisme, o oportunisme dretà, és una tendència de pensament burgès que encara és més perillosa que el doctrinarisme. Els revisionistes, o oportunistes dretans, defensen només de paraula al marxisme i ataquen també el «doctrinarisme». Però l'objectiu real del seu atac són en realitat els elements més fonamentals del marxisme. S'oposen o distorsionen el materialisme i la dialèctica, s'oposen o intenten afeblir la dictadura democràtica popular

i el protagonisme del Partit Comunista, s'oposen o intenten debilitar la transformació i la construcció socialista. Fins i tot després de la victòria bàsica de la revolució socialista al nostre país, encara hi ha una sèrie de persones que esperen en va la restauració del sistema capitalista. Mantenen una lluita contra la classe obrera en tots els fronts, inclòs el front ideològic. En aquesta lluita, els revisionistes són la seva mà dreta.

A primera vista, aquestes dues consignes -que s'obrin cent flors, que competeixin cent corrents de pensament- no tenen caràcter de classe: el proletariat pot fer-ne ús, així com la burgesia i altres gentes. Però les diferents classes, estrats i grups socials tenen cadascuna les seves pròpies opinions sobre què són les flors oloroses i què són les males herbes verinoses. Quins, doncs, haurien de ser, des del punt de vista de les grans masses populars, els criteris actuals per distingir entre flors oloroses i males herbes verinoses?

En la vida política del nostre país, com pot determinar el nostre poble què és correcte i què és erroni en les nostres paraules i accions? Basant-nos en els principis de la nostra Constitució, la voluntat de la majoria aclaparadora del nostre poble i els programes polítics proclamats conjuntament en diverses ocasions pels nostres partits i grups polítics, creiem que, a grans trets, les paraules i les accions es poden jutjar encertadament si aquestes:

- 1) Ajuden a unir els pobles de les nostres diferents nacionalitats i no a dividir-los;
- 2) Són beneficiosos, no nocius, per a la transformació socialista i la construcció socialista;
- 3) Ajuden a consolidar, no a minar o a debilitar, la dictadura democràtica popular;
- 4) Ajuden a consolidar, no a minar o a debilitar, el centralisme democràtic;
- 5) Tendeixen a enfortir, no a abandonar o afeblir, la direcció del Partit Comunista;
- 6) Són beneficiosos, no nocius, per a la solidaritat internacional socialista i la solidaritat dels pobles del món que estimen de la pau.

D'aquests sis criteris, els més importants són la via socialista i la direcció del Partit. Aquests criteris es proposen per tal d'afavorir, i no per a dificultar, la lliure discussió de diferents qüestions al si del poble. Aquells que no aproven aquests criteris encara poden exposar les seves pròpies opinions i argumentar el seu cas. Quan la majoria de la gent té clars els criteris per a continuar, la crítica i l'autocrítica es poden dur a terme seguint les línies adequades, i aquests criteris es poden aplicar a les paraules i accions de les persones per a determinar si són flors oloroses o males herbes verinoses. Aquests són criteris polítics. Naturalment, per a jutjar la veracitat de les teories científiques o per avaluar el valor estètic de les obres d'art, fan falta altres criteris pertinents, però aquests sis criteris polítics també són aplicables a totes les activitats de les arts o les ciències. En un país soci-

alista com el nostre, hi pot haver alguna activitat científica o artística útil que vagi en contra d'aquests criteris polítics?

Tot el que s'ha exposat anteriorment neix de les condicions històriques específiques del nostre país. Com que les condicions varien en els diferents països socialistes i en cadascun dels partits comunistes, no creiem que altres països i partits hagin de seguir la via xinesa.

L'eslògan «coexistència duradora i supervisió mútua» també és un producte de les condicions històriques específiques en el nostre país. No es va proposar de sobte, sinó que feia uns quants anys que s'estava coent. La idea de la coexistència duradora ja feia molt temps que existia, però l'any passat, quan es va establir el sistema socialista en allò fonamental, la consigna es va exposar en termes clars.

Per què s'ha de permetre que els partits democràtics de la burgesia i de la petita burgesia coexisteixin al costat del partit de la classe obrera durant un període llarg de temps? Perquè no tenim cap raó per a no adoptar la política de coexistència duradora amb tots els altres partits democràtics que es dediquen veritablement a la tasca d'unir el poble per la causa del socialisme i que gaudeixen de la confiança del poble. Ja en la segona sessió del Comitè nacional de la Conferència política consultiva popular de juny de 1950, vaig plantejar la qüestió d'aquesta manera:

El poble i el govern popular no té cap motiu per rebutjar o negar l'oportunitat

a ningú de guanyar-se la vida i donar els seus serveis al país, sempre que estigui realment disposat a servir al poble, hagués ajudat realment al poble quan encara es trobava en dificultats, hagués fet bé les coses i segueixi fent-les de manera consistent sense renunciar-hi a mig camí.

El que vaig definir aquí fou la base política de la coexistència duradora dels diferents partits. El desig del Partit Comunista, també de la seva política, és conviure amb els altres partits democràtics durant molt de temps. Que aquests partits democràtics puguin existir durant molt de temps depèn no només del que desitgi el mateix Partit Comunista sinó també del paper que juguin aquests mateixos partits democràtics i de si gaudeixen de la confiança del poble.

La supervisió mútua entre els diferents partits també ha estat un fet establert des de fa temps, en el sentit que s'assessoren i es critiquen recíprocament. La supervisió mútua, que òbviament no és una qüestió unilateral, significa que el Partit Comunista hauria d'exercir una supervisió dels altres partits democràtics, i que els altres partits democràtics haurien d'exercir una supervisió sobre el Partit Comunista. Per què s'ha de permetre que els altres partits democràtics exerceixin una supervisió sobre el Partit Comunista? Això és perquè per a un partit, a l'igual com per a un individu, hi ha una gran necessitat d'escoltar opinions diferents de la pròpia. Tots

sabem que una supervisió sobre el Partit Comunista l'exerceix principalment el poble treballador i els membres del partit. Però encara ens en beneficiarem més si els altres partits democràtics també ho fan. Per descomptat, l'assessorament i les crítiques intercanviades entre el Partit Comunista i els altres partits democràtics jugaran un paper positiu en la supervisió mútua només quan es compleixin els sis criteris polítics indicats amunt. Per això esperem que els altres partits democràtics posin atenció a la remodelació ideològica i lluitin per la coexistència duradora i la supervisió mútua amb el Partit Comunista per tal de satisfer les necessitats de la nova societat.

IX. Sobre els desordres produïts per un petit nombre de persones

L'any 1956, un petit nombre de treballadors i estudiants en determinats llocs van anar a la vaga. La causa immediata d'aquests disturbis fou la incapacitat de satisfer algunes de les seves demandes de beneficis materials, de les quals algunes s'havien de satisfer i es podien satisfer, mentre que d'altres estaven fora de lloc o eren excessives i, per tant, no es podien satisfer en aquell moment. Però una causa més important fou la burocràcia per part d'aquells que ostentaven posicions de lideratge. En alguns casos, la responsabilitat per aquells errors burocràtics hauria de recaure en les autoritats superiors, i no se n'hauria de culpar a les autoritats inferiors. Una altra de les causes d'aquests disturbis fou que la tasca educativa ideològica i política feta al si dels treba-

lladors i dels estudiants era inadequada. El mateix any, els membres d'un petit nombre de cooperatives agrícoles també provocaren aldarulls, i les causes principals foren igualment el burocratisme per part de la direcció i la manca de treball educatiu al si de les masses.

Cal reconèixer que massa sovint algunes persones són propenses a concentrar-se en els interessos immediats, parcials i personals; no entenen o no entenen prou els interessos de llarg abast, àmbit nacional i col·lectius. A causa de la seva manca d'experiència en la vida política i social, un bon nombre de persones joves no poden fer una comparació adequada entre la vella i la nova Xina; no és fàcil per a ells comprendre a fons quines dificultats van passar les persones del nostre país en la lluita per alliberar-se a si mateixos de l'opressió per part dels imperialistes i dels reaccionaris del Guomindang, o com de llarg fou el període de treball minuciós necessari previ a l'establiment d'una societat socialista feliç. Aquest és el motiu pel qual s'hauria de continuar la tasca d'educació política al si de les masses d'una manera interessant i eficaç. Sempre els hem d'explicar els fets sobre les dificultats que han sorgit i discutir amb elles com resoldre aquestes dificultats.

No aprovem els desordres, perquè les contradiccions al si del poble es poden resoldre d'acord amb la fórmula «unitat-crítica-unitat», mentre que els desordres inevitablement causen pèrdues i són perjudicials per a l'avenç del socialisme. Creiem que el nostre poble defensa el socialisme, que manté la

disciplina i és raonable i no crearà desordres sense motiu. Però això de cap manera significa que al nostre país no hi hagi possibilitat que les masses creïn desordres. Pel que fa a aquesta qüestió, hem de parar atenció al següent:

- 1) Per tal de desfer-nos d'arrel de les causes dels desordres, hem d'eliminar la burocràcia, millorar molt l'educació ideològica i política i fer front de manera adequada a totes les contradiccions. Si es fa això, normalment no hi hauran més pertorbacions.
- 2) Si es produeixen pertorbacions com a conseqüència d'una mala feina per part nostra, llavors hauríem de guiar aquells implicats en pertorbacions com aquestes pel camí correcte, fent ús d'aquestes pertorbacions com a mitjà especial per a millorar la nostra feina i educar els quadres i les masses i cercar solucions a aquelles qüestions que en el passat s'han negligit.

A l'hora de tractar qualsevol pertorbació, hem de treballar minuciosament, i no hem d'utilitzar mètodes excessivament simplificats, ni declarar tancat l'assumpte abans que s'hagi resolt veritablement. Aquells que provoquen els disturbis no han de ser acomiadats de la seva feina ni expulsats sense una bona raó, excepte aquells que hagin comès delictes criminals o siguin contrarevolucionaris actius que hauran de ser tractats d'acord amb la llei. En un país tan gran com el nostre, no és alarmant que un petit

nombre de persones provoquin aldarulls; més aviat hauríem d'aprofitar-nos d'això per ajudar-nos a desfer-nos de la burocràcia.

A la nostra societat també hi ha un petit nombre de persones a qui no els preocupen els interessos públics, no atenen a raons, cometen delictes i infringeixen la llei. Poden aprofitar-se de les nostres polítiques i distorsionar-les, presentar demandes irracionals deliberadament per agitar les masses, o difondre rumors deliberadament per crear problemes i pertorbar l'ordre social. No ens proposem permetre que aquesta gent pugui fer de les seves. Al contrari, s'han d'emprendre les accions legals adequades en contra seva. Les masses demanen que aquestes persones siguin castigades. No fer-ho seria contrariar la voluntat popular.

X. Poden les coses dolentes transformar-se en coses bones?

Com he dit, en la nostra societat és dolent quan grups de persones provoquen desordres, i no ho aprofitem. Però quan es produeixen desordres, ens forcen a aprendre'n lliçons, a superar la burocràcia i a educar als quadres i al poble. En aquest sentit, les coses dolentes es poden transformar en coses bones. Els disturbis poden tenir, doncs, un caràcter dual. Tota mena de disturbis es poden veure d'aquesta manera.

Tots tenim clar que els esdeveniments hongaresos no foren una bona cosa. Però també tenien un caràcter dual. Com que els nostres camarades hon-

garesos van prendre les mesures necessàries en el transcurs d'aquests esdeveniments, el que era dolent es convertí finalment en una cosa bona. L'estat hongarès està més fermament consolidat que mai, i tots els altres països del camp socialista també han après una lliçó.

De la mateixa manera, la campanya mundial anticomunista i antipopular desencadenada durant la segona meitat de 1956 va ser per descomptat una cosa dolenta. Però va educar i temperar els partits comunistes i la classe treballadora en tots els països i per tant va resultar ser una cosa bona. En la tempesta i l'estrès d'aquest període, una sèrie de persones van dimitir dels partits comunistes en molts països. Les dimissions del partit redueixen l'afiliació al partit i són, per descomptat, una cosa dolenta, però igualment hi ha un costat bo en això. Atès que els elements vacil·lants que no volen continuar s'han retirat, la gran majoria dels membres acèrrims del partit estan més fermament units per a la lluita. No és això una cosa bona?

En poques paraules, hem d'aprendre a tenir una visió integral de les coses, veure no només el costat positiu de les coses sinó també el costat negatiu. Sota condicions específiques, una cosa dolenta pot conduir a bons resultats i una cosa bona a resultats dolents. Fa més de dos mil anys, Laozi³⁸ va dir: «És sobre la mala fortuna on es recolza la bona fortuna, sobre la bona fortuna hi descansa la mala fortuna.»

³⁸ *Laozi*, cap. LVIII.

Quan els japonesos van colpejar la Xina, van considerar com una victòria. Enormes zones del territori de la Xina foren confiscades, i els xinesos van qualificar això de derrota. Però la derrota de la Xina portava dins seu les llavors de la victòria, i la victòria del Japó portava dins seu les llavors de la derrota. No ha estat això confirmat per la història?

La gent de tot el món està discutint ara mateix si esclatarà una tercera guerra mundial. Pel que fa a aquesta qüestió, hem d'estar psicològicament preparats, i al mateix temps tenir una visió analítica. Defensem decididament la pau i ens oposem a la guerra. Però si els imperialistes insisteixen a desencadenar una altra guerra, no hem de tenir-ne por. La nostra actitud davant d'aquesta qüestió és la mateixa que davant qualsevol altre desordre: en primer lloc, en som contraris; en segon lloc, no ens atemoreix.

A la Primera Guerra Mundial li va seguir el naixement de la Unió Soviètica amb una població de 200 milions d'habitants. A la Segona Guerra Mundial li va seguir el sorgiment del camp socialista amb una població conjunta de 900 milions d'habitants. Si els imperialistes insisteixen a llançar una tercera guerra mundial, és segur que diversos centenars de milions de persones passaran al bàndol socialista. Aleshores no quedarà gaire espai al món per als imperialistes, mentre que és molt probable que tota l'estructura de l'imperialisme s'esfondri completament.

Donades unes condicions específiques, els dos aspectes de la contradicció es converteixen invariablement en els seus respectius oposats com a resul-

tat de la lluita entre ells. Aquí, les condicions són importants. Sense condicions específiques, cap dels dos aspectes contradictoris es poden transformar a si mateixos en el seu contrari. De totes les classes del món el proletariat és la que més desitja canviar de posició; a continuació li segueix el semiproletariat, perquè el primer no posseeix res de res, mentre que el segon no està pas gaire millor. La situació actual en la qual els Estats Units controlen la majoria a les Nacions Unides i domina moltes parts del món n'és una de transitòria, la qual canviarà eventualment. La situació de la Xina, com a país pobre negat dels seus drets en els afers internacionals, també canviarà -un país pobre es convertirà en un país ric, un país negat dels seus drets esdevindrà un país que gaudeixi dels seus drets- una transformació de les coses en els seus oposats. Aquí, les condicions decisives són el sistema socialista i els esforços concertats d'un poble unit.

XI. La pràctica de l'estalvi

Aquí voldria parlar breument de la pràctica de l'estalvi. Volem fer una construcció a gran escala, però el nostre país encara és molt pobre -aquí rau una contradicció. Una manera de resoldre aquesta contradicció és fer un esforç sostingut per a practicar economies estrictes en tots els àmbits.

Durant el moviment Sufan [campanya dels tres anti] el 1952, vam lluitar contra la corrupció, el malbaratament i la burocràcia, i l'èmfasi es va posar en la lluita contra la corrupció. El 1955 vam defensar la pràctica de l'economia amb un èxit considerable; el

nostre èmfasi llavors fou en combatre els estàndards excessivament elevats pel que feia als projectes constructius bàsics no productius, i l'estalvi en l'ús de matèries primeres en la producció industrial. Però en aquella època l'estalvi com a principi rector no es duia a terme seriosament en totes les branques de l'economia nacional, ni a les oficines governamentals, unitats de l'exèrcit, escoles i organitzacions populars en general. Aquest any hem demanat economies i eliminació de malbarataments en tots els sentits a tot el país.

Encara ens manca experiència en construcció. Durant els darrers anys, s'han aconseguit grans èxits, però també hi ha hagut malbaratament. Hem de construir gradualment una sèrie d'empreses modernes a gran escala com a pilar de les nostres indústries; sense aquestes no podrem convertir el nostre país en una potència industrial moderna en unes quantes dècades. Però la majoria de les nostres empreses no s'han de construir d'aquesta manera; hauríem de crear un nombre molt més gran de petites i mitjanes empreses i aprofitar al màxim les indústries heretades de l'antiga societat, per tal d'aconseguir la més gran economia i fer més coses amb menys diners. Atès que el principi de practicar una economia estricta i combatre els malbarataments es va proposar en termes més emfàtics que abans per la segona sessió plenària del Comitè central del Partit Comunista de la Xina el novembre de 1956, s'han obtingut bons resultats. Aquesta campanya d'economies s'ha de dur a terme d'una manera exhaustiva,

sostinguda. Tal com passa amb les crítiques a les nostres altres faltes i errors, combatre el malbaratament és com rentar-nos la cara. No ens rentem la cara cada dia? El Partit Comunista Xinès, els altres partits democràtics, demòcrates no afiliats a cap partit, intel·lectuals, industrials i comerciants, obrers, pagesos i artesans -en definitiva, tots els 600 milions de persones del nostre país- han d'incrementar la producció, practicar economies i combatre l'extravagància i el malbaratament. Això és d'importància capital tant econòmicament com política. Darre-rament s'ha mostrat una tendència perillosa entre molts dels nostres quadres -una manca de voluntat de compartir les alegries i les dificultats de les mas-ses, una preocupació per la posició personal i els guanys. Això és molt dolent. Una manera de supe-rar aquesta tendència perillosa és, en la nostra cam-panya, augmentar la producció i practicar estalvis, racionalitzar les nostres organitzacions i traslladar els quadres a nivells inferiors per tal que un nombre considerable d'ells es reincorpori al treball produc-tiu. Hem de procurar que tots els nostres quadres i tota el nostre poble tinguin constantment present que, si bé el nostre és un gran país socialista, és un país econòmicament endarrerit i pobre, i aquesta és una contradicció molt gran. Si volem veure la Xina rica i forta, hem d'estar preparats per a diverses dèca-des d'esforç intens que inclouran, entre altres coses, dur a terme una política de construcció del nostre país mitjançant el treball dur i l'estalvi -de la pràctica

d'economies estrictes i el combat contra el malbaratament.

XII. El camí de la Xina a la industrialització

En discutir el nostre camí cap a la industrialització, estic aquí fent referència principalment a la relació entre el creixement de la indústria pesant, la indústria lleugera i l'agricultura. La indústria pesant és el nucli de la construcció econòmica de la Xina. Això s'ha de reafirmar. Però, al mateix temps, s'ha de posar tota l'atenció al desenvolupament de l'agricultura i la indústria lleugera.

Com que la Xina és un gran país agrícola, amb més del vuitanta per cent de la seva població en àrees rurals, la seva indústria i agricultura s'han de desenvolupar simultàniament. Només llavors la indústria disposarà de matèries primeres i d'un mercat, i només així serà possible acumular fons prou importants per a la construcció d'una poderosa indústria pesada. Tothom sap que la indústria lleugera està estretament relacionada amb l'agricultura. Sense agricultura no hi pot haver indústria lleugera. Però no es sol entendre tan clarament que l'agricultura proporciona a la indústria pesant un mercat important. Aquest fet, tanmateix, s'apreciarà més fàcilment a mesura que el progrés gradual de la millora tecnològica i la modernització de l'agricultura requereixi cada cop més maquinària, fertilitzants, projectes d'obres hidràuliques i d'energia elèctrica i instal·lacions de transport per a les granges, així com combustibles i materials de construcció per als con-

sumidors rurals. Tota l'economia nacional es beneficiarà si aconseguim un creixement encara més gran de la nostra agricultura i així induir un desenvolupament corresponent de la indústria lleugera durant el període del segon i el tercer pla quinquennal. Amb el desenvolupament de l'agricultura i de la indústria lleugera, la indústria pesant tindrà assegurats del seu mercat i fons, i així creixerà ràpidament. Per tant, el que pot semblar un ritme més lent d'industrialització en realitat no ho és, i fins i tot el ritme es podria accelerar. En tres plans quinquennals o potser una mica més, la producció anual d'acer de la Xina es pot augmentar a 20 milions de tones o més partint del pic productiu màxim assolit abans de l'alliberament de nou-centes mil tones el 1943. Això satisfarà la gent tant a la ciutat com al camp.

Avui no em proposo parlar extensament de qüestions econòmiques. Amb tot just set anys de construcció econòmica darrere nostre, encara ens falta experiència i necessitem acumular-ne més. No teníem experiència per a començar la tasca revolucionària tampoc, i fou només després d'haver patit diverses caigudes i après les nostres lliçons vam aconseguir la victòria nacional. El que hem de fer ara és reduir el temps que triguem a adquirir experiència en la construcció econòmica en menys del que ens va costar adquirir experiència en les tasques revolucionàries i no pagar-ne un preu tan alt. N'haurem de pagar algun tipus de preu, però esperem que no sigui tan alt com el que es va pagar durant el període revolucionari. Hem d'adonar-nos que en aquesta

qüestió hi ha involucrada una contradicció entre les lleis objectives de desenvolupament de l'economia socialista i la nostra comprensió subjectiva, una contradicció que cal resoldre a la pràctica. Aquesta contradicció també es manifestarà a si mateixa com una contradicció entre diferents persones, això és, una contradicció entre aquells que tenen una comprensió relativament precisa de les lleis objectives i aquells la comprensió dels quals és relativament inexacta. I això també és una contradicció al si del poble. Tota contradicció és una realitat objectiva, i la nostra tasca és entendre-la i resoldre-la tan correctament com puguem.

Per tal de convertir el nostre país en una potència industrial, hem d'aprendre escrupolosament de l'avançada experiència de la Unió Soviètica. La Unió Soviètica ha estat construint el socialisme durant quaranta anys, i valorem la seva experiència.

Considerem qui va dissenyar i equipar tantes fàbriques importants per a nosaltres. Foren els Estats Units? O la Gran Bretanya? No, cap dels dos. Només la Unió Soviètica estava disposada a fer-ho perquè és un país socialista i el nostre aliat. A més de la Unió Soviètica, alguns països germans d'Europa de l'Est també ens van proporcionar ajuda. És perfectament veritat que hem d'aprendre de la bona experiència de tots els països, socialistes o capitalistes, però allò principal encara és aprendre de la Unió Soviètica.

Ara bé, hi ha dues actituds diferents a l'hora d'aprendre dels altres. Una és l'actitud doctrinària: trasplantar-ho tot, sigui adequat o no a les condi-

ons del nostre país. Aquesta no és una bona actitud. Una altra actitud és la d'utilitzar els nostres caps i aprendre aquelles coses les quals s'adapten a les condicions del nostre país -això és, absorbir qualsevol experiència que ens sigui útil. Aquesta és l'actitud que hem d'adoptar.

Enfortir la nostra solidaritat amb la Unió Soviètica, reforçar la nostra solidaritat amb tots els països socialistes -aquesta és la nostra política fonamental, i aquí rau el nostre interès bàsic. Després, hi han els països asiàtics i africans, i tots els països i pobles amants de la pau -hem d'enfortir i desenvolupar la nostra solidaritat amb ells. Units amb aquestes dues forces, no ens quedarem sols. Pel que fa als països imperialistes, també hauríem d'unir-nos amb els seus pobles i esforçar-nos per coexistir en pau amb aquests països, fer negocis amb ells i prevenir qualsevol guerra possible, però en cap cas hem d'alimentar idees poc realistes sobre aquests països.

DISCURS A LA CONFERÈNCIA NACIONAL DEL PARTIT COMUNISTA XINÈS SOBRE EL TREBALL DE PROPAGANDA

12 de març de 1957

Camarades,

Aquesta conferència ha anat molt bé. Durant la conferència s'han plantejat moltes qüestions i hem après moltes coses. Ara faré algunes observacions sobre les qüestions que els camarades hi han estat discutint.

Vivim un període de grans canvis socials. La societat xinesa es troba enmig de grans canvis prolongats. La Guerra de resistència contra el Japó va ser un període de grans canvis i la Guerra d'alliberament un altre. Però els canvis actuals tenen un caràcter de major profunditat que els anteriors. Ara estem construint el socialisme. Centenars de milions de persones participen en el moviment per la transformació socialista. Les relacions de classe estan canviant a tot el país. Tant la petita burgesia en l'agricultura i l'artesania com la burgesia en la indústria i el comerç ambdues han experimentat canvis. S'ha canviat el sistema social i econòmic; l'economia individual s'ha transformat en economia col·lectiva, i la propietat privada capitalista està essent transformada en propietat pública socialista. Per descomptat, canvis d'aquesta magnitud es reflecteixen en el pensament de les persones. L'ésser social de les persones determina la seva consciència. Aquests grans canvis en el

nostre sistema social es reflecteixen de manera diferent entre persones de les diferents classes, estrats i grups socials. Les masses els donen suport amb entusiasme, perquè la vida mateixa ha confirmat que el socialisme és l'única sortida per a la Xina. Enderrocar l'antic sistema social i establir-ne un de nou, el sistema socialista, significa una gran lluita, un gran canvi en el sistema social i en les relacions de les persones entre si. Cal dir que la situació és bàsicament sòlida. Però el nou sistema social s'acaba d'establir i requereix temps per tal que es consolidi. No es pot assumir que el nou sistema es pugui consolidar completament en el mateix moment en què s'ha establert: això és impossible. S'ha de consolidar pas a pas. Per assolir la seva consolidació definitiva, no només cal provocar la industrialització socialista del país i perseverar en la revolució socialista en el front econòmic, sinó també dur a terme constants i àrdues lluites socialistes revolucionàries i l'educació socialista en els fronts polític i ideològic. A més, es requereixen diverses condicions internacionals complementàries. A la Xina la lluita per a consolidar el sistema socialista, la lluita per a decidir si prevaldrà el socialisme o el capitalisme, tindrà lloc durant un llarg període històric. Però tots hauríem d'adonar-nos que el nou sistema del socialisme sens dubte es consolidarà. Podem, certament, construir un estat socialista amb una indústria moderna, una agricultura moderna i una ciència i cultura modernes. Aquest és el primer punt que volia tractar.

El segon punt serà en relació amb la situació dels intel·lectuals al nostre país. No hi ha estadístiques precises disponibles sobre el nombre d'intel·lectuals a la Xina. S'estima que n'hi ha uns cinc milions de tota mena, tant intel·lectuals superiors com intel·lectuals ordinaris. D'aquests cinc milions la gran majoria són patriòtics, estimen la nostra República Popular i estan disposats a servir al poble i a l'estat socialista. A un petit nombre no els sembla bé el sistema socialista i no n'estan contents. Encara són escèptics sobre el socialisme, però són patriòtics a l'hora d'enfrontar-se a l'imperialisme. El nombre d'intel·lectuals hostils al nostre estat és molt reduït. No els agrada el nostre estat, la dictadura del proletariat, i enyoren la vella societat. Sempre que en tinguin oportunitat, provocaran problemes i intentaran enderrocar al Partit Comunista i restaurar l'antiga Xina. Entre les línies proletària i la burgesa, entre les línies socialista i capitalista, opten tossudament per seguir aquesta darrera. De fet, aquestes línies no és practicable i, per tant es troben disposats a capitular davant l'imperialisme, el feudalisme i els buròcrates-capitalistes. Aquestes persones es troben en cercles polítics i en cercles industrials i comercials, culturals i educatius, científics i tecnològics i religiosos, i són extremadament reaccionaris. Només representen un o dos o tres per cent dels cinc milions d'intel·lectuals. La majoria aclaparadora, o sigui més del 90 per cent, del total de cinc milions, donen suport al sistema socialista en diferents graus. Molts d'ells encara no tenen massa clar com treballar sota

el socialisme i com entendre, gestionar i resoldre molts dels problemes nous.

Pel que fa a l'actitud dels cinc milions d'intel·lectuals envers el marxisme, es pot dir que més d'un 10 per cent, entre comunistes i simpatitzants, està relativament familiaritzat amb el marxisme i pren una postura ferma -la posició del proletariat. Entre el total de cinc milions, són una minoria, però són el nucli i una força poderosa. La majoria té ganes d'estudiar el marxisme i ja n'han après una mica, però encara no s'hi han familiaritzat. Alguns d'ells encara tenen dubtes, la seva posició encara no és ferma i vacil·len quan hi ha problemes. Aquest sector d'intel·lectuals, que constitueix la majoria dels cinc milions, encara mantenen una posició intermèdia. Aquells que s'oposen fermament al marxisme, o s'hi mostren hostils, són molt pocs en nombre. Alguns de fet no estan d'acord amb el marxisme, encara que no ho diguin obertament. Hi haurà gent així durant molt de temps i hauríem de permetre'ls que no hi estiguin d'acord. Prenem per exemple alguns dels idealistes. Potser poden donar suport al sistema polític i econòmic socialista, però no estan d'acord amb la visió del món marxista. El mateix és cert pel que fa als patriòtics dels cercles religiosos. Ells són teistes i nosaltres som ateus. No podem forçar-los a acceptar la visió del món marxista. En resum, l'actitud cap al marxisme dels cinc milions d'intel·lectuals es pot resumir de la següent manera: aquells que donen suport al marxisme i s'hi ha familiaritzat relativament són una minoria, aquells que

s'hi oposen també són una minoria, i la majoria recolza el marxisme però no s'hi ha familiaritzat i el recolzen en graus variables. Aquí hi ha tres tipus de posicions diferents -decidida, vacil·lant i antagònica. Cal reconèixer que aquesta situació continuarà durant un període llarg de temps. Si no ho reconeixem, exigirem massa als altres i al mateix temps ens proposarem una tasca massa menuda. Els nostres camarades encarregats del treball de propaganda tenen la tasca de difondre el marxisme. Això s'ha de fer gradualment i s'ha de fer bé, perquè la gent ho accepti de bon grat. No podem forçar la gent a acceptar el marxisme; només els podem persuadir. Si durant diversos plans quinquennals un nombre bastant gran dels nostres intel·lectuals accepten el marxisme i n'adquireixen una comprensió bastant bona a través de la pràctica, mitjançant el seu treball i vida, mitjançant la lluita de classes, la producció i l'activitat científica, això estarà bé. I això és el que esperem que passi.

En tercer lloc, hi ha la qüestió de la remodelació dels intel·lectuals. El nostre és un país culturalment subdesenvolupat. Per a un país tan vast com el nostre, cinc milions d'intel·lectuals són massa pocs. Sense intel·lectuals la nostra tasca no es pot fer bé i, per tant hauríem de fer bé d'unir-nos a ells. La societat socialista comprèn principalment tres sectors de població: els obrers, els pagesos i els intel·lectuals. Els intel·lectuals són treballadors de la ment. La seva feina està al servei del poble, això és, al servei dels obrers i dels pagesos. Pel que fa a la majoria d'in-

tel·lectuals, poden servir a la nova Xina tal com ho feren a la vella, servir al proletariat com ho feren amb la burgesia. Quan els intel·lectuals serviren a l'antiga Xina, l'ala esquerra va resistir, la intermèdia va vacil·lar i només l'ala dreta es va mantenir ferma. Ara, quan es tracta de servir la nova societat, la situació es present a l'inrevés. L'ala esquerra es manté ferma, la intermèdia vacil·la (aquesta vacil·lació en la nova societat és diferent a la de l'antiga), i l'ala dreta resisteix. A més, els intel·lectuals són educadors. Els nostres diaris eduquen la gent cada dia. Els nostres escriptors i artistes, científics i tècnics, professors i mestres estan tots educant als estudiants, educant al poble. Com a educadors i mestres, tenen el deure de ser educats primer. I més en l'actual període de grans canvis en el sistema social. Han tingut una mica d'educació marxista en els darrers anys, i alguns han estudiat molt i han grans avenços. Però a la majoria encara els queda un llarg camí per recórrer abans de poder substituir completament la seva visió del món burgesa per la visió del món proletària. Alguns han llegit uns quants llibres marxistes i es creuen molt savis, però el que han llegit no ha produït resultats, no ha arrelat en les seves ments, de manera que no saben com utilitzar-lo i els seus sentiments de classe romanen inalterats. Altres són presumptuosos; després d'haver pres algunes frases llibresques, es pensen que són fantàstics i són molt arrogants. Però sempre que esclata una tempesta, prenen una postura molt diferent a la dels obrers i a la de la gran majoria de treballadors pagesos. Vacil·len mentre els darrers es

mantenen fermes, s'equivoquen mentre els segons són francs. Per tant és erroni assumir que les persones que eduquen els altres ja no necessiten ser educades elles mateixes i ja no necessiten estudiar més, o que la remodelació socialista vol dir remodelar els altres -els terratinents, els capitalistes i els productors individuals- però no els intel·lectuals. Els intel·lectuals, també, necessiten una remodelació, i no només els que no han canviat la seva posició bàsica; tothom hauria d'estudiar i remodelar-se. I dic «tothom», i això ens inclou a tots els que som aquí presents. Les condicions estan canviant tota l'estona, i per adaptar el nostre pensament a les noves condicions, cal que estudiem. Fins i tot aquells que coneixen millor el marxisme i són relativament fermes en la seva posició proletària han de continuar estudiant, han d'absorbir allò que és nou i estudiar nous problemes. Fins que no deslliguin la seva ment del que no és correcte, els intel·lectuals no poden assumir la tasca d'educar a altres. Naturalment, hem d'aprendre mentre ensenyem i ser alumnes mentre fem de professors. Per ser un bon professor, primer cal ser un bon alumne. Hi ha moltes coses les quals no es poden aprendre només dels llibres; s'ha d'aprendre dels qui es dediquen a la producció, dels obrers, dels pagesos i, a les escoles, dels estudiants, dels qui ensenyem. En la meua opinió, la majoria dels nostres intel·lectuals estan disposats a aprendre. Tenint en compte la seva voluntat, és el nostre deure ajudar-los sincerament a estudiar; els hem d'ajudar d'una manera adequada i

no recórrer a la compulsió, i no els hem d'obligar a estudiar.

En quart lloc, hi ha la qüestió de la integració dels intel·lectuals amb les masses obreres i pageses. Atès que han de servir les masses d'obriers i pagesos, els intel·lectuals han, abans de res, conèixer-los i familiaritzar-se amb la seva vida, treball i idees. Animem als intel·lectuals a anar entre les masses, a anar a les fàbriques i als pobles. És molt dolent si mai en tota la teva vida et trobes amb un obrer o un pagès. El nostre personal estatal, escriptors, artistes, professors i investigadors científics haurien d'aprofitar totes les oportunitats per apropar-se als obrers i als pagesos. Alguns poden anar a fàbriques o a pobles només a fer-hi una ullada; això es pot anomenar «mirar les flors des d'un cavall al trot» i és millor que no fer res. D'altres poden quedar-s'hi uns mesos, investigant i fent amics; això es pot anomenar «desmuntar-se per mirar les flors». Altres encara poden quedar-s'hi i viure-hi durant un temps considerable, diguem, dos o tres anys o fins i tot més; això es pot anomenar «establir-s'hi». Alguns intel·lectuals viuen entre els obrers i els pagesos, per exemple, tècnics a les fàbriques, personal tècnic a l'agricultura i mestres a les escoles rurals. Han de fer bé la seva feina i ser un de sol amb els obrers i els pagesos. Del fet d'apropar-nos als obrers i pagesos n'hauríem de fer una pràctica habitual -en altres paraules, hauríem de tenir un gran nombre d'intel·lectuals fent-ho. No tots és clar; alguns no hi poden anar per una raó o una altra, però esperem que tants com sigui possible hi vagin.

Tampoc hi poden anar tots alhora; hi poden anar en grups i en moments diferents. En temps de Yan'an, els intel·lectuals van ser instats a establir un contacte directe amb obrers i pagesos. Molts intel·lectuals a Yan'an estaven molt confosos en el seu pensament i venien amb tota mena d'argumentacions estranyes. Vam fer un fòrum i els vam aconsellar que anessin entre les masses. Més tard molts ho van fer, i els resultats foren molt bons. Fins que els coneixements dels llibres d'un intel·lectual no s'integrin amb la pràctica, seran incomplets o, fins i tot, exageradament escassos. És sobretot a través de la lectura de llibres que els intel·lectuals adquireixen l'experiència dels nostres avantpassats. Per descomptat, no es pot prescindir de llegir llibres, però per si sols no resolen els problemes. S'ha d'estudiar la situació real, estudiar l'experiència pràctica i el material fàctic, i fer amistat amb els obrers i els pagesos. Fer amistat amb els obrers i els pagesos no és feina senzilla. Avui també hi ha gent que va a les fàbriques o als pobles, i els resultats són bons en alguns casos però no en d'altres. Del que aquí es tracta és de la qüestió de posició o d'actitud, això és, de la pròpia visió del món. Defensem «que competeixin cent corrents de pensament», i poden haver-hi moltes escoles i tendències en cada branca del saber, però pel que fa a la perspectiva del món, bàsicament només hi ha dues escoles a la nostra època, la proletària i la burgesa. És l'una o l'altra, ja sigui la visió del món proletària o la burgesa. La visió comunista del món és la visió del món del proletariat i de cap altra classe. La

majoria dels nostres intel·lectuals actuals provenen de l'antiga societat i de famílies del poble no treballador. Fins i tot els que provenen de famílies obreres o pageses segueixen sent intel·lectuals burgesos, perquè l'educació que van rebre abans de l'alliberament era una educació burgesa i la seva visió del món és fonamentalment burgesa. Si els intel·lectuals no descarten allò vell i ho substitueixen per la visió del món proletària, seguiran diferenciant-se dels obrers i camperols pel que fa a la seva perspectiva, posició i sentiments i seran com clavilles quadrades en forats rodons, i els obrers i pagesos no els obriran el seu cor. Si els intel·lectuals s'integren amb els obrers i pagesos i fan amistat amb ells, el marxisme que han après dels llibres pot esdevenir veritablement seu. Per tal de tenir una comprensió real del marxisme, cal aprendre'l no només dels llibres, sinó sobretot a través de la lluita de classes, a través del treball pràctic i del contacte estret amb les masses obreres i camperoles. Quan a més d'estudiar una mica de marxisme els nostres intel·lectuals n'aconsegueixen adquirir certa comprensió gràcies al contacte estret amb les masses d'obers i pagesos i a través del seu propi treball pràctic, tots estarem parlant la mateixa llengua -no només la llengua comuna del patriotisme i del sistema socialista, sinó probablement fins i tot el de la concepció comunista del món. Si això passa, segur que tots treballarem molt millor.

En cinquè lloc, hi ha la rectificació. Rectificar significa corregir la pròpia manera de pensar i l'estil de treball. Els moviments de rectificació es van dur

a terme al si del Partit Comunista durant la Guerra antijaponesa, durant la Guerra d'alliberament i els primers dies després de la fundació de la República Popular de la Xina. Ara el Comitè central del Partit Comunista ha decidit una altra rectificació al si del Partit que començarà aquest any. Les persones que no formin part del partit hi podran participar o abstenir-s'hi a voluntat. El principal en aquest moviment de rectificació és criticar les maneres de pensar i estils de treball incorrectes següents: el subjectivisme, el burocratisme i el sectarisme. Com en el moviment de rectificació durant la Guerra antijaponesa, el mètode aquesta vegada serà primer estudiar una sèrie de documents, i després, sobre la base d'aquest estudi, examinar el pensament i el treball propis i desplegar la crítica i l'autocrítica amb la finalitat d'exposar les mancances i els errors i promoure el que és correcte i bo. D'una banda, hem de ser estrictes i conduir la crítica i l'autocrítica pel que fa als errors i mancances de manera seriosa, no superficial, i corregir-los; de l'altra, hem d'utilitzar el mètode de la «brisa agradable i pluja suau» i el d'«aprendre dels errors passats per evitar-ne els futurs i curar la malaltia per a salvar el pacient», i hem d'oposar-nos al mètode d'«acabar amb la gent d'un sol cop».

El nostre és un gran partit, un partit gloriós, un partit correcte. Això s'ha d'afirmar com un fet. Però encara tenim mancances, i això també s'ha d'afirmar com un fet. No hem de reafirmar-ho tot de nosaltres mateixos, sinó només allò que és correcte; al

mateix temps, no hem de negar-ho tot sobre nosaltres mateixos, sinó només allò que és erroni. Els èxits són allò principal en la nostra tasca, i encara hi ha no poques mancances i errors. Per això necessitem un moviment de rectificació. Soscavarà el prestigi del nostre partit si critiquem el nostre propi subjectivisme, el nostre burocratisme i el nostre sectarisme? Jo crec que no. Al contrari, servirà per augmentar el prestigi del partit. Això va ser confirmat pel moviment de rectificació durant la Guerra antijaponesa. Va augmentar el prestigi del nostre partit, dels nostres camarades de partit i dels nostres quadres veterans, i també va permetre que els nous quadres avancessin molt. Quin dels dos temia les crítiques, el Partit Comunista o el Guomindang? El Guomindang. Va prohibir les crítiques, però això no va salvar-lo de la derrota final. El Partit Comunista no té por de les crítiques perquè som marxistes, la veritat està del nostre cantó i les masses bàsiques, els obrers i els pagesos, estan del nostre costat. Com acostumàvem a dir, el moviment de rectificació és «una campanya generalitzada d'educació marxista».³⁹ Rectificació significa que tot el partit estudia el marxisme a través de la crítica i l'autocrítica. Segurament podrem aprendre més marxisme en el transcurs del moviment de rectificació.

³⁹ «Sobre la producció de l'exèrcit per al seu propi sosteniment i sobre la importància dels grans moviments per a la rectificació i la producció» a *Obres escollides de Mao Zedong*, vol. III, Edicions en Llengües Estrangeres, París, 2021, p. 259-263.

La transformació i la construcció de la Xina depèn de nosaltres pel que fa a lideratge. Quan hàgim rectificat la nostra manera de pensar i el nostre estil de treball, gaudirem de major iniciativa en la nostra feina, serem més capaços i farem una tasca millor. El nostre país necessita molta gent que serveixi de tot cor les masses i la causa del socialisme i que estigui determinada a aconseguir transformacions. Tots els comunistes hem de ser persones d'aquesta mena. Prèviament, a l'antiga Xina, era un delicte parlar de reformes, i els infractors eren decapitats o empresonats. No obstant això, hi van haver reformadors decidits que eren intrèpids i van publicar llibres i diaris, van educar i organitzar el poble i van lliurar lluites indomables sota tota mena de dificultats. L'estat, la dictadura democràtica popular, ha aplanat el camí per al ràpid desenvolupament econòmic i cultural del nostre país. Fa només uns quants anys de la constitució del nostre estat i, tanmateix la gent ja pot constatar el floriment sense precedents de l'economia, la cultura, l'educació i la ciència. En la construcció de la nova Xina als comunistes tampoc ens intimida cap dificultat. Però no ho podem aconseguir tot això pel nostre compte. Necessitem un bon nombre de persones no afiliades al partit i amb ideals alts que mantinguin l'orientació socialista i comunista i lluitin intrèpidament amb nosaltres per a transformar i construir la nostra societat. És una tasca colossal garantir una vida millor als diversos centenars de milions de persones de la Xina i fer del nostre país endarrerit econòmicament i cultural un

país pròsper i poderós amb un alt nivell de cultura. I és precisament per poder assumir aquesta tasca amb més eficàcia i treballar millor amb totes les persones que no són membres del partit que tenen uns ideals elevats i la determinació d'instituir reformes que hem de dur a terme moviments de rectificació tant ara com en el futur, i desfer-nos constantment del que hi hagi de malament en nosaltres. Els materialistes conseqüents no tenen por; esperem que tots els nostres companys de lluita assumeixin amb coratge les seves responsabilitats i superin totes les dificultats, sense témer contratemps ni burles, ni dubtant en criticar-nos als comunistes i fer-nos arribar els seus suggeriments. «Qui no té por a morir per mil talls s'atreveix a descavalcar l'emperador» -aquest és l'esperit intrèpid necessari en la nostra lluita per a construir el socialisme i el comunisme. Per la nostra banda, els comunistes hem de crear condicions útils per als qui col·laboren amb nosaltres, establir bones relacions de camaraderia amb ells en el nostre treball comú i unir-nos amb ells en la nostra lluita conjunta.

En sisè lloc, hi ha la qüestió de la unilateralitat. Ser unilateral significa pensar en termes absoluts -això és, adoptar un enfocament metafísic dels problemes. En la valoració del nostre treball, és unilateral afirmar-ho tot o negar-ho tot. Encara hi ha força gent dins del Partit Comunista i molta gent fora d'aquest que ho fan. Afirmer-ho tot és veure només el bo i no el dolent, i admetre només elogis i no crítiques. Parlar com si la nostra feina fos bona en

tots els aspectes és contrari als fets. No és cert que tot sigui bo; hi ha mancances i errors. Però tampoc és cert que tot sigui dolent; això també està en desacord amb els fets. Aquí l'anàlisi és necessària. Negar-ho tot és pensar, sense anàlisis prèvies, que res s'ha fet bé i que la gran tasca de construir el socialisme, la gran lluita en què participen centenars de milions de persones, és un desastre complet sense res digne de ser elogiat. Encara que hi ha una diferència entre molts dels qui tenen aquestes opinions i els qui són hostils al sistema socialista, aquests punts de vista són molt equivocats i nocius i només poden desencoratjar la gent. És erroni valorar la nostra feina des del punt de vista d'afirmar-ho tot o des del punt de vista de negar-ho tot. Hem de criticar aquelles persones que adopten un enfocament tan unilateral dels problemes, encara que per descomptat ho hauríem de fer amb l'esperit d'«aprendre dels errors passats per evitar-ne de futurs i curar la malaltia per a salvar el pacient», i hauríem d'ajudar-los.

Algunes persones diuen: com que hi ha d'haver un moviment de rectificació i com que es demana a cadascú que expressi les seves opinions, la unilateralitat és inevitable, i per tant sembla que en demanar l'eliminació de les unilateralitats, el que realment es vol és que la gent no s'expressi. És correcta aquesta afirmació? És naturalment difícil per a tothom estar lliure de qualsevol rastre d'unilateralitat. Les persones sempre examinen i tracten els problemes i expressen les seves opinions a la llum de la seva pròpia experiència, i inevitablement de vegades mostren una mica

d'unilateralitat. No obstant això, no els hauríem de demanar a poc a poc que superin la seva unilateralitat i mirin els problemes d'una manera relativament completa? Al meu parer, ho hauríem de demanar. Estaríem estancant-nos, aprovant la unilateralitat i contradient tot el propòsit de la rectificació si no féssim l'exigència que dia rere dia i any rere any cada cop més gent vegi els problemes d'una manera relativament completa. La unilateralitat viola la dialèctica. Volem difondre progressivament la dialèctica i demanar a tothom que a poc a poc aprengui l'ús del mètode científic dialèctic. Alguns dels articles que apareixen avui són extremadament pretensiosos però buits, sense cap anàlisi de problemes ni arguments raonats, i no porten cap força convincent. Cada cop hi hauria d'haver menys articles d'aquesta mena. Quan s'escriu un article, no s'ha d'estar pensant constantment, «que llest soc!» sinó que s'hauria de posar en peu de completa igualtat amb els lectors. Potser portes molt de temps militant per la revolució, però si dius alguna cosa errònia, la gent et refutarà igualment. Com més aires de grandesa et posis, menys gent et defensarà i menys es molestaran en llegir els teus articles. Hauríem de realitzar la nostra feina amb honestedat, adoptar una aproximació analítica, escriure de manera convincent i mai adoptar una postura per intimidar a la gent.

Algunes persones diuen que mentre la unilateralitat es pot evitar en un article extens, és inevitable en un assaig breu. Ha de ser inevitablement unilateral un assaig breu? Com acabo de dir, normal-

ment és difícil evitar la unilateralitat, i no hi ha res de terrible si fins a cert punt se n'hi introdueix un bri. Les crítiques es veurien obstaculitzades si tothom hagués de mirar els problemes d'una manera absolutament universal. No obstant això, demanem a tothom que intenti abordar els problemes d'una manera relativament completa i que tracti d'evitar la unilateralitat no només en articles llargs sinó també en articles curts, assajos curts inclosos. Hi ha gent que qüestiona, com és possible dur a terme l'anàlisi en un assaig d'uns pocs centenars o d'una o dues mil paraules? Jo dic, per què no? No ho va fer Lu Xun? El mètode analític és dialèctic. Per anàlisi volem dir analitzar les contradiccions en les coses. I una anàlisi sòlida és impossible sense un coneixement íntim de la vida i sense una comprensió real de les contradiccions rellevants. Els darrers assaigs de Lu Xun són tan penetrants i poderosos, i tanmateix tan lliures d'unilateralitat precisament perquè aleshores ja havia entès la dialèctica. Alguns dels articles de Lenin també es poden considerar assaigs breus; són satírics i punyents, però sense unilateralitat. Gairebé tots els assaigs de Lu Xun anaven dirigits a l'enemic; alguns dels assaigs de Lenin anaven dirigits a l'enemic i altres als camarades. Es pot utilitzar el tipus d'assaig de Lu Xun contra els errors i les mancances al si de les files del poble? Crec que es pot. Per descomptat, hem de fer una distinció entre nosaltres mateixos i l'enemic, i no hem d'adoptar una postura antagònica cap als camarades tractar-los com ho faríem amb l'enemic. S'ha de parlar amb ardor i sin-

ceritat amb el desig de protegir la causa del poble i elevar la seva consciència política i no s'ha de caure en la ridiculització o l'atac.

I si un no s'atreveix a escriure? Algunes persones diuen que no s'atreveixen a escriure fins i tot quan tenen alguna cosa a dir, per temor a ofendre la gent i a ser criticades. Crec que aquestes preocupacions es poden deixar de banda. El nostre és un estat democràtic popular i ofereix un entorn propici per escriure al servei del poble. La política de deixar que s'obrin cent flors i que competeixin cent corrents de pensament ofereix garanties addicionals per al floriment de la ciència i de les arts. Si el que dius és correcte, no has de témer les crítiques, i a través del debat podràs explicar més a fons les teves opinions correctes. Si el que dius és erroni, llavors la crítica et podrà ajudar a corregir els teus errors, i no hi ha res de dolent en això. En la nostra societat, la crítica i la contracrítica militant revolucionària és el mètode saludable que s'utilitza per a exposar i per a resoldre les contradiccions, per a desenvolupar la ciència i les arts i per a garantir l'èxit en tot el nostre treball.

En setè lloc, s'ha d'«obrir de bat a bat» o «restringir» l'expressió d'opinions? Aquesta és una qüestió política. «Que s'obrin cent flors i que competeixin cent corrents de pensament» és una política a llarg termini així com fonamental; no és només una política temporal. En la discussió, els camarades van expressar la seva desaprovació per la «restricció», i crec que aquesta visió és la correcta. El Comitè cen-

tral del Partit és de l'opinió que hem d'«obrir de bat a bat», no «restringir».

Es poden adoptar dos mètodes alternatius de liderar el nostre país, o en altres paraules dues polítiques alternatives es poden adoptar -«obrir de bat a bat» o «restringir». «Obrir de bat a bat» significa deixar que totes les persones expressin les seves opinions lliurement, per tal que s'atreveixin a parlar, s'atreveixin a criticar i s'atreveixin a debatre; significa no tenir por de les visions equivocades ni de res verinós; vol dir encoratjar la discussió i la crítica entre persones que tenen punts de vista diferents, permetent la llibertat tant pel que fa a la crítica com pel que fa a la contracrítica; significa no coaccionar les persones amb opinions equivocades per tal que se sotmetin, sinó convèncer-les raonant. «Restringir» significa prohibir que la gent manifesti opinions diferents i expressi idees equivocades, i «s'acabi amb elles d'un sol cop» si arriben a fer-ho. Aquesta és la manera d'agreujar més que de resoldre les contradiccions. «Obrir de bat a bat» o «restringir»? Hem de triar una o altra d'aquestes dues polítiques. Triem la primera, perquè és la política que ajudarà a consolidar el nostre país i a desenvolupar la nostra cultura.

Tenim la intenció d'utilitzar la política d'«obrir de bat a bat» per unir-nos amb els diversos milions d'intel·lectuals i canviar la seva visió actual. Com he dit més amunt, una immensa majoria dels intel·lectuals del nostre país volen avançar i remodelar-se, i són prou capaços de ser remodelats. En aquest sentit, la política que adoptem jugarà un paper important.

La qüestió dels intel·lectuals és sobretot una qüestió d'ideologia, i no és útil sinó perjudicial recórrer a mesures tosques i matusseres per resoldre qüestions ideològiques. La remodelació dels intel·lectuals, i sobretot el canvi de la seva concepció del món, és un procés que requereix un llarg període de temps. Els nostres camarades han d'entendre que la remodelació ideològica implica un treball a llarg termini, pacient i minuciós, el qual ha de prendre forma, i no han d'intentar canviar la ideologia de la gent, la qual s'ha anat modelant al llarg de dècades de vida amb meres conferències o unes quantes reunions. La persuasió, no la coacció, és l'única manera de convèncer la gent. La coacció mai no tindrà com a resultat convèncer la gent. Intentar que es sotmetin per la força simplement no servirà. Aquest tipus de mètode és admissible per tractar amb l'enemic, però absolutament inadmissible per tractar amb camarades o amics. I com ho fem si no sabem convèncer a d'altres? Doncs n'haurem d'aprendre. Hem d'aprendre a conquerir les idees errònies mitjançant el debat i el raonament.

Deixeu «que s'obrin cent flors» és la manera de desenvolupar les arts, i «que competeixin cent corrents de pensament» la manera de desenvolupar la ciència. Aquest no només és un bon mètode per a desenvolupar la ciència i les arts, sinó que, aplicat més àmpliament, és un bon mètode per a tota la nostra tasca. Ens permet cometre menys errors. Hi ha moltes coses que no entenem i per tant som incapços de resoldre, però a través del debat i la lluita arri-

barem a entendre-les i aprendrem com abordar-les. La veritat es desenvolupa mitjançant el debat entre diferents punts de vista. El mateix mètode es pot adoptar per tractar amb tot allò que és verinós i anti-marxista, perquè en la lluita en contra això el marxisme es desenvoluparà. Això és desenvolupament a través de la lluita de contraris, en desenvolupament d'acord amb la dialèctica.

La gent no ha parlat sempre d'allò veritable, bo i bell al llarg dels segles? Els seus oposats són allò fals, dolent i lleig. Els primers no existirien sense els darrers. La veritat existeix en oposició a la falsedat. En la societat com en la natura, cada entitat es divideix invariablement en diferents parts, només hi ha diferències de contingut i de forma sota diferents condicions concretes. Sempre hi haurà coses equivocades i fenòmens lletjos. Sempre hi haurà oposats com el correcte i l'incorrecte, el bo i el dolent, el bell i el lleig. El mateix passa amb les flors oloroses i les males herbes verinoses. La relació entre l'un i l'altre n'és una d'unitat i lluita de contraris. Només comparant podem distingir. Només fent distincions i mantenint la lluita es poden desenvolupar. La veritat es desenvolupa a través de la seva lluita contra la falsedat. Així es com es desenvolupa el marxisme. El marxisme es desenvolupa en la lluita contra la ideologia burgesa i petitburgesa, i només a través de la lluita pot avançar.

Estem a favor de la política d'«obertura de bat a bat»; fins ara n'hi ha hagut ben poca d'aquesta més que d'excessiva. No hem de tenir por d'«obrir de

bat a bat», ni hem de tenir por de les crítiques i de les males herbes verinoses. El marxisme és la veritat científica; no tem cap crítica i no pot ser enderrocat per la crítica. El mateix passa amb el Partit Comunista i el govern popular; no temen cap crítica i no poden ser enderrocats per la crítica. Sempre hi haurà coses errònies, i d'això no cal tenir-ne por. Recentment, han aparegut en escena fantasmes i monstres. Alguns camarades s'han preocupat molt per aquest espectacle. En la meva opinió, una mica d'això no importa gaire; d'aquí a unes quantes dècades aquests fantasmes i monstres desapareixeran de l'escenari per complet, i no els podreu veure encara que ho vulgueu. Hem de promoure allò correcte i oposar-nos a allò incorrecte, però no ens hem d'espantar si la gent entra en contacte amb coses errònies. No resoldrà cap problema simplement emetre ordres administratives que prohibeixin a la gent tenir qualsevol contacte amb fenòmens perversos i lletjos i amb idees errònies, o prohibir-los veure fantasmes i monstres a l'escenari. Per descomptat, no defenso la difusió d'aquests absurds, només estic dient «una mica d'això no importa gaire». No és gens estrany que existeixin coses errònies, ni això hauria de causar cap por; de fet ajuda a la gent a aprendre a lluitar millor contra ells. Fins i tot les grans tempestes no s'han de témer. És enmig de grans tempestes que avança la societat humana.

Al nostre país la ideologia burgesa i petitburgesa i les ideologies antimarxistes persistiran durant molt de temps. Bàsicament, al nostre país s'hi ha establert

el sistema socialista. Si bé hem aconseguit una victòria bàsica en la transformació de la propietat dels mitjans de producció, encara estem més lluny de la victòria completa en els fronts polític i ideològic. En el front ideològic, la qüestió de qui guanyarà, el proletariat o la burgesia, encara no s'ha resolt definitivament. Encara hem de mantenir una lluita prolongada contra la ideologia burgesa i petitburgesa. És erroni no entendre això i renunciar a la lluita ideològica. Totes les idees errònies, totes les males herbes verinoses, tots els fantasmes i monstres, han de ser sotmesos a crítica; en cap cas s'han de permetre que es difonguin lliurement. Tanmateix, la crítica hauria de ser plenament raonada, analítica i convincent, i no aspra i burocràtica, ni metafísica i dogmàtica.

Des de fa molt de temps ja la gent ha fet moltes crítiques al dogmatisme. Així és com hauria de ser. Però sovint descuiden criticar el revisionisme. Tant el dogmatisme com el revisionisme van en contra del marxisme. El marxisme ha d'avançar necessàriament; s'ha de desenvolupar juntament amb la pràctica i no pot quedar-se quiet. Quedaria sense vida si estigués estancat i estereotipat. Tanmateix, els principis bàsics del marxisme no s'han de violar mai, sinó es cometran errors. És dogmatisme abordar el marxisme des d'un punt de vista metafísic i considerar-lo com una cosa rígida. És revisionisme negar els principis bàsics del marxisme i negar-ne la seva veritat universal. El revisionisme és una forma d'ideologia burgesa. Els revisionistes neguen les diferències entre el socialisme i el capitalisme, entre la dic-

tadura del proletariat i la dictadura de la burgesia. El que ells defensen, de fet, no és la línia socialista sinó la línia capitalista. En les circumstàncies actuals, el revisionisme és més perjudicial que el dogmatisme. És una tasca important per a nosaltres desplegar ara la crítica al revisionisme en el front ideològic.

En vuitè i darrer lloc, és imprescindible que els comitès del partit de les províncies, municipis i regions autònomes abordin la qüestió de la ideologia. Aquest és un punt que alguns dels camarades aquí presents volen que toqui. En molts llocs, els comitès del partit encara no han abordat la qüestió de la ideologia, o hi han fet ben poca cosa, sobretot perquè estan ocupats. Però ho han d'abordar. Amb «abordar» vull dir que s'ha de posar a l'ordre del dia i s'ha d'estudiar. En general, les lluites de classes a gran escala i turbulentes de les masses característiques dels temps de revolució al nostre país han arribat a la seva fi, però encara hi ha lluita de classes -principalment en els fronts polític i ideològic- i també és molt aguda. La qüestió de la ideologia ha adquirit ara una gran importància. Els primers secretaris de les comissions del partit de totes les províncies, municipis i regions autònomes haurien d'abordar personalment aquesta qüestió, que només es pot resoldre correctament quan hi hagin posat una atenció seriosa i hi aprofundeixin. En tots aquests llocs s'haurien de fer reunions sobre el treball de propaganda similars a aquesta per parlar del treball ideològic local i de tots els problemes que hi estan relacionats. En aquestes reunions no només hi han

d'assistir els camarades del partit sinó que persones de fora del partit, i persones amb opinions diferents hi haurien d'estar incloses. Tot això repercutirà en benefici d'aquestes reunions, i no en sorgirà cap dany, com ho ha demostrat l'experiència d'aquesta conferència.

D'ON PROVENEN LES IDEES CORRECTES?⁴⁰

Maig de 1963

D'on provenen les idees correctes? Cauen del cel? No. Són innates de la ment? No. Provenen de la pràctica social, i només d'aquesta; provenen de tres tipus de pràctica social, la lluita per la producció, la lluita de classes i l'experimentació científica. És l'ésser social de les persones el que determina el seu pensament. Una vegada que les masses capten les idees correctes característiques de la classe avançada, aquestes idees es converteixen en una força material, que canvia la societat i canvia el món. En la seva pràctica social, les persones participen en diferents tipus de lluites i adquireixen una rica experiència, tant dels seus èxits com dels seus fracassos. Incomptables fenòmens del món exterior objectiu es reflecteixen en el cervell de les persones a través dels seus cinc òrgans sensorials -els òrgans de la vista, l'oïda, l'olfacte, el gust i el tacte. Al principi, el coneixement és perceptiu. El salt al coneixement conceptual, és a dir, a les idees, es produeix quan s'acumula prou coneixement perceptiu. Aquest és un procés en la cognició. És la primera etapa de tot el procés de cognició, l'etapa que porta de la matèria objectiva a la consciència subjectiva, de l'existència a les idees.

⁴⁰ Aquest passatge és un fragment del «Projecte de decisió del Comitè central del Partit Comunista Xinès sobre alguns problemes en el nostre treball rural actual», que va ser elaborat sota la direcció del camarada Mao Zedong. El passatge va ser escrit pel camarada Mao Zedong mateix.

Encara que la consciència o les idees que puguem tenir (incloent-hi teories, polítiques, plans o mesures) reflecteixin correctament les lleis del món exterior objectiu encara no s'han demostrat en aquesta etapa, en la qual no és possible determinar si són correctes o no encara. Després ve la segona etapa del procés de cognició, l'etapa que condueix de la consciència a la matèria, de les idees tornem a l'existència, en la qual el coneixement adquirit en la primera etapa s'aplica a la pràctica social per comprovar si les teories, polítiques, plans o mesures compleixen amb l'èxit esperat. En termes generals, els que tenen èxit són adequats i els que fracassen són inadequats, i això és especialment cert en la lluita de les persones amb la natura. En la lluita social, les forces que representen la classe avançada de vegades pateixen la derrota no perquè les seves idees siguin incorrectes, sinó perquè, en l'equilibri de forces que lluiten, de moment no són tan poderoses com les forces de la reacció; per tant són vençuts temporalment, però estan obligats a triomfar tard o d'hora. El coneixement de les persones fa un altre salt a través de la prova de la pràctica. Aquest salt és més important que l'anterior. Perquè és només aquest salt el que pot demostrar la correcció o incorrecció del primer salt en la cognició, això és, de les idees, teories, polítiques, plans o mesures formulades en el transcurs de reflectir el món exterior objectiu. No hi ha cap altra manera de provar la veritat. A més, l'únic i sol propòsit del proletariat en conèixer el món és canviar-lo. Sovint, només es pot arribar al coneixement

correcte després de moltes repeticions del procés que condueix de la matèria a la consciència i després retornar a la matèria; això és, liderar de la pràctica al coneixement i llavors retornar a la pràctica. Aquesta és la teoria marxista del coneixement, la teoria del coneixement materialista dialèctica. Entre els nostres camarades n'hi ha molts que encara no entenen aquesta teoria del coneixement. Quan se'ls pregunta d'on provenen les seves idees, opinions, polítiques, mètodes, plans i conclusions, discursos eloqüents i articles llargs, consideren estranya la pregunta i no hi poden donar resposta. Tampoc comprenen que la matèria es pugui transformar en consciència i la consciència en matèria, encara que aquests salts són fenòmens de la vida quotidiana. Cal, per tant, educar els nostres camarades en la teoria del coneixement materialista dialèctica, perquè puguin orientar el seu pensament correctament, esdevinguin bons investigadors i estudiosos sintetitzin experiència, superin dificultats, cometin menys errors, facin millor la seva feina, i lluitin dur per tal de convertir la Xina en un gran i poderós país socialista i ajudar les grans masses oprimides i explotades d'arreu del món en l'execució del nostre gran deure internacionalista.

Edicions en llengües estrangeres

Col·lecció «Clàssics acolorits»

1. **Curs bàsic de marxisme-leninisme-maoisme**
Partit Comunista de la Índia (Maoista)
15. **Cinc assaigs filosòfics**
Mao Zedong
17. **La qüestió nacional**
Ibrahim Kaypakkaya
22. **Formació militant - Araling Aktibista (ARAK)**
PADEPA